

756103

ЛОИҚ

АВВАЛУ
ОХИРИ
ИШҚ

«МАРҚАЗИ ФАРҲАНГИИ АРАБӢ»

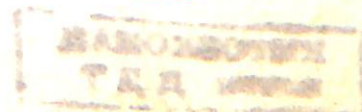

ЛОИК

А В В А Л У
О Х И Р И
И Ш К

ДУШАНБЕ
«МАРКАЗИ ФАРХАНГИИ АРАБИ»
1994

Тоҷик: 82-1/3
Ш-49

Мураттиб ва муҳаррир МИРЗОБЕК САМАДИ

Масъули чоп АБДУЛВОСЕЪ

Ҳаққи чоп маҳфуз ва махсуси ношир аст.

«Аввалу охири ишқ»-и Лоик Ширинсухан
бо ташаббус ва дастгирин сарвари ҷамъияти
сахҳомии «Саид»
ДАВЛАТШОҲИ МАҶИД нашр шуд.

Лоик Шерали
Ш—52 Авваалу охири ишқ: шеърҳо. Душанбе,
1994, 272 сах.

«Аввалу охири ишқ» барҷидае аз шеърҳои оғони ҷавонӣ
то офаридаҳои солҳои охири шоири мардумии Тоҷикистон
Лоик Шералист. Хонандаи нуктасанҷ аз мутолиаи ин маҷ-
мӯа роҳи дар майдони адаб паймудан шоир ва ташаккули
сабқии шоирӣро уро метавонад пеши рӯ бубинад.

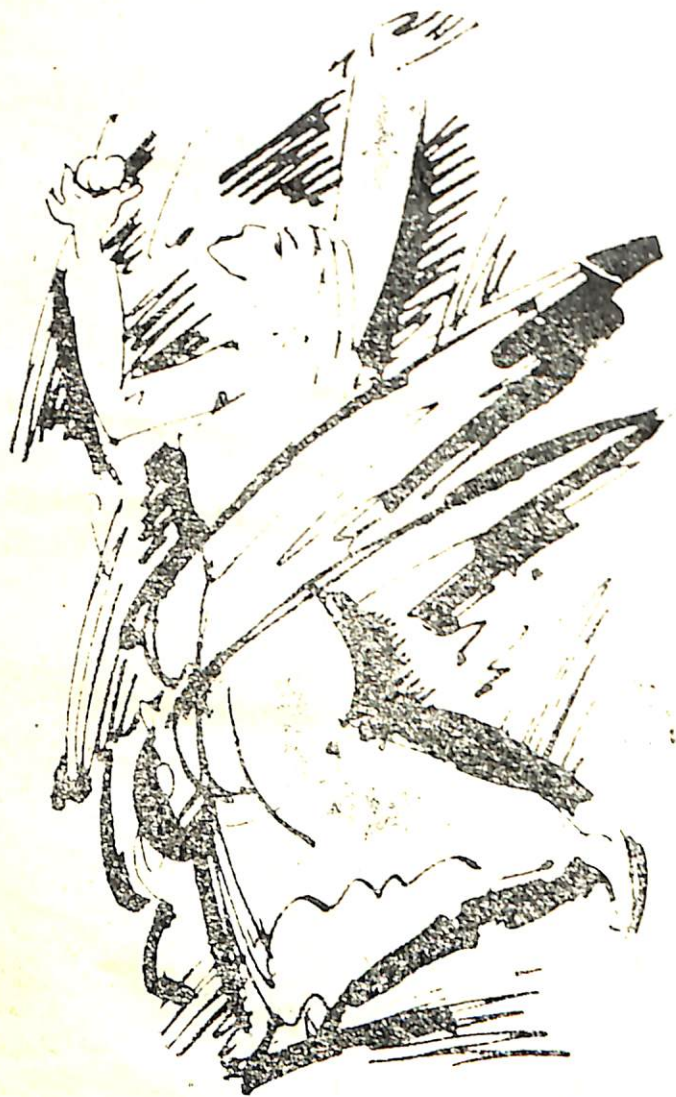
Лоик Шерали
Первая любовь

756103

ББК 84 тоҷик 7—5

© «Маркази фарҳангии арабӣ», 1994

РҶЗҲОВУ СҶЗҲО

ТАҚЛИДИ МАВЛАВИ

Ман ошики даръёстам,
Пуршӯру пурсавдостам.
То навбати дунё марост,
Дунёёстам, дунёёстам.

Ман лоики номи худам,
Фарзанди айёми худам.
Бо хусни оғозе,

ки буд,
Ман хусни анчоми худам.

То он даме, ки ман манам,
Милён сарам,
милён танам.

Ман сад хазорон қону дил
Дар чилди як пирӯханам.

Гаҳ таъна бар дунё занам,
Гаҳ раҳна бар дилҳо занам.
Гаҳ ҳар чӣ ояд пеши рӯ
Бефарқ пушти по занам.

Гоҳе сияҳмастӣ кунам,
То шукри ин ҳастӣ кунам.
Дар қуллаи табъи баланд
Эй вой агар пастӣ кунам.

Гаҳ худшикан, гаҳ бутшикан
Гаҳ худ ба худ, гаҳ анҷуман.
Гаҳ дар замин, гаҳ дар фалак
✓ Фориг зи баҳси мову ман —

Ман шоири дилдодаам,
Дар кӯи дил афтодаам.

Гаҳ чун замон печидакор,
Гоҳе чу байти соддаам.

Эй, ки намедонӣ маро,
Чандин макун чуну чаро,
Бе шоиру ошик,
бидон,
Дунёё шавад мотамсаро.

Шоир ба савдояш хуш аст,
Бо қони шайдояш хуш аст.
Ҳатто ба наздики худо
Бо беҳудиҳояш хуш аст.

Шеърар ниёзи ишқ буд,
Сӯзу гудози ишқ буд.
Шебу фарози мисраҳом
Шебу фарози ишқ буд.

Дил дода дилбар ёфтам, ✓
Сар дода сарвар ёфтам.
Гул чида пажмурдам чу гул,
Ғам хӯрда соғар ёфтам.

Гоҳе зи худ ғофил шудам,
Даръён бесоҳил шудам.
Гаҳ дар диёри хештан
Мӯҳтоҷи як манзил шудам.

Гоҳе чу гул пурҳандаам,
Гоҳе зи худ шармандаам.
Ман ҳар киям,
ман ҳар чиям
То он даме, ки зиндаам.

Ман ифтихори ҳастиям,
Ман эътибори ҳастиям,
Бо ҷумла бори меҳнаташ
Миннатгузори ҳастиям.

Ман як қалам туғёнгарам,
Исёнгарам, исёнгарам.
Бо ҷумла иллатҳои худ
Инсонгарам, инсонгарам!

ҶАЗАЛИ ТУЛОНИ

Мулк сангистону мо бесангарем,
Сар ба сар сардору мо бесарварем.

Пунбадаргӯшем мову раҳбарон,
Чунки мо халқони пунбапарварем.

Фаҳри мо бошад сари Боми Чаҳон,
Хок бар сармон, ки бебому дарем.

Дар чаҳон бошад батарҳоле фузун,
З-он батарҳо чанду чандон бадтарем.

Соҳиби сарчашмаему ташнаем,
Соҳиби ганҷинаему абтарем!

Кони фарҳангему хангемон намонд,
Фаҳри торихему бепову сарем.

Кова куву кӯраи оҳангариш?
Монда муште нимаҷон сӯзангарем.

Дигаре гирад гиребони фалак,
Мо гиребони худиро мегирем.

Дигарон бар ғосибон зӯроваранд,
Мо фақат бар асли худ зӯроварем.

Дар Душанбе — шаҳри бедарвозае,
Дар миёни акбарон мо асгарем.

Матни аз батни ҳама олудагист,
Пойтахти тоҷикон чун бишмарем?

Дӯстии халқҳо! Нозам туро!
Мизбонему зи меҳмон кехтарем.

Дар маҳалбозӣ масал гардидаем,
Гарчӣ пайванди каёӣ гавҳарем.

Аз чунин иллат бимирем оқибат,
Ки ту аз Фарҳору мо аз Фалғарем.

Кас напурсад то кучо парвози ақл?
«Аз кучой?» — гуфта аз ҷо мепарем.

Бонувон ҷодар зи сар афкандаанд,
Лек дар фарҳанг зерн ҷодарем!

Ғозин ҳар ғози пунба будаем
Пунба шоҳу камтаринаш ҷокарем.

Раҳ наҷуста то дили халқи диёр,
То дили Масков сад раҳ раҳ барем.

Нур не дар хонаи дилхон халқ,
Гарчи мо як кишвари нурофарем.

Нест дар дил шурӯ дар сарҳо шуъур,
Гарчи дар бешӯрӣ шӯри маҳшарем.

Дар амал бошад ҳама лангу качал,
Дар газоф аз ҳафт гунбад бартарем.

Дар чаҳи чаҳли мураккаб мондаем,
Соддапиндорему соддабоварем.

Ғар замин пасту баланд аст осмон,
Мо на дар ину на дар он меҳварем.

Тоҷику эрониву афғон чаро?
Мо дар ин дунё, ки аз як модарем!

Пеши насронӣ мусалмонем агар,
Аз нигоҳи муслимин мо кофарем.

Ҳамтарози дигарон ғар нестем,
Ҳамтарозуи кафи хокистарем.

Рӯзу шаб бедор шамси ховарон,
Мо зи хоболудағони ховарем.

Ҳазрати Иқбол, бар мо бад мағир,
Мо агар дар ҳоби сакта андарем.

«Хез аз хоби гарон» — гуфти, вале,*
Дар Самарқанд ончунон беминбарем.

Дар Бухорое, ки даргоҳи дарист,
Бо даригуфторӣ берун аз дарем.

Нест миллатро зи бас якпорчагӣ,
Пора-пора лукмаи шӯру шарем.

Реза-реза, шарҳа-шарҳа ҷисму чон,
Бори миллатро кучо ҳам мебарем?

Мо тамоман нотамомам, эй дарег,
Он начибулманзари беманзарем.

Кӯрхон кӯрароҳем, окибат,
Бар сари худ пойлагзиш меҳӯрем.

Мо киёнем? Аз Каёнем? Осафо,
Точдорони гадон афсарем...

ҚАДРИ ШОИР

✓ Рӯзе, ки ошикон аз ҳам чудо шаванд,
Рӯзе, ки зӯрҳо бемуттако шаванд,
Рӯзе, ки одамон беошно шаванд,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

✓ Шоме, ки ахтаре сӯзад дар осмон,
Рӯзе, ки дар замин сӯзад дили ҷавон,
Ҳар гаҳ, ки одамӣ ҷӯяд зи худ нишон,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Гирам, шикориён оянд бебарор
Дар китфашон камон сарзёр аз шикор,
Дар рӯи саҳрае биншаста хоксор,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

1 Ишора ба шеъри машҳури ҳазрати Иқбол «Аз хоби гарон хез», ба вижа байти зерин:
Аз Хинду Самарқанду Ироку Ҳамадон хез,
Аз хоби гарон, хоби гарон, хоби гарон хез!

Рӯзе, ки роҳиён дар даштҳои хушк
Бесозу барги гаҳ монанд лаб ҳамӯш
Бархонда китъае, оянд бар хуруш,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте, ки базми дил беҷӯш мешавад,
Зебӣ ҳар гаҳе мағшуш мешавад,
Дарёи некӯи чун хушк мешавад,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Вақте ки ҷулман даъвогарони зӯр
Миранд бо ҳама ҳангомаю гурур.
Хешон китобае ҷӯянд лавҳи гӯр —
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд.

Рӯзе, ки одамӣ дарёёфт қадри худ,
Ҷуст аз ҷаҳон мақом аз баҳри фарди худ,
Дарёёфт аз суҳан ташреҳи дарди худ,
Бар қадри шоирон он вақт мерасанд...

ШЕЪРЕ ДАР БЕМОРИСТОН

Паси шиша дарахтон урьёнанд...

Чунин дарёёфтам: гӯи ҳама аз даст хоҳад рафт...
Ду ҷашмам баста хоҳад шуд зи дунёи пурафсона.
Замин аз зери поям мегурезад,
Само меуфтад рӯи сарам чун боми вайрона.

Ҳаёлам, ҳома аз дастам бинафтод,
Таппишҳои ҷунунангез андар синаам хушкид.
Ҳаёлам, аждаҳои марг
Даври пайкарам печид.

Ҳаёлам, кокулони ёр лағжид аз кафи дастам,
Ҳаёлам, зулфи маҷнунбед рӯи гӯри ман ҳам шуд.
Ҳаёлам, (гарчи меҳандед, эй мардум!)
Зи базми шоирони Тоҷикистон шоире кам шуд.

Замину осмонҳоро видоъ гуфтам,
Видоъ гуфтам маху хуршеди анварро.
Видоъ гуфтам ба ёре ки пас аз ман боз
Парешон мекунад зулфи муанбарро.

Чахонро гӯй бо як катра ашки сард
аз чашмам биафшурдам,
Ба як он ёд кардам дидаву бишнидахоямро,
Хама шеърӯ сурудӣ норасоямро,
Хама сахву хатоямро.

Шуморо ёд кардам бо хама фарзу якини дил —
Шуморо, ки бароям некиҳон беҳаде кардед.
Шуморо ҳам, ки бо ман ҳамназар будед.
Шуморо ҳам, ки баҳри ман бадӣ кардед!

Ба дил гуфтам: агар ин бор амон ёбам,
Ба дунё гар насби зиндагӣ бошад дигар борам,
Аз ин пас то даруни синаам дил хаст,
Дили мӯре наёзорам...

Паси шиша дарахтон муғча бастанд...

ЗАБОНГУМКАРДА

Ҳар кӣ дорад дар ҷаҳон гумкардае,
Дар заминӯ дар замон гумкардае.
Ин нишон гумкардаеву дигаре
Ҳештанро бенишон гумкардае.

Ин яке баҳти ҷавон гум кардаст,
Дигаре ганҷи равон гум кардааст,
Ин яке гар ними нон гум кардааст,
Дигаре ними ҷаҳон гум кардаст.

Ин яке ҷону ҷигар гум кардааст,
Он яке шӯру шарар гум кардааст,
Ин яке гум карда гар моли падар,
Дигаре панди падар гум кардааст.

Гар яке бому даре гум кардааст,
Дигаре ному фаре гум кардааст,
Он забони ҳамдигар гум кардааст,
Ин забони модарӣ гум кардааст.

Аз тамоми ину он гумкардагон
Зиштӯтар нест дар рӯи ҷаҳон

З-он ки гум карда забони модарӣ,
Ҳарф гӯяд бо ту бо чандин забон.

Бок не, гар доварӣ гум кардааст
Ё умеди сарварӣ гум кардааст.
Заҳр бодо шири модар бар касе,
Қ-ӯ забони модарӣ гум кардааст.

Он яке кадри суҳангумкардае,
Дигаре боғу ҷамангумкардае.
Аз забони модарӣ гумкарда лек
Мерасад рӯзе ватангумкардае...

ИФТИХОР ВА ЭЪТИРОЗ

(Шеърӣ мансур)

Ман холо
бори нахуст
тақлид мекунам
аз Пабло Неруда,
на ҳудаю беҳуда,
балки доништа,—
зеро тақлид аз бузургон
ғирифтани хок аст
аз теппан баланд;
овехтан аст
аз дорӣ баланд:
роҳ сипардан аст
аз наст ба боло;
парвоз аст
аз замин ба само...

Бале,
тақлид мекунам
дар ин сарвода
аз Пабло Неруда
ва иншо мекунам
бе арӯз,
бе кофия
содда
ҷун гули пиёда
сар зада аз хок.

Гоҳо
аз минбарҳо
дар кунгураҳо
дар китобу дафтарҳо
рӯзномаву маҷаллаҳо
нотики булфузуле,
қаламкаши ғӯле
бо бонги баланд
бо ранги баланд
меғӯяд
ё менависад:
Халқи тоҷик
дар гузашта
бесавод буд
саросар...

Қаҳ! Қаҳ! Қаҳ!
Эй кавдан!
Эй сагдахан!
Ту бесаводӣ
Ё Рӯдакӣ?
Ту бесаводӣ
Ё Фирдавсӣ?
Ту бесаводӣ
Ё Сино?
Ё Хайём?
Ё Хофиз?
Ё Саъдӣ?
Ё Румӣ?
Ё Низомӣ?
Ё Саной?
Ё Аттор?
Ё Соиб?
Ё Чомӣ?
Ё Биноӣ?
Ё Камол?
Ё Носири Хисрав?
Ё Бедил?
Ё Сайидо?
Ё Дониш?
Ё Шохин?

Дар баробари ин бузургон
Кӯрни ту мусаллам аст,
Омин!
Чахли мураккаб аст
бесавод хондан
як халқи тамодро,
ки таърих дошта,
таърих офарида.
Савод худ чиست?
Ту хиради халқ,
фитрати халқ,
заковати халқ,
ҷибиллати халқро бубин,
ки ҳам худро
ва ҳам ворисонро
аз гирдобҳои таърих
барои фардо
саломат дошта!

Онон —
он «бесаводон»
дар сар дастор
дар фурӯғи шамъ
бедиплом
бе хатми дорулфунун
бе дифои унвон
бе даъвои мукофот
бекасу бенаво
• бемаошу вазифа
бесавод буданд то бад-он ҷо,
ки мекарданд иншо
хичон сабз,
сухани дӯшиза,
хатто қавонди улум,
аз хок то анҷум
буда манзум.

Шеърҳо гуфтанд
шеърҳои офтобӣ —
пурнуру пуршӯр
аз ишқи озодӣ,
Аз обу ободӣ,
аз доғи қисмат,
аз ранҷу меҳнат,

аз бедоди шох,
аз нанги боргох,
аз рӯхи озод —
рӯхи нофармон,
аз қиёму нухзат
бо замон
бо ҷаҳон
бо ҳафт осмон.

Инқилобе карданд
дар илму фан
дар суҳан
дар мағзи инсон
дар рӯхи инсон,
ки билотардид
метавон гуфт
бо ҳама нозиш,
ки ҳар Инқилоб
қатрае хӯрда об
аз дарьёи Шеърӣ Аҷам...
Инқилобе карданд
дар мафкураи хокиён,
ки имрӯз
ҳазор афсӯс
номзадҷаҳое,
ки аз савлаташон осӣ мегардад,
докторҷаҳое,
ки аз ҳайбаташон
замин меларзад,
бо унвонҳои сақил,
бо ҷузвдонҳои дамида,
бо қифҳои пундида
бо салобати пуч
бо маҳобати хушк
бо дараҷоту мақомот
очизанд бирасанд
ба кунҳои эъҷози онон;
очизанд
байтеро,
талмехеро
маъно кунанд
аз Бедил.
Як будёди адаб
қобил нест

301957

«Ғиёс-ул-луғот»-е
биофарад
барои ифтихор
барои халқ.
Аммо замоне
марди бофарханге
дар Ҳинд
бо ҳама бесаводӣ
тадвин кард онро,
то набарем аз ёд
забони модарамонро.
Имрӯз як бунёди илм
қодир нест
«Маснавӣ»-ро
тафсир бикунад
ё «Девони кабир»-ро,
ки бори маънояш
ба сад қорвон
гаронӣ мекунад...

Имрӯз мо
аз рӯи муҳосаба
босаводем саросар.
Яъне чӣ?
метавонем
навиштан,
хондан аз қоғаз
пурғалат, пурлакнат,
ариза навиштан
аз лағзишҳои ҳамдигар,
ҷоҳ кофтан
бо нуқи қалам
барои аҳли ҳунар:
Овах!
Чӣ бозёфте?
метавонем ҳатто
аз рӯи қоғаз
алвидо гуфтан
гиристан
дар ҷанозаи падар,
модар
ёру бародар,
мардони номвар...

Аммо хирад ку?
 Ку хиради музаффар?
 Ин хама савод нест.
 Савод факат
 шинохтани нуқот нест.
 савод —
 иншод кардан,
 офаридан,
 бунъёд кардан
 эъҷоз овардан,
 барафрохтан,
 замон сохтан,
 ҷаҳон сохтан
 алғараз,
 инсон сохтан,
 ё лоақал
 кадри инсонро шинохтан
 ва рӯхи ўро
 навохтан аст!

Аз ин лихоз
 Хар ҷо агар боз
 бидам ё бишнавам,
 ки ҷоҳиле
 ё ғофиле
 боиг занад:
 Халки точик
 дар гузашта
 саросар...
 ўро меҳонам
 ба ҷанги рӯёрӯ,
 аз пушти сар
 забонашро
 мекашам,
 мекушам!

Зеро ман
 аз тухми ононам,
 вориси он бесаводонам
 ва зиндаам ба номи онҳо
 чун давоми онҳо.
 Ва зинда бод ман
 ва афроде мисли ман,
 ки рустаем аз ин хок,

ва хок мешавем дар ин хок —
 хоке, ки аз ҳар заррааш
 мерасад ба димоғи ҷаҳон
 бӯи ифтихор,
 бӯи эътибор,
 бӯи шеърӣ худоёна,
 бӯи нубуғи фарзона,
 бӯи фарҳанг,
 бӯи номусу нанг.

* * *

Эй Табиат!
 Рӯзи дафнам
 Боз як он зиндаам кун,
 То бидонам дӯстонам дар ҷӣ ҳоланд,
 То бигӯям дар азон ман нанолад.

Як назар то бидам аз аъдон ман
 Кист дар худ шодмон аз мурдани аъзон ман.
 Бингарам: аз душманонам
 Кист ҳозир дар сари тобуту мегирьяд зи шодӣ —
 Заҳрханде баҳри ӯ тақдим созам,
 В-аз сари тобути худ дураш биронам...

Бори дигар бингарам бар ҷашми ёрам,
 Пас равам осуда бар кунчи мазорам...

ЭИ ОБШОР

Эй обшор!
 Духтари гирёни кӯхсор
 Мурдаст ошиқат магар, фаръёд мекуни?
 Мӯят парешу қоматат ларзону ҳамзада,
 З-огози ҷашмаҳот магар ёд мекуни?

Ё кӯхро зи дарди худ огоҳ мекуни?
 Ё ашқи кӯхро ба дили хок мебарӣ?
 Гумкардаҳои хешро меҷӯи мисли мо,
 Ё бар гузашти зиндагӣ афсӯс меҳӯри?

Ҳар санг бар шикоятат овоз медихад,
Аз нолаҳои ту дили санг об мешавад.
Аз сангҳо ба сангҳо бархӯрда ашки ту
Бетобу беқарор чу симоб мешавад.

Доманкашону дилкашол аз куллаҳои кӯх,
В-аз чашмаҳо ҷудо шуда сарзер меравӣ.
Фарзанди кӯхҳои баландиву оқибат
Сӯи нишеб аз паи тақдир меравӣ.

Эй обшор, ғам махӯр,
он чашмаҳои ноб —
Он чашмаҳои муждарасон ҷовидонаанд.
Сарзер меравӣ,
машав аз хеш ноумед,
Он кӯхҳои пиру ҷавон ҷовидонаанд!

* * *

Ало, шодоб соҳилҳо,
Ба қадри обҳои ҷорӣ мебояд расид имрӯз
Ки рӯзе хушк хоҳад шуд.

Ало, зебон маҳфилҳо,
Ба қадри ҳар ҷароғи давра мебояд
расид имрӯз,
Ки рӯзе аз шамоли ҳодиса ҳомӯш хоҳад шуд.

Ало, раҳқӯи манзилҳо,
Ба қадри раҳкушои аввалин бояд расид имрӯз,
Ки фардои шумо ҳам як замоне дӯш хоҳад шуд.

Шумо имрӯз агар аз толеъу бахту насиби
хештан мастед,
Дар оғӯи бихишти дилбарони гулбадан мастед,
Зи атри гесувону кокулони пуршикан мастед,
Замоне завқатон аз кори дунё пир хоҳад шуд,
Замоне навбати базми муҳаббат дер хоҳад шуд.

Ало, беақлу беғамҳо,
Ки фарқи сурату сират намедонед,
Ба қадри нозҳои ёр мебояд расид имрӯз,

Ба қадри лаҳзаи дидор мебояд расид имрӯз:
Ба қадри соки симину

ба қадри чехран бечин,
Ба қадри ёри гулрухсор мебояд расид имрӯз,
Ки рӯзе пиру номарғубу пурожанг хоҳад шуд,
Баҳори ҷилвааш пажмурдаву беранг хоҳад шуд.

Ба пой он ниҳоле, ки нишаста бо нигоре хуш
Даме аз ошиқӣ доред нақди рӯзгоре хуш
Намедонед, рӯзе шохҳои он,
Шуморо ҷӯи бомӣ гӯр хоҳад шуд!

Ба базме пеши чашмони шумо гар ёр мераксад,
Ба худ чун мавҷ мепечад, зи сар то пой меларзад.
Агар қадраш намедонед,
Ҳамчун Зӯҳран раққоса
Рӯзе то фалакҳо дур хоҳад шуд!

Ало, эй соҳибони вақт,
Вақти хеш дарёбед,
Шумо ҳоло ҷавону қомрону шодмону
зиндаед охир!

Чу рӯзе бар мазори сард меҳобед,
Аҷал баҳри шумо ғурсат нахоҳад дод,
Ки ҳар нодидаро бинед,
Гули ночидаро чинед,
Ва як дам дар ғамӣ гумкардаҳои хештан ғиръед,
Ва як дам он ҷиро нағрифта будед аз
ҷаҳон, ғиред.

Шумо, эй соҳибони вақт,
Биштобед!
Биштобед!

ХҶРДАҲО

Ба ғафлат мондагон аз ҳоли миллат кай хабар
доранд,
Дағалбозон қучо донанд ин маъини Ҷорикро:
Замини Тоҷикистон з-он сабаб бисёр меларзад,
Ки аз ҳоби гарон бедор созад ҳалқи тоҷикро...

* * *

Ба як барра ду сар чӯпон, ба як дарвоза сад дарбон,
Худову бандааш хайратзада з-ин бешу кам бошад:
Намедонам ба ганчи Тоҷикистон чӣ дуо рафта,
Ки дуздаш мӯхтарам, соҳибхазина муттаҳам бошад...

* * *

Ин моли ҷаҳон қофилаи марги ман аст,
Ҳар фасл якҷун фосилаи марги ман аст.
Ҳар ҳолаи маҳ ҳоли табаҳам бошад,
Ҳар зилзилае силсилаи марги ман аст.

* * *

Ба меҳмондорӣ машҳурӣ, ки шояд,
Валекин ҳадди он бишнохт бояд.
Мабод он рӯз, эй халқи худодод,
Ки меҳмонат шавад хонахудоят.

* * *

Тоҷикистон, давлати бар хеш мансубат кам аст,
Котибат афзун, вале яктою маҳбубат кам аст.
Модари тоҷик, ман хоки қадамҳоят шавам,
Баччаат бисёр, аммо баччаи хубат кам аст...

* * *

Кай шавад рӯзгор беҳ моро?
Рӯзгоро, забун манех моро!
Сарфамон сифру навҳамон маҳв аст,
Эй худо, Деҳхудо бидеҳ моро!

ЧУ МАН ҲАМ ОДАМИЗОДАМ

Чу ман ҳам одаமிழодам,
Ғае ҷамъу гах ошуфта
Ба роҳи умру шеъру ишқ
Хатоҳое зи ман рафта.
Хатоҳое ба рафтору ба гуфторам.
Хатоҳое ба кирдору ба афкорам.
Ки бар доғи гуноҳонам
Гирифторам, гирифторам.

Ки пеши хеш медонам,
Ки ман умре зи афкори худ афгорам.

Вале андешае! Сабре
Агар рафтам чу шохобе чудо аз рӯд
Ба маҷро боз баргаштам.
Чу моҳи гар парндам як қадри найза зи сатҳи об
Ба дарёе боз баргаштам.

Агар бишкаст шохе аз дарахти орзуи ман,
Ба ҳоки эътиқоди зиндагӣ як решаам афзуд.
Ғае як лағзишам беҳ буд аз сад носеҳи тарсу,
Туфайли як хато дар сар хазор андешаам афзуд.

Миёни баҳсу ҳукми носеҳони қолабӣ дидам,
Ки онҳо низ беш аз ман хатокоранд.
Риёкоранду айёранд.
Вале аз баҳри хаспӯши гуноҳи худ
Дусад сандук санад доранд.

Хатокорони аз ман пиртар бояд нақӯ донанд,
Ки ман ҳам як замоне чун фуру биншинад эҳсосам,

Чу хуни гармам аз ғавворан шавқаш фуруд ояд,
Чу оташхон пуртоби дарунам бешарар гарданд,
Чу онҳо носеҳи ғамхор хоҳам шуд,
Чу онҳо довари солор хоҳам шуд.

Хатокорони беш аз ман хатокарда нақӯ донанд,
Ки баҳри як хатон ман
(Шараф бодо ба онон!) низ онон ҳам сабабгоранд.
Ки баҳри як хатон ман
Гунаҳгори бисёранд...

Вале сабре!
Чу рӯзе баршавам бар қуллан худ,
Шумо, эй носеҳони хурдабини ман!
Нақӯ бинед то фарзу яқини ман,
Бибойд бо хазорон ранҷ аз он дидгоҳи худ
Ду қулла боз болотар бароед аз мақоми ман —
Вагарна бо чӣ меъёре
Зи пой кӯҳ ҷурми қулларо нодида мебинед.
Шумо,
Эй доварони нотамоми ман!

* * *

Ба як барра ду сар чӯпон, ба як дарвоза сад дарбон,
Худову бандааш хайратзада з-ин бешу кам бошад:
Намедонам ба ганчи Тоҷикистон чӣ дуо рафта,
Ки дуздаш мӯхтарам, соҳибхазина муттаҳам бошад...

* * *

Ин моли ҷаҳон қофилаи марги ман аст,
Ҳар фасл якҷун фосилаи марги ман аст.
Ҳар ҳолаи маҳ ҳоли табаҳам бошад,
Ҳар зилзилае силсилаи марги ман аст.

* * *

Ба меҳмондорӣ машхурӣ, ки шояд,
Валекин ҳадди он бишнохт бояд.
Мабод он рӯз, эй халқи худодод,
Ки меҳмонат шавад хонахудоӣ.

* * *

Тоҷикистон, давлати бар хеш мансубат кам аст,
Котибат афзун, вале яктою маҳбубат кам аст.
Модари тоҷик, ман хоки қадамхоят шавам,
Баччаат бисёр, аммо баччаи хубат кам аст...

* * *

Кай шавад рӯзгор беҳ моро?
Рӯзгоро, забун манех моро!
Сарфамон сифру навҳамон маҳв аст,
Эй худо, Деххудо бидех моро!

ЧУ МАН ҲАМ ОДАМИЗОДАМ

Чу ман ҳам одаமிழодам,
Ғае ҷамъу ғах ошуфта
Ба роҳи умру шеъру ишқ
Хатоҳое зи ман рафта.
Хатоҳое ба рафтору ба гуфторам.
Хатоҳое ба кирдору ба афкорам.
Ки бар доғи гуноҳонам
Гирифторам, гирифторам.

Ки пеши хеш медонам,
Ки ман умре зи афкори худ афгорам.

Вале андешае! Сабре
Агар рафтам чу шохобе ҷудо аз рӯд
Ба маҷро боз баргаштам.
Чу моҳи гар паридам як қадри найза зи сатҳи об,
Ба дарёе боз баргаштам.

Агар бишкаст шохе аз дарахти орзуи ман,
Ба ҳокми эътиқоди зиндагӣ як решаам афзуд.
Ғае як лағзишам беҳ буд аз сад носеҳи тарсу,
Туфайли як хато дар сар ҳазор андешаам афзуд.

Миёни баҳсу ҳукми носеҳони қолабӣ дидам,
Ки онҳо низ беш аз ман хатокоранд.
Риёкоранду айёранд.
Вале аз баҳри ҳаспӯши гуноҳи худ
Дусад сандук санад доранд.

Хатокорони аз ман пиртар бояд нақӯ донанд,
Ки ман ҳам як замоне чун фуру биншинад эҳсосам,

Чу хуни гармам аз ғавворани шавқаш фуруд ояд,
Чу оташхон пуртоби дарунам бешарар гарданд,
Чу онҳо носеҳи ғамхор хоҳам шуд,
Чу онҳо довари солор хоҳам шуд.

Хатокорони беш аз ман хатокарда нақӯ донанд,
Ки баҳри як хатои ман
(Шараф бодо ба онон!) низ онон ҳам сабабгоранд,
Ки баҳри як хатои ман
Гунаҳгори бисёранд...

Вале сабре!
Чу рӯзе баршавам бар қуллаи худ,
Шумо, эй носеҳони хурдабини ман!
Нақӯ бинед то фарзу яқини ман,
Биёяд бо ҳазорон ранҷ аз он дидгоҳи худ
Ду қулла боз болотар бароед аз мақоми ман —
Вагарна бо чӣ меъёре
Зи пой кӯх ҷурми қулларо ноида мебинед.
Шумо,
Эй доварони нотамоми ман!

Ман охир мерасам бар қуллаи худ,
Ки ӯ дар ин ҷаҳон, дар ин замин аст.
Ман Инсон мекунам худро,
Бидонед,
Хатои охириини ман ҳамин аст!...

* * *

Сангро бардоштан душвортар
З-он ки ғелонияш андар вартае.
Шеърро иқро кардан сахттар
З-он ки инкораш кунӣ бепардае.

Бедро битвонӣ бешоҳид бурид,
Тутро аммо буридан дигар аст.
Бояд ин ҷо лоақал ду шохиде
То бигӯяд тути хушки бебар аст.

Обро олуда кардан кори сахл,
Лек аз нав соф кардан мушқил аст.
Кӯхро таркондан осон ҳилаест,
Ганҷ чустан лек кори оқил аст.

Дӯстам, пур табли холӣ мезанӣ,
Нашнавад арзи диле гӯши карат.
Дӯстам, бар қулла гар туф мекунӣ,
Худ чу пасти,

Боз ояд бар сарат...

Як сухан сад қавмро як мекунад,
Мефизояд як сухан ҳусни Ватан.
Шоирӣ озода селоварда нест,
Нест ҳам тухми палак тухми сухан.

Шоирӣ фарзонаро асру замон
Бар ниёзи хештан меоварад.
Модаре танҳо назояд шоире,
Халқ ӯро баҳри худ меофарад.

Як сухан полудан сад хуни дил,
Зиндагӣ сад чашми як полован аст.
Ман ҷӣ ҳам гӯям барон чун тӯе?
Ман ҷӣ ҳам гӯям?

Худ ба худ равшан аст...

* * *

Ман, ки мурдам, ба рӯи турбати ман
Нутқон дароз кам гӯед.
Моида айнак ба чашму аз коғаз
Шарҳи сӯзу гудоз кам гӯед.

Чун бигӯед бо забони дароз
«Дар дили мост зинда ҷовидон...
Мурд Лоик, валеқ ашъораш
Зинда монад ҳаме забон ба забон...»

Андаке сабр! Як биандешед!
Ки шумо худ дилу забон доред?
Як таҳаммул кунед бекоғаз
Ки шумо худ магар нишон доред?

Нутқ аз микрофон надорад суд,
Чун забони ман аз сухан монад.
Зиндан ҷовидон? Ҷи варсокист!
Он суханҳо кай аз даҳан монад?

Чанбари гул ба рӯи турбати ман
Нӯшдоруи марғи Сӯхроб аст.
Дар дили ман ҷаман-ҷаман пажмурд.
Чанбаре, ки ханӯз шодоб аст.

Аз дурӯғи шумо дилам бигрифт,
Бандаро кушт ваъдаҳои дурӯғ.
Охири илтимос: дар сари хок
Кам навозед пардаҳои дурӯғ.

Гар бихоҳед розӣ хуспам ман,
Вар шумо з-одамӣ нишон доред.
Шоироне,

ки баъди ман оянд,
Дар сари вақт посашон доред.

Мурдаам ё ки зинда хоҳам буд,
Аз лаби рӯду чашмаҳо пурсед.
Аз ҳама ганҷи синаи кӯҳҳо
Мурдаам ман ва ё шумо, пурсед!

Ман набудам бузургу олитабъ,
Лек чанде ишораҳо кардам.

Нарасидам ба манзили хуршед,
Илтиҷо аз ситораҳо кардам.

Нарасидам агар ба куллаи кӯх,
Пеши ӯ ман сучуд овардам.
Ахтари нав наёфтам дар шеър,
Дар дилам ҳар чӣ буд, овардам.

Шеър гуфтам на аз барои худам,
То ба кадрам раседу бинвозед.
Шеър гуфтам барои он, ки шумо
Кадри худро дуруст бишносед...

ҚАСИДАЕ БАРОИ САПЕДА

Сапеда!
Ин номи мустаори туст
барои дили ман,
барои шеъри ман,
зеро номи туро
наметавонам бигӯям ошкоро;
зеро мухити мо —
мухити Душанбе —
шаҳри хурди
ишқи бузургон
надида

барои ишқи бузург
ё ишқи бузургон
омода нест
мисли он,
ки ҳар сол мебинем
барои рафъи филборонҳо,
селҳо,
барфҳои лаклакии ғайрининтизор
омода нест.

Дар ин шаҳри чавон,
бе манораҳои баланд,
бе бурҷу бораҳои баланд
ҳоло ману ту
ду манораем,
ки мардум мебинанд
аз дуру наздик;

тамошоияш
меоянд ҳар рӯз.
Маломат мекунанд,
бӯхтон мезананд
ману туро —
ғофил аз лаззати сармади ишқ,
аз шукӯҳи давлати ишқ,
аммо бештар аз ману ту
орзуманди он
ё
бадномзада
ва нангхӯрдан он...

Сапеда!
Ин номро ишқи ман барои ту гузошт,
зеро аз шӯълаи андомат
аз дурахши номат,
аз нозии чашмонат —
чашмони фаттонат;
аз ишқи соддаат чун тулӯи хуршед
дар дилам сапеда дамид
ва ҳама ғӯшаҳои торики диламро
сафед кард,
ва донидам, ки ту сапедаи умеди манӣ,
ва донидам, ки шеъри сафед ҳақ медиҳад
то ба номи Сапеда,
яъне исми ту дар шеъри ман —
ниҳон аз анкабутони тӯхматбоф
шеъри сафед бигӯям.
Эй тобонтарин
шӯълаи ишқи инсонии ман!
саропои вучуди ту
мисли рӯзи нав,
мисли созу сӯзи нав,
чун тулӯи бахт,
тулӯи ишқ,
мисли мардуми чашмони ту
пок аст
ва мисли табъи ман
бебок аст!

Ту ҳар бор занн мебарӣ,
рашк мекуӣ,
ки гӯё аз ту рафта бошам.

На! На!

Бехтар он аст, ки аз дунё биравам,
то аз ту бесару садо биравам!

Ман аз ту нарафтаам,
ту ҳам аз ман нарафтай,
ману ту

мисли шохоби як рӯд
як рӯди пуршӯри кӯҳистони мо
алхол чудоем,
аммо дар ниҳоят
бо ҳам меоем,
ҳамшӯр мешавем,
ҳамчӯр мешавем.

Ва он гоҳ

(Худо хайрашон диҳад!)

мардуми мо,
мардуме, ки ишқи бузург меҳоянд,
аммо боз хораш мекунам;
мардуме, ки шоири бузург меҳоянд,
аммо боз сангсорашон мекунам;
мардуме, ки ҳунарвари бузург меҳоянд,
аммо боз ночораш мекунам,
ишқи туро,
шеъри маро
як рӯз

баъди сари мо
меҳроб мекунам,
сачда мекунам
ва ҳатто

афсӯс ҳам меҳоянд,
ки чаро гузаштагон —
(Ҳоло муосирони ману ту!
Умрашон дароз бод!)
Қадри моро надоништаанд?..
Қадри неъмат — баъд аз завоҷ.
Аҷабтар он аст,
ки он «гузаштагон»
ҳоло зиндаанд,
аммо кодир нестанд
ба ҷои афсӯси баъд
ҳозир ғами моро бихоянд
ё дасти кам
ба ишқи мо
лаққа назананд.

Аммо

ману ту ҳоло
нақди бахт
ё нақди вақт дорем.

Метавонем
ҳамдигарро
бигӯсем,
бо ҳам бигӯшем,
оби оташ бигӯшем,
бо ҳам бигӯшем,
бо ҳам бигӯшем
ва аз наштаи бӯсаҳои ошкона
ва шоирона
чо ба чо бигӯшем
дар оғӯши кушода
мисли оғӯши замин,
мисли қанори дунё
ва қолбади моро
печида бо ҳам
дар оғӯши ошкоро
бигӯранд ба хок...
Охир ин бахт аст
бахти қомил,

мутлақ,

ҳасадовар,

рашқангез;

бахте, ки як бор
барои инсонии ҳама
аз юмни муҳаббат
насиб мешавад...

Эҳ Сапеда!

Сапедаи ишқи ман!

Ишқи моро надонистанд,
нафаҳмиданд

ё саҳеҳтар бигӯям,
ёрони фаҳмидан надостанд,
зеро барои дуродурро дидан
ҷашми дурбин бояд;
зеро барои тасхирӣ

кӯҳи баланд

рӯҳи баланд бояд...

Ишқи мо
чун баҳори исодаме буд,

ки хама
дар тазйиқи замҳарир
интизораш доштанд,
аммо чун фаро расид,
ин гофилон
аз паи иҷрои плон
баҳорро нодида монданд,
сафҳаи баргеро
аз гулистонаш нахонданд.

Аммо
ифтихори ман ин аст,
ки рӯзе
бо ин ҳама ғафлатзадагон
(дар зиндагӣ ё дар қиёмат)
рӯҳи мо рӯ ба рӯ мешавад
ва мебинем,
ки бар бахти сафеди мо
чун бар қоғази сафед
мисли неши кариндош
чи дастҳо
накши сиёҳ рондаанд.

Аммо ба рағми ин сияхдилон
ман рӯсафед хоҳам буд
рӯ ба рӯи дили сафеди ту,
зеро бар қасди холи табоҳ
ва рӯзи сиёҳ
ё бахти сиёҳ
туро фаромӯш накардаам
ва шеъри сафед гуфтаам;
баски номи ту
барои дили ман,
барои шеъри ман
Сапеда буд...

* * *

Оҳ, агар боз туро медидам,
Сар ба пою қадамат месудам.
Аз ҳама печу ҳамаи ҷодаи умр
Дар ҳамаи зулфи ту меосудам.

ликастам ҳама армони дилам
Дар сари зулфи шикан дар шиканат.
Бахти пажмурдаи ман гул мекард
Чун гули рӯи ҷаман дар ҷаманат.

Мекашидам зи ҳама дастон даст,
Мекушодам пари парвози баланд.
Шодбахтам! Ба сӯи ҳафт фалак
Мезадам дод ба овози баланд.

Менишастам ба барат ҷашм ба ҷашм,
Як қадам аз ту намерафтам дур,
Як қадам дур намерафтам ҳеҷ
Аз дари хонаи ту то дари гӯр.

Дар канори ҳама дунёе умре
Нашъаи атри канорат бас буд.
Ахтари бахт намечустам ман,
Ахтари ҷашми хуморат бас буд.

Шояд он вақт сухан на зи фирок,
Ё ғами дилшиканат мегуфтам. ✓
Бехтарин шеъри дилангезамро
Балки аз як суханат мегуфтам.

Ҳолия монда дили пурҳасрат
Аз мани дилшудаю дилдода. ✓
Аз чунон хирмани пурбори умед
Монда мушти қафаку пасбода...

Оҳ, агар боз туро медидам,
Доғи ишқи ту намебурдам ман.
Хӯрда ғамҳои ту мемурдам, лек
Хӯрда афсӯс наmemурдам ман...

* * *

Ба он рӯю ба он мӯю ба он ҷашм
Ту бояд мешудӣ ҳамсӯхбати ман.
Ба он хусне, ки беҳ аз шеъри олист,
Ту бояд мешудӣ ҳамқисмати ман.

Ту бояд медавидӣ хамрахи ман
Зи дунболи хавасҳои фаребо.
Ту бояд мепаридӣ чун фаришта
Зи дунболи ҳаёлам то фалакҳо.

Агар ёри дилам мебудӣ, шояд
Дили маъсуми ман расво намешуд.
Ту мебудӣ агар, андар сурудам
Чунин сенуктаҳо пайдо намешуд.

Агар андар дилам ҷои ту холист,
Чунон холист ҷоят дар сурудам —
Ба ҷои номи ту дар дафтари хеш
Басо сенуктаи мубҳам фузудам.

Агар ёри дилам мебудӣ, шояд
Ту пур мекардӣ он сенуктахоро.
Сурудам дуртар парвоз мекард
Мунаввар карда паҳнои фазоро...

Ту бояд мешудӣ ҳамхонаи ман,
Зи хотир бори хотир мегирифтӣ.
Ба он хусну ба он эҳсоси лабрез
Ту бояд ёри шоир мегирифтӣ...

* * *

Навбахор омад, гули ман,
Бе ту бо борон гиристам.
Бе ту бе ашки намоён
Дар бари ёрон гиристам.

Навбахор омад, гули ман,
Шишаи яхҳо шикастанд.
Дар ҳарими гул ба сахро
Ошиқон дастобадастанд.

Навбахор омад, гули ман,
Гул ба ту бахшиданӣ шуд.
Бо ҳаёли рӯи сабзат
Рӯи олам диданӣ шуд.

Навбахор омад, гули ман,
Дар лаби дарёе нишастам.
Бо ҳаёли чашми дарёёт
Бе ту бо дарёе гиристам.

Балки бе ту мисли дарёе ✓
Байни ду соҳил гиристам,
Балки бе ту бар гузашта,
Бар худу бар дил гиристам...

* * *

Баҳоре буду мачнунбеди навбарг
Чу духтар кокулашро шона мекард.
Парастуе, ки ҷои лона мечуст
Ту гӯи дар дили ман лона мекард.

Дарахтон шоҳаҳои сабзи худро
Ба таъзими замин ҳам карда буданд.
Ба рӯи раҳ зи ракси нуру соя
Тамошогоҳи хуррам карда буданд.

Чи арзон мефурӯшиданд гулро
Сари роҳ баччагони дарсбзор —
Гули мақсуди худ нотида аз умр,
Ба савдон гул афтада ба бозор.

Ҳама будем андар кӯю барзан
Ба кокул гул, ба лабҳо хандаи гул.
Ҳама гулчину гулбозу гуландом,
Ҳама арзандаю зебандаи гул.

Гулафшон гарди гул мерехт бар сар,
Баҳор он сол авранги дигар дошт.
Дилам дар умри худ як бор гум зад,
Дилам як бор оҳанги дигар дошт.

Дилам як бор шӯриду зи худ рафт,
✓ Намедонам кучо рафту чиҳо кард.
Фақат донам,
ки боре рафту умре
Маро бо лаззати дард ошно кард.

Кунун баъди хазони дах баҳоре,
Ки дар дил дардҳоям таҳнишин шуд,
Кунун баъди пушаймони бисёр,
Ки сахву иштибоҳи дил яқин шуд,

Кунам фаръед сӯи ёри рафта:
Маро, эй бегунаҳ, дорӣ ту дар ёд?
Ману ту ошикони содда будем,
Ту будӣ соддадил, ман соддабунъед...

Ало, эй ёри нобӯсидаи ман,
Баҳори сабзи оғӯшат кучо шуд?
Гирифтам, пичаат ҳоло дуранг аст,
Сняхгӯши сари гӯшат кучо шуд?

Кунун бо дидаи пурдидаи худ
Агар дар сафҳае номам бихонӣ,
Бидон, ки ман ҳамон гумкардаи ту,
Туро гум кардаму гум шуд ҷавонӣ...

ДИДОРГОҲИ ДЕРИН

Боз аз он ҷо мегузаштам,
Бо ҷӣ авзо, бо ҷӣ савдо мегузаштам.
Гӯиё андӯхи дунъе ба дил
Ман зи дунъе мегузаштам.

Сабзаҳо хушкида буданд,
Гӯй оташдида буданд.
Сахраҳо бо сахраҳо пахлӯ зада
Пушти ҳам хобида буданд.

Рӯди Варзобу садон мавҷхояш,
Бозиҳояш, шӯхиҳояш, ларзаҳояш
Ошиқиҳои маро такрор мекард
Бо паричашме, ки будам ҳамнавояш.

Мо ду ношукри муҳаббат
Ишқро бадном кардем.
У зи ман ранчиду ман ранчидам аз ӯ,
Ишқро ноком кардем.

Ў зи ман бигзашт то ёбад бех аз ман ошиқе,
Ў маро рад кард то ёбад бех
аз ман мушфиқе.
Лек медонам, ки ӯ ҳаргиз намеёбад дигар
Лоике чун Лоике...

Охирин дидори мо танги ғуруб
Дар сари як саҳраи Варзоб буд.
Баъд аз он хуршеди ишқи мо натофт,
Васли мо з-он пас ҳаёлу хоб буд.

Лек ман шабҳо ба ёдаш менишастам,
Шеърҳои пургудозе менавиштам.
Ҳам хумори чашмҳои соддашро
Ҳамчу рукни мисраҳоям мешикастам.

Вой бар ӯ вой бар ман!
Мо ду дил дар як ҳарими сина будем,
Баҳри ҳам дороии дил,
Баҳри ҳам ганҷина будем.

Вой бар ӯ, вой бар ман!
Мо кунун аз ҳам ҷудоем.
Қиблаи паймони мо дарҳам шикаст,
Баъд аз он беқиблаему беҷудоем.

Ман ҷӣ гӯям?
Ў бех аз ман хуб медонад чи сон
Ман варо якрӯй мепиндоштам.
Охирин ишқи ман ӯ буд,
Дӯшташ медоштам, эй мардуми рӯи ҷаҳон,
Дӯшташ медоштам...
Дӯшташ медоштам...

* * *

Баъди чанде, ки басо об зи сарҳо гузарад,
Баҳри ту хотирае беш нахоҳам будан.
Гар аз он манзараҳо гоҳ-гоҳе ёд кунӣ,
Пораи манзарае беш нахоҳам будан.

Чун баҳор ояду Наврӯз шавад гулгардон,
Шояд аз назарат масту ғазалхон гузарам.

Рӯзи боронӣ агар тар шавӣ сар то ба қадам,
Шояд аз ёди ту чун қатран борон гузарам.

Байни кӯху дараҳо чун биравӣ сайри баҳор,
Гули бодом бубиниву маро ёд кунӣ.
Зери он шаршара оӣ, ки маро медонист,
Даст бар гарданааш андозию фаръёд кунӣ.

Дар хазонрез нишинад ба сарат барги хазон.
Ёд оӣ зи баҳори ману сарсабзии ман.
Дили ороми ту як лаҳза ба ларзиш ояд,
Ки кучо шуд ҳама он тозагию нағзии ман.

Дар лаби рӯд нишинӣ, ки нафас тоза кунӣ,
Мавҷи эҳсоси маро ёд кунӣ бетардид.
Сӯи ғирдоб бубинӣ, ки ба худ мепечад,
Ёд оӣ зи сарам, к-аз сари ту мегардид.

Баъди ҳар як сафари дур, ки баргардӣ боз
Ба Душанбе, ба Душанбеи шукуфону ҷавон,
Бингарӣ ҷониби он ваъдағаҳи дерина
Гӯи истода манам омаданатро нигарон.

Дафтари хотираатро бикушой ҳар бор,
Ҷазале хонию даръёбӣ, ки дар шони ту буд.
Худ ба худ ханда кунӣ, фаҳр кунӣ — соҳиби он
Як замон шефтаи гесуи афшони ту буд.

Баъде чанде,
ки басо об зи сарҳо гузарад,
Баҳри ту хотирае беш нахоҳам будан.
Баъди чанди дигаре,
к-аз сари дунё гузарам
Лавҳи як макбарае беш нахоҳам будан...

* * *

Ту шеъри Саъдӣ мехондию ман рӯи ту медидам,
Ман аз ҳар байти Саъдӣ байти абрӯи ту медидам.
Чу шеъри дард мехондӣ зи ишқу аз шикасти бахт,
Дили худро шикаста дар сари кӯи ту медидам.
Садоят ларзаҳое дошт — рамзи ларзаҳои дил,
Нигоҳат бозгӯ мекард дарди бедавои дил.

Зи дарди бедавои дил ғазал хондию донистам
Ту ҳам печидай, шукри худо андар балои дил.

Ту медонӣ, ки ман аз мардуми хунсард дилгирам,
Зи даъвои даҳанмардони худ номард дилгирам.
Ман аз ҳар аҳли дарде, ки бихонад шеър, меболам,
Зи оҳи бардурӯғи шоири бедард дилгирам.

Ту онӣ, ки тавонӣ бо дили ман ҳамнаво бошӣ,
Балои ҷони ман бошию худ дур аз бало бошӣ.
Ту битвонӣ диламро рӯи каф гирию бинвозӣ,
Агарчанде ба ҳукми сарнавишт аз ман чудо бошӣ.

Туро ман бо ҳама сӯзу навоят дӯст медорам,
Туро ман бо бисоти дардхоят дӯст медорам.
Бимон бо дардҳои ишқ то дар сина дил дорӣ,
Туро ман бо дили дардошноят дӯст медорам.

* * *

Ту осмони манӣ.
Ва ё
Дар осмони муҳаббат ҳамошъёни манӣ.
Ту он таровиши нурӣ,
Ки дар шабони сияҳдил нигоҳбони манӣ.
Агарчи қисмати мову ту дostonҳо зад,
Ҳанӯз шеъру ғазалу достони манӣ.

Дар ин сипехри садоҳои бенишонии мо
Агар нишони ту бошам, ту ҳам нишони манӣ.
Дар ин ҷаҳони ғалатбоз беғалат боре
Агар ҷаҳони ту бошам, ту ҳам ҷаҳони манӣ.

Дар ин маҳал, ки пасочини боғҳо мондаст,
Ягона меван уммеду ормони манӣ.
Дар ин ҷаҳони ҷазон «Зи мост, ки бар мост»
Ту ҳам баҳори манӣ, ту ҳам хазони манӣ...

* * *

«Дар оғӯши ту мемирам»

Нодирпур

Ту, эй гахвораю тобути ишқи ман!
Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест,
Дар оғӯши ту меҳоҳам бимирам.

Дар оғӯше,
ки ҳолӣ аз ман асту пур зи армонҳо,
Дар оғӯше, ки ҳолӣ аз ман асту пур зи ҳирмонҳо,
Дар оғӯше,

ки атри шеърӣ тар дорад,
Дар оғӯше, ки дидори саҳар дорад.

Дар оғӯши ту меҳоҳам бимирам,
Дар оғӯше, ки дар навмедиям уммедҳое ҳаст.
Дар оғӯше, ки андар рӯзҳои тиран умрам
Бароям нав ба нав хуршедҳое ҳаст.

Дар оғӯши ту меҳоҳам бимирам,
Дар оғӯше, ки мебошад ҳаволатгоҳи рӯҳи ман.
Дар оғӯше, ки маҳрумам,
Дар оғӯше, ки мебошад ҳаловатгоҳи рӯҳи ман.

Ту, эй гахвораю тобути шеърӣ ман,
Дар оғӯши ту гарчи зиндагиям нест
Дар оғӯши ту меҳоҳам бимирам,
Дар оғӯше, ки кадрашро надонидам,
Дар оғӯше, ки меҳрашро наварзидам,
Дар оғӯше, ки боре ҳам наарзидам...

* * *

Пас аз чандин сабуриҳо,
Ту аз дур омадӣ, аз дури дуриҳо,
Нигоҳат ташнагиҳои муҳаббат дошт,
Садоят ташнагиҳои саодат дошт.

Пас аз он пурғуриҳо,
Ту аз дур омадӣ, аз дури дуриҳо,

Зи худ вораствау бо дил напайваста —
Дили сад бор бишкаста...✓

Пас аз он бевафоиҳо,
Зи чони худ ҷудоӣҳо
Маро дарёфтӣ аз шеърҳои дардолудам,
Ки аз дурини ту ҳам ҷону дил,
ҳам хома фарсудам.

Пас аз чандин ғам овардан,
Пас аз қадди расоямро ҳам овардан,
Чӣ ғӯям баҳри таскину тасаллоят?
Чӣ посух месазад баҳри таваллою тазарроят?

Чӣ ғӯям, эй умеди мурдан ман,
Ки ишқи одамӣ ҳам мисли ҷони одамӣ
як бор мемирад.

Дигар эҳёе нахоҳад шуд,
Дигар он гумшуда пайдо нахоҳад шуд.

Агар дар шеърҳои ман маро дидӣ,
Агар ҳудрову ишқи бебарори мурдари дидӣ,
Ба зону бар замин биншину омин кун,
Зи ашқи лолагун рухсори рангин кун.

Ва бар ман бин миёни байтҳои дардолудам,
Ки вақте ошиқат будам,
Ки кадрашро надонистӣ
Ва ё дарвақт доништан надонистӣ...

Агар хоҳӣ бигӯям бо ҳама овоз,
Ки аз он шеърҳои пур зи сӯзу соз,
Ҳама фармуди ишқи номуроҳи туст,
Ва ҳам аз ман дуон шодбоди туст!

КУЧО РАФТИ, ЧАВОНИЯМ?

Кучо шуд мӯи мушкинат?
Кучо шуд дасти гулчинат?
Кучо шуд Моху Парвинат?
Кучо шуд ёри ширинат?
Чу тире бар ҳаво рафти,
Чу атре бо сабо рафти,
Кучо рафти,

 чавониям?
Чавониям, кучо рафти?

Кучо шуд авчи парвозат?
Кучо шуд хусни оғозат?
Кучо шуд шӯри эҳсосат?
Кучо шуд фасли эъҷозат?
Чу ахтар аз само рафти,
Чу кафтар аз фазо рафти,
Кучо рафти, чавониям?
Чавониям, кучо рафти?

Кучо шуд шавки даръёят?
Кучо шуд ганчи дунъёят?
Кучо шуд чони шайдоят?
Кучо шуд доғи савдоят?
Ба даргоҳи худо рафти,
Чаро аз мо чудо рафти?
Кучо рафти, чавониям?
Чавониям, кучо рафти?

Тароват ку? муҳаббат ку?
Садоқат ку? саодат ку?
Зи ғамхорон мурувват ку?
Зи бадгӯён маломат ку?
Зи ман, эй бевафо,

 рафти,
Зи умрам чун сафо рафти.
Кучо рафти,

 чавониям?
Чавониям, кучо рафти?

Зи шеърар чун дуо рафти,
Зи созам чун наво рафти,
Зи чашмам чун зиё рафти,

Зи дастам чун сахо рафти,
Равою нораво рафти,
Сазою носазо рафти.
Кучо рафти,

 чавониям?
Чавониям, кучо рафти?

Зи мо рафти ба асрорат,
Ба ашъорат, ба афкорат.
Зи мо рафти,

 худо ёрат,
Вале бо чумла осорат
Чаро рафти,

 чавониям,
Чаро рафти, чаро рафти?
Кучо рафти, чавониям?
Кучо рафти, кучо рафти?

* * *

Аввали ишк — осмони баланд,
Охири ишк — хоки домангир.
Аввали ишк — орзухо гарм,
Охири ишк — орзухо пир.

Аввали ишк — даст бар гардан,
Охири ишк — дастудилшӯй.
Аввали ишк — рӯ ба рӯи ёр,
Охири ишк — рӯ ба берӯй.

Аввали ишк — гул ба кокулҳо,
Охири ишк — мушти хору хас,
Аввали ишк — сохиби дунъё,
Охири ишк — мурдаи бекас.

Аввали ишк — лофи мардона,
Охири ишк — тӯҳмати номард.
Аввали ишк — синаи пуршӯр,
Охири ишк — синаи пурдард.

Аввали ишқ — бўсаи ширин,
Охири ишқ — талху шӯриҳо.
Аввали ишқ — наштаи дидор,
Охири ишқ — заҳри дуриҳо.

Аввали ишқ — гулфишони баҳор,
Охири ишқ — баргрезихост.
Аввали ишқ — аввали дунё,
Охири ишқ — охири дунёест!

МОДАРНОМА

ҚАСИДАИ МОДАР

Сад чону дил фидои як муддаои модар,
Фатху кушоиш орад дасти дуои модар.

Бишнид гар садоям дунъёи сахтгӯшон
Ангезаест шояд аз аллаҳои модар.

Гар шеъраке сурудам аз буду аз набудам,
Дар тинатам сиришта сӯзу навои модар.

Оғози офариниш дар раҳми ўст, з-ин рӯ
Сад дoston барояд аз як ҳиҷои модар.

Ман як нафас набошам, бе ёди зоти қудсаш,
Аз сарсупурдагонам, чонам фидои модар.

Аз сарвату зи шӯҳрат гар бар фалак занам сар,
Таъзим мекунам боз дар пеши пои модар.

Хира бар он касонам, к-аз ҳештан ризоянд,
Як бор ношунида ҳарфи ризои модар.

Ғофил аз он, ки хуршед аз Шарқ барнахезад,
Бошад тулӯғоҳаш аз хокҳои модар.

Гардун сафо надорад, чашмаш зиё надорад,
Гар дар замин набошад нуру зиён модар.

Дунъё бақо надорад, аммо ба рағми сад марг
Бошад бақои олам маҳзи бақои модар.

Монад замин зи сайрон, афлок ҳам зи даврон,
Гар як нафас начунбад дасти сахои модар.

Дунъё чи норасо буд, ҳастӣ чи носазо буд,
Халлоқ гар намебуд меҳри расои модар.

Тобад замини паҳно чун дашти хушкоре,
Ашкҳо агар нарезад аз дидаҳои модар.

Як ахтаре нарахшад дар тоқи чархи мину
Бе шӯълаи нигоҳи толеънамои модар.

Беинтиҳост дунъё аз он, ки сӯи некӣ
Ҳеч интиҳо надорад ҳеч ибтидои модар.

Ҷуз чордарди зодан дарди дигар нахоҳад —
Аз чор самти дунъё ояд садои модар.

Шоҳу гадо намонда дар аҳди мо, валекин
Мурданд ҷумла шоҳон охир гадои модар.

Ғамхору ғамшарикон аз мӯи сар зиёданд,
Аммо ба рӯзи сахтӣ холист ҷои модар.

Гар шоирони олам якҷо мадеҳа гӯянд,
Як байт ҳам наарзад андар санои модар.

Аз мрамму забарҷад гар пайкара тарошанд,
Қай мекунад таҷассум ранҷу анои модар.

Ҷарзандгони хомаш қайҳонкушӣ карданд,
Аз як нигоҳи дилкаш ё дилкушои модар. ✓

Тифлони ғарқи ганҷаш дарёфтанд охир
Дунъё ҷаве наарзад андар баҳои модар.

Оламситонаконаш, гарданшикастагонаш
Рафтанд чун шикастанд аҳду вафои модар.

Дар ҷангҳои дунъё уммедхош мурданд,
Ҷовид лек зиндаст уммедҳои модар.

Дарду балои дунъё бигрифт модари зор,
Нагрифт лек дунъё дарду балои модар.

Ғоҳи ҷафо кунад то одам шавем, илоҳи,
Дигар ҷафо намонад ғайр аз ҷафои модар.

То як шаванд халкон дар зери чархи гардон,
Бинед, яккатозон, қадди дутон модар.

Ғамноку хокбарсар з-онам, ки ҳафт даръё
Аз ғирья чун нахушқад рӯзи видон модар!?

БА МОДАРАМ

Ба кунчи сандалӣ биншаста шабҳо, модари пирам,
Ту шояд чоман домодӣ медӯзӣ ба сад ният,
Ки рӯзи тӯй дида дар қадӣ ман, бишканӣ армон,
Бубинӣ то ба ранги нав, ба ҳусни нав ҷавоният,
Ба он дастони ларзони шарафмандат бимирам ман!

Наёбад чашми камбинат ба ҷустан чашми сӯзанро,
Биларзад дасти пуръҷозӣ ту дар қабзан пирӣ,
Валекин боз медӯзӣ ту дастархони гулдӯзӣ,
Ки рӯзи маърака дар байни мардум обрӯ ғирӣ,
Чӣ дунъеест дунъеи умеди ту,
Аё модар, аё модар!

Нихону пардагӣ бигзашт даврони ҷавоният,
Ҳаётат дар гуселу пешвози зиндагӣ тай шуд.
Бикун бо ғӯшан қарси сафедат пок ашкатро,
Ба дунъе одамӣ як бор меояд ба пой худ...

Ба охи тобнокат аз кучо акси садо ҷӯй,
Аё модар, аё модар!

Нарафти берун аз як дех, надидӣ рӯи оламро,
Ба ғирди хеш ғӯё чарх гаштӣ
Зиндагӣ қардӣ.
Ба ғирди деха ғӯё домани гардун бичаспида
Ту ро барбаст роҳи нияту азми ҷаҳонгардӣ.
Чӣ дорад олами дар худ ниҳони ту,

Аё модар, аё модар!

Худо гуфтию оят хондию таъбирҳо ҷустӣ,
Ту доим «Ҳафтыяк» мондӣ ба зерӣ болини кӯдак,
Ки шояд тифл бебоку далеру қаҳрамон гардад.
Дили пайғамбарон ғунҷад даруни синаи кӯчак...
Даруни кулбаи пасти назарногири пур аз дуд,
Ба ҳукми қарзи инсонӣ ҷаҳонро бигунҷондӣ,

Шабонғаҳ мижа таҳ нокарда, пухтӣ
Кулҷаи ширмол,
Саҳар фарзандҳоятро ба майдонҳо гуселондӣ,
Шараф андӯхтӣ аз ҷонфишониҳои фарзандон,
Аё модар, аё модар!

Бубинӣ хоб шаб фарзандҳои мурдаи худро,
Биёбӣ саҳнаи дидорбинҳои рӯхонӣ.
Ба назди остонаи дом монад сояи маргат,
Ту ро хонад ба сӯи олами торикӣ зулмонӣ.
Матарс аз марг, охир безаволӣ ту,
Аё модар, аё модар!

Ҳазорон маргро, андӯху ғамро пушти сар қардӣ,
Нахӯрдиву напӯшидиву бо сад ранҷ парвардӣ
Маро бигрифта зери пар.
Барон он ки дар ман зиндаю ҳозир бубинӣ боз
Ҳамон сайёдҳои сайдгашта — рафтагонатро,
Шудӣ хуни ҷигар модар.
Кунун имрӯз фарзандат—ҷигарбандат хунаро омӯхт.

Ки ёбад нони беминнат.
Ба номат дафтаре бикшод,
Дуои хайр ғӯ, модар,
Ки ӯ бо номи ту бар роҳи раҳ ҷустан қадам бинҳод.
Варо ту мағфират кун, раҳнамоӣ кун,
Аё модар, аё модар!

Зи лабҳои фурӯрафта, зи оҷанги пурасрорат,
Агар дурам, агар наздик, хонам панди ногуфта:
Чӣ суд аз он гуле, ки зеби як кокул шуду афтод?
Сано бодо ба он гул, ки барон даҳр бишқуфта,
Ту охир ибтидон ибтидохӣ,
Аё модар, аё модар!

Ту ҳоло дар дами пирӣ нафасҳои ғаниматро
Ба нақши гул, ба рӯи сӯзаниҳо сабт месозӣ.
Дурахши охирини чашми худро дар дили шабҳо
Барон субҳи фардо ҳадяи месозӣ, сарафрозӣ.
Гулу нуру шарофат ёдгор аз ту,
Аё модар, аё модар!

Суруди хузи — ангеzi қадими ро маҳон, модар!
Дилатро бо суруди аввалини ман даме афрӯз!

Агар дасторхону чомаи нав дӯзӣ бо уммед,
На танҳо баҳри ман,
Баҳри ҳама фардонён ҳам дӯз!
Ғанимат дон насиби вопасинатро, саломат бош,
Аё модар, аё модар!

НОНУ НАСИБ

Кучо рафтанд, эй модар,
Кучо рафтанд кафтархон навболу парат,
Кучо рафтанд фарзандони навдилдодаат,
Бисоти тӯй меандӯхтӣ, модар,
Баҳри арӯсонат модар?
Садаф мечустию гарди хазина, шаддан марҷон.
Чӣ шуд?
Бемодарии зумраи манхус боис шуд,
Балои ногаҳонӣ бурд асои пирият, чонат.
Ба китфи ҳар яке ту орд пошидӣ, гуселондӣ,
Дуо кардӣ, ки мисли орд бошад роҳашон испед.
Ба ёдат ҳаст, аз нони тамоме поре додӣ,
Ба онон, то ки ними дигараш
бо ҷазбаи худ бозгардонад
Ба наздат рафтагонатро,
Кунӣ барпой тӯю ид.
Кучо рафтанд,
Кучо рафтанд он шахбозхон дурпарвозат,
Калиду куфли тиллоят,
Сад оғози як оғозат?
Ба ёдат ҳаст он нони насиби рафтагонатро,
Ба рӯзи бенавоиҳо ба ман додӣ,
Ки чун захри ҳалоҳил буд дар комам...
Расид навбат, маро ҳам дар раҳи
Марезон ашк, эй модар,
Ҷаҳон дар бистари чун парниён нарме,

Нафас осуда мегирад.
Паи ни сон ҳаёти пурнишоте ҳар каси дилсӯз
Агар мирад, намемирад.

Ба ман ҳам орд пошидӣ, ба ман ҳам ними
нон додӣ,

Ва ними дигарашро доштӣ бо худ,
Ки чун баргардам аз хизмат бихоҳам хӯрд.
Машав маъюс,

эй модар,
Кунун нону насибамро каси дигар нахоҳад бурд.

Чу дар он орзӯи синаҳои доғ-доғи модарон
дарҷ аст,

Чу дар он меҳру ёди ҷумлаи қурбониён дарҷ аст,
Чу дар он хуни поки қахрамонон,
Номҳои тобноки ҷовидон дарҷ аст!

ФАРЗАНДОН

Ту ҳайрон мешавӣ, модар,
Ки ман, фарзанди ту, ҳар сол як бор
Дурӯза меҳмонӣ мебиням.
Пас аз сайру сафар аз шаҳрҳои номии зебо,
Харида баҳри ту савғо,
Ба пешат ҷомадонро мекушоям.

Ту ҳайрон мешавӣ, аммо дар ин дунё,
Ба ҳар кас қисматею навбате ҳаст.
Ту дар як гӯшаи хомӯши кӯхистон,
Ки ғайри тундари фасли баҳорон
Намесозад хомӯшии варо дигар садо вайрон,
Фақат бо кампири ҳамсоя ҳасрат мекунию бас.

Вале ман одами роҳам,
Ба китф анбон чу аскарбаччае омодаи роҳам.
Дар ӯ хоки Ватан, савганди ҳарбию хати сарҳад,
Дар ӯ нону насиби баркашида, гарду ҷанги раҳ,
Дар ӯ роҳи дарозе, ки расонад бар ҳама мақсад.

Дар ӯ ҳам сангару ҳам хирмани пахта,
Дар ӯ ҳам эҳтимоли мурдану ҳам ҳайкали ҷовид,
Дар ӯ ҳам зиндагии роҳии сайёра, кӯчанда,
Дар ӯ ҳам қахрамониҳои ниҳон андар дилу уммед,

Баъди роҳи дур чун хобанд шабҳо,
Менишинӣ бар сари болинашон.
То бубинӣ дар ҷабину
дар сару рӯҳояшон
Аз сафар, аз роҳҳо ному нишон,

Аз сафар, аз роҳҳо ному нишон,

Ногаҳон бинӣ ту як мӯн сафед,
Бар сари фарзанд тобад ними шаб,
Оҳ гӯй дар дили шаб бо алам.
«Ин қадар ҳам зуд?» — гӯй зери лаб.

Зиндагӣ, модар, ҳамин аст...
Мисли ту мо ҳам пурармон мешавем,
Мисли ту мо ҳам ба пирӣ мерасем,
Чун расад навбат, зи дунё меравем.

Мисли ту мо ҳам ба пирӣ мерасем,
Чун расад навбат, зи дунё меравем.

Ту фақат ҷовид хоҳӣ монд, модар,
Ту фақат ҷовид хоҳӣ монд дар дунёи зебо,
Ту фақат бо ёди фарзандони рахдур
Мешуморӣ бо ғаму талваса рӯзу моххоро.

Ту фақат бо ёди фарзандони рахдур
Мешуморӣ бо ғаму талваса рӯзу моххоро.

Аз миёни шӯру ғавғои ҷаҳони баччагӣ
Аллагуиҳои то ояд ба ғӯши ман ҳанӯз,
Лек акнун он садо талқин намесозад ба хоб,
Балки аз хоби гарон даъват намояд сӯи рӯз...

Аллагуиҳои ту ояд ба гӯши ман ҳанӯз,
Лек акнун он садо талқин намесозад ба хоб,
Балки аз хоби гарон даъват намояд сӯи рӯз.

Бо васият, бо дуою орзӯҳои муқаддас
Боз ҳам омӯзгори кун маро.
Ҳар кӣ раҳ гардад ба рӯи хок, пояш гард дорад.
Боз ҳам омӯрзгори кун маро!

Ҳар кӣ раҳ гардад ба рӯи хок, пояш гард дорад.
Боз ҳам омӯрзгорӣ кун маро!

Боз ҳам омӯрзгорӣ кун маро!

ҚАРЗ

Ба ту ман қарз хоҳам дод
 Ба уммеде, ки баргардонӣ чавониरो,
 Ба рӯзи бемаломат ба ҳама бахонам.

Ба уммеде, ки баргардонӣ чавониро,
Ба рӯзи бекасиҳо дар ғуруби бозаш,
Ба рӯзи шодмонӣ чом дех онро,
Ба рӯзи талхкомӣ беса...

Ба рӯзи талхкомӣ бесухан, бедаст бинвозаш,

Ба поям чанги рохе, не,
 Зи рӯи барфи навборида пешат омадам аз дур,
 Зи рӯи сабзаи навруста пешат омадам аз дур,

Зи рӯи барфи навборида пешат омадам аз дур,
Зи рӯи сабзаи навруста пешат омадам аз дур,

Зи рӯи сабзаи навруста пешат омадам аз дур,
Зи рӯи сарфи навборида пешат омадам аз дур,

Рахорах чун суруди меҳр тасвири туро хонда,
Нахустин нақши пон хешро бо номи ту монда,
Зи байни кӯҳхое, ки сукути ҷовидон доранд,
Зи мавҷи рӯдхое, ки бас асрори ниҳон доранд,
Ба пешат омадам аз дур.
Зи даръё омадам, аммо вучудам ташнаю тафта,
Бидех як косаи обам,
Ки ман чун раҳгузар як лаҳзае истода хоҳам рафт.

Зи байни кӯххое, ки сукути ҷовидон доранд,
Зи мавҷи рӯдхое, ки бас асрори ниҳон доранд,
Ба пешат омадам аз дур.
Зи дарёе омадам, аммо вучудам ташнаю тафта,
Билеҳ аз маҷиди ҷӯш

Зи дарёё омадам, аммо вучудам ташнаю тафта,
Бидех як косан обам,
Ки ман чун рахгузар як лаҳзае истода хоҳам рафт.

Ба ту аз кӯҳҳо, аз рӯдҳо асрор хоҳам гуфт,
Қитоби кӯҳҳо бо ман, суруди рӯдҳо бо ман.
Ба ту аз баччагням, бекасиям, хорузорням,
Зи ашқи модарам,

Китоби кӯҳхо бо ман, суруди рӯдхо бо ман.
Ба ту аз баччагиям, бекасиям, хорузориям,
Зи ашки модарам.

Аз он ба дархо рафта нон пурсиданаш,
Аз он калиди баста андар нӯги мӯҳояш,

Зи чарху дук,
 Зи тӯри чашмбанд,
 Аз тӯдаи хокистари гармаш,
 Ки авлотар зи сад зартӯдаю ганчи падар гӯянд,
 Зи пой лухту урьёни кафида, чарм гардида,
 Зи дастони дурушташ вақти сила нозуку нармаш,
 Зи кӯҳистон,
 Зи тарма,
 Аз танини найкашини боди саргардон,
 Сухан бисъёр хоҳам гуфт.

Аз тӯдаи хокистари фармаш,
Ки авлотар зи сад зартӯдаю ганчи падар гӯянд,
Зи пой лухту урьёни кафида, чарм гардида,
Зи дастони дурушташ вақти сила нозуку нармаш,
Зи кӯҳистон,
Зи тарма,
Аз танини найкашии боди саргардон,
Суҳан бисъёр хоҳам гуфт.

Зи авлотар зи сад зартӯдаю ганчи падар гӯянд,
 Зи пой лухту урьёни кафида, чарм гардида,
 Зи дастони дурушташ вақти сила нозуку нармаш,
 Зи кӯҳистон,
 Зи тарма,
 Аз танини найкашши боди саргардон,
 Сухан бисъёр хоҳам гуфт.

Зи дастони дурушташ вақти сила нозуку нармаш,
 Зи кӯҳистон,
 Зи тарма,
 Аз танини найкашии боди саргардон,
 Сухан бисъёр хоҳам гуфт.

Аз танини найкашни боди саргардон,
Суҳан бисъёр хоҳам гуфт.

Аз танини найкашии боди саргардон,
Сухан бисъёр хоҳам гуфт.

Сухан бисъёр хоҳам гуфт.

Лабонат хандаомӯзанд,
 Аз шодӣ нишон доранд,
 Шукуфтанҳои рухсорат бахори беҳазон доранд.

Аз шодӣ нишон доранд,
Шукуфтанҳои рухсорат баҳори беҳазон доранд.

Шукуфтанҳои рухсорат бахори беҳазон доранд.

Чилои зарҳалии мӯйҳоятро
Бимон бар ёди худ гирам,
Бимон аз он ба рӯи ман расад акси шафақ як дам?
Ба роҳ!..
Эй чилваҳон якдамӣ,

Бимон бар ёди худ гирам,
Бимон аз он ба рӯи ман расад акси шафақ як дам?
Ба роҳ!..

Эй чилвахон якдамӣ,
Ки ман аз ҳеҷ бонӯрӣ, бо ман напардозед,

Ки ман аз хеш баҳри хеш дорам тобути тилло!
 То хам, эй хайрхохи ман,

Ту ҳам, эй хайрхохи ман,

Бихон аз ҳар нигоҳи ман
Аёнам ҳамчу дастархони марди камбағал,
 диламро,
 бикшо!

Аёнам ҳамчу дастархони марди камбағал,
дилафро,
бикшо!

Аёнам ҳамчу дастархони марди камбағал,
дилафро,
бикшо!

Дар ӯ як достоне ҳаст,
Дар ӯ чизи гароне нест,
гиру хону ёдаш кун,
аммо ёдгорӣ туст!

ДАР ШАБИ БОРОН

Ин шаби туршрӯи боронӣ
Кулбаи модарам ба ёд омад.
Боми ӯ мечакад зи боронҳо,
Дар дилам оламе ба дод омад.

Дар чунин кулбаи фақирона
Бо дили рост модарам дорост.
Кӯдаконаш ба ҳар куҷо рафтанд.
Монда дар кунҷи хонае танҳост.

Шояд ӯ бо умеди авфи гуноҳ
Рамазон асту рӯза медорад?
Вақти ифтор чакчаки шибдор
Хеч бар гӯши ӯ намефорад?

Ё ки дар чонамози фарсуда
Зикри оллоҳ мекунад дар дил?
Ё зи парвардигор меҳоҳад,
Ки зи чаннат диҳад варо манзил?...

Буд вақте, ки модари пирам
Тозарӯ буд, милаи тар дошт.
Миллааш дошт бӯи чурғотӣ,
Ҳайдарии хазинаи зар дошт.

Остини фарох то оринҷ
Барзада бо хазору як тадбир
Гӯиё ҳаққи кӯдаконашро
Меситонд аз қаламкаши такдир.

Субхгоҳон чу гов медӯшид
Пушти ӯро ба меҳр молида.
Мефитод андаруни ширдӯша
Милаҳояш зи шона лағжида.

Ҳар гаҳе дар танӯри бозудор
Кулчаҳои башир мечаспонд,
Сари мижгону абрӯвонашро
Лахчаҳои танӯр месӯзонд.

Ширбӯ дастҳои ӯ шабҳо
Ба сарам нарма-нарма мелағжид.
Бесухан пилкҳои чашми маро
Ба сари панҷаҳош меомолид.

Чи қадар дар дилам таманно буд,
Лек аз соддагӣ намеғуфтам.
Ҳамчунон дасти ӯ ба рӯи дилам
Вассаҳоро шумурда меҳуфтам.

Боз дар ин шабони боронӣ
Кулбаи модарам ба ёд омад.
Чакчаки шифт... шиддати борон...
Дар дилам оламе ба дод омад.

Модарам!
Модари бихиштиям!
Чои ту дар бихишт таъин аст,
Лек холо, ки мечакад бомат,
Ман надонам чӣ рӯзи сангин аст.

Модарам!
Модари бихиштиям!
Нестӣ ту аз он пушаймонҳо!
Тирборон накушт агар моро,
Нест боке зи барфу боронҳо!

Модарам!
Модари бихиштиям!
Зиндагӣ ғаҳ ба хеш мегирияд.
Бар замин осмони бепоя
Ғаҳ ба ҳоли пареш мегирияд.

Модарам!
Модари бихиштиям!
Осмон бойси чӣ гириён аст?
Ашки ту бас набуд, ки дар дунё
Боз борону боз борон аст?...

ЧОМАИ ГАДОЙ

Чу ман бар арсаи ҳастӣ қадам мондам,
Ту бо уммеди бисъёре
Дари ҳар хонае рафтӣ.
Гадой кардӣ аз ҳар хонае як пора газворе —
Нахуст аз модарони серфарзанде,
Сипас аз пири ботадбиру солоре.
Нахуст аз токивори мурдаи бодавлату бонанг,
Сипас аз сандуки бори арӯси бахтбедоре.

Ба рӯи марзае в-онгаҳ
Миёни пиразанҳои худоҷӯе,
Малофа бар малофа,
Пораҳои чанд алвонро
Ба ният дӯхтӣ бо ҳам.
Тамоми халқ гӯи бар қади ман чома пӯшонид.
Тамоми халқ гӯи қисматам бахшид.
Ту гӯи чома неву ҷавшани ман буд,
Ту гӯи пора-пора меҳри мардум дар тани ман буд.

Ман аз он рӯз, эй модар,
Ман аз он рӯз то имрӯзу то ҳастам
Зи мардум қарздорастам.
Ман аз он чомаи садпорау садранг
Тамоми рангҳои зиндагиро хуб санҷидам,
Ва андар хидмати мардум камар бастам.

Кунун ман ҳам ба сони ту
Ба ҳар як хона рӯй орам.
Барои поре тақдир,
Барои поре тадбир.

Барои поре аз саргузашти халқ,
Барои поре аз сарнавишти халқ,
Ки бо ашъори девонам
Тамоми қарзхоро
пора-пора бозгардонам.

Ба ҷои поран талбидаат ҳар бор
Орам поре ашъор,
Ки дар ҳар поран ашъор
Бошад поре иқбол...

* * *

Дар киёси гӯри мардон пештар
Гӯри занро жарфтар мекофтанд,
Гӯи ӯ дорад гуноҳони азим —
Аз шарнат ҳилахо меёфтанд.

Гӯри занро жарфтар мекофтанд,
То гуноҳаш жарфтар пинҳон шавад.
То зи хоки ӯ нарӯяд сабзае —
Боиси масъияти погон шавад.

Беҳабар аз он ки зан модар бувад,
Қурмаш он бошад, ки инсон зодаас
Бар ҷунон одатшиносони дурушт
Ӯ насиби зиндагонӣ додааст.

Беҳабар аз он, ки модар холиқ аст,
Зиндагӣ ёбад аз ӯ такрорҳо.
Аз гуноҳи ҷумла фарзандони худ
Мекашад дар гӯр ҳам озорҳо...

Беҳабар аз он, ки зан — ҷони ҷаҳон —
Ҷашмашонро бар ҷаҳон бикшодааст
Ғар гуноҳе дорад, он ҳам ин бувад,
К-он ҷунон ноқадрдонон зодааст...

ЧОРДАРД

Яке дарди бимонӣ зинда ё на,
Яке дарди ҷӣ пеш ояд сари зо.
Яке дарди ҷӣ хоҳад буд имрӯз,
Яке дарди ҷӣ хоҳад буд фардо;

Яке дарди кӣ меорӣ ба дунё,
Варо рӯзӣ ҷию қисмат ҷӣ ранг аст;
Яке дарди ҷӣ ояд пеши роҳаш,
Ки одам моҳию дунё наҳанг аст.

Барои кӯдакат ҳам дому ҳам ком
Бубинӣ чор унсури азалро.
Миёни чор самти кураи арз
Бубинӣ ҳам амалро, ҳам ачалро.

Пас аз зодан ба банди синаи гарм
Бияфшорӣ, бимолӣ рӯй бар рӯ.
Миёни чордевори пур аз меҳр
Ба ҳар дардаш бичӯи чордору.

Бисозӣ чор афзораши мухайё
Ба ҳукми чор фасли зиндагонӣ,
Ки андар чорроҳи ҷустуҷӯҳо
Намонад нобалад ё бенишоне.

Намедонӣ, ки дар он чорроҳа
Қадомин роҳ ӯро ихтиёр аст.
Ба ҳар роҳе, ки бошад омаду шуд,
Тамоми умр чашмони ту чор аст.

Умедат ин бувад аз фоли қисмат
Ки фарзандат дилзоре набошад.
Чӣ коре ҳам кунад, бошад саломат,
Валекин чорбозорӣ набошад.

Аё модар, бимирам дар нафасхот,
Ки дунё бо дуоҳои ту боқист.
Намирад ҳеҷ гаҳ дунёи зи офат,
Дар ин дунё чу дунёи ту боқист!

Аё модар, бимирам дар қадамхот,
Ки бар ҳар бори ту сарбор дард аст.
На танҳо чордардат вақти зодан.
Тамоми зиндагӣ чордард аст!

Ба он як дил, ба он як ҷону як тан
Қашӣ ҳар лаҳза, ғампарварди олам,
На танҳо чордард, аз он гарантар —
Тамоми дарди олам, дарди олам!

МУНОҶОТ БА МОДАР

Мӯйҳо даққиву рӯмоли сиёҳ,
Ғабғаби пурчину абрӯи дуранг,
Эй дарег, ангуштҳо чангак шуда,
Зиндагӣ аммо раҳо гашта зи чанг...

Об меояд зи чашми обрав —
Обҳое, ки гузашта аз сарат,
Раъшан дасту сару абрӯю лаб —
Ларзаҳое, ки гузашт аз пайкарат.

Боли абрӯят шикаста, модарам,
Гӯи аз парвозҳо зер омада,
Пеши дар истодаӣ хайрону лол,
Оҳ меғӯӣ, ки рӯзат пур шуда...

Рӯзу шаб варзидӣ фарзандони худ
То ҳама бошанд ҷонбози Ватан.
Хӯрдӣ якумре ғами рӯи замин,
Меҳӯрӣ акнун ғами ғӯру кафан...

Ин мабодо, ки бубандӣ рахти умр,
Шаҳсутуни рӯзгорам, модарам.
Ин мабодо, ки гузориям сағир,
Раҳнамуни рӯзгорам, модарам.

Модари пирам, худо умрат диҳад,
Зинда бошӣ бар сари шӯридаам.
Пеши ту то ҳол баски кӯдакам —
Кӯдаки нодону новарзидаам.

Пеши ту он кӯдаки деринаам,
Кӯдаки гарданшаху ғапнодаро,
Кӯдаке, ки мезадӣ бо химчааш
То надуздад сабча аз ползҳо...

Модари пирам, худо умрат диҳад!
Ин мабодо, ки бимири ногаҳон,
Бо ту мирад давлату дунёи ман,
Баъди ту дигар набошам ман ҷавон...

Модари ҷон! Пириро гардан манех,
Пеши пирӣ аз ҷавонӣ ёд кун.

Як табусӯзи чигари модарон
Беҳ зи чигардории сарлашкарон.

Як мадади фотиҳаи модарон
Беҳ зи мададгории соҳибсарон.

Як қадами беалами модарон
Беҳ зи ҳама шаш чиҳати бекарон.

Пас ба қадамҳои шумо, модарон,
Хок шаванд аз ҳама волотарон.

Пас ба қадамҳои шумо, модарон,
Кавну макон бод фидо, модарон!

* * *

Дар он соат, ки дилгирам, кучой, модари пирам?
Биё, бинмой тадбирам, ки дар гирдобӣ тақдирам.

Сарам хоҳад навозишҳои дастони туро имрӯз,
Дилам хоҳад нигоҳи гарми чашмони туро имрӯз.

Дилам хоҳад дуоятро —
Ду дастатро чу ду боли парастуҳо
Ба сӯи қибла бикшода,
Худоро аз фалакҳо бар замин хонда,

Гуселам кардаӣ бар роҳҳои дур,
Сипас аз пушти ман гиристай

дар худ фурӯ монда...

Чӣ мепурсӣ?
Ту аз ман бештар медонӣ дунёро ву қисматро,
Ту аз ман бештар медонӣ субҳу шомӣ давлатро.
Вале ман ҳар қадар аз ҳикмати дунё сабақ хондам,

Кутуби кӯҳнаву навро чу болин зери сар мондам,
Фузун аз ту ҷаҳону зиндагониро надонистам,

Қашишҳои заминро осмониро надонистам.

Надонистам, ки дар садсолағӣ ҳам боз
Ҳамчун кӯдаки парпеч хоҳам мурд,
Надонистам,

ки баъди шири поки ту
Фақат афсӯс хоҳам хӯрд...

* * *

Чу аз модар ба дунё омадам ман,
Маро дар гоҳвора баста буданд.
Сари гоҳвораам биништа ёрон,
Бароям номи лоиқ ҷуста буданд.

Ду дасту пои ман маҳкам бубастанд,
Ки донам қадри дасту пои озода.
Дилам мисли асир озодӣ ҷӯяд,
~~Бичӯяд дар ҷаҳон пахшон обода.~~

Маро дар гоҳвора баста буданд,
Ки аз баҳри халосӣ ёбам имкон,
Ки то дар ҷунбиши гоҳвораи хеш,
Барои худ шавам тақдирҷунбон.

Маро дар гоҳвора баста буданд,
Ки қадри хонаободӣ бидонам.
Кушоям худ гиреҳи мушкилавро,
Зи хурдӣ қадри озодӣ бидонам.

ҲАҚҚИ МОДАРӢ

Эй дарахте, ки ман зи шохан ту
Гоҳу бегоҳ мевае хӯрдам.
Ҳам зи ҷӯби туву зи сояи ту
Баҳри ҳоҷот баҳрае бурдам,
Пеши ман ҳаққи модарӣ дорӣ.

Ҳам ту, эй чашмаи зулолу соф,
Ки пас аз шири модарам бар ман
Додӣ нируву ҳам биёмӯхтӣ
Мисли худ софу софдил будан,
Пеши ман ҳаққи модарӣ дорӣ.

Хам ту, эй рӯдаки шитобзада,
Ки намедонӣ ибтидои хеш;
Ки зи худ меравӣ барои ҳама,
Ки намедонӣ интиҳои хеш,
Пеши ман ҳаққи модарӣ дорӣ.

Хам ту, эй осӣён¹ чанбаршох,
~~Хӯрда шири туро, расидам ман;~~
Аз паси ту дарида дар сахро,
Аз паси зиндагӣ давидам ман,
Пеши ман ҳаққи модарӣ дорӣ.

Хам ту, эй дони хӯшан гандум,
Қ-аз сафедит рӯсафедам ман,
Ширан туст ширан шеърм,
Бо умеди ту боумедам ман;
Пеши ман ҳаққи модарӣ дорӣ.

Модарам даргузашту фаҳмидам,
Ки аз ӯ дар ҷаҳон нишон бокист.
Эй нишонҳои модарам дар даҳр,
То барои ман ин ҷаҳон бокист,
Баҳри ман ҳаққи модарӣ доред.

Модарам даргузашту дониستم,
Холӣ шуд гӯй чор сӯи ҷаҳон.
Эй шумо модарони сарзинда,
Эй шумо модарони рӯи ҷаҳон,
Баҳри ман ҳаққи модарӣ доред!

* * *

Дилам парвоз меҳаҳад,
Ба ҳар ҷое, ки раҳ дорад ҳаёли ман,
Дилам парвоз меҳаҳад.
Дилам дар ҳар ҷой мебинам ба чашми дил
Зи нав оғоз меҳаҳад.

Дилам бисъёр меҳаҳад,
ки ман бо ақли имрӯзӣ
Ҳама он шеърҳои гуфтаамро аз дигар гӯям.

¹ Ишора ба мақоли «гов — осӣён дари хона»

Хар он роҳе, ки сӯи манзилам бурдаст,
Зи нав ёбам, зи нав ҷӯям.

Дилам бисъёр меҳаҳад,
Ки бар ҳар ваъдагаҳ бори дигар оям.
Ва он дилбар саропо ғарқ андар хандан
саршори мастона
Ба сӯям болафшон чун малак аз осмон ояд,
Ҳарири болҳояш бар дарахту бомҳои шаҳр
дармонад,

Вале ӯ аз фазои пурғубори шаҳр
Чунон ки дар ҷавонӣ буд,
Ба сӯям ногаҳон ояд,
Ҷавон ояд...

Дилам бисъёр меҳаҳад,
Ки ҳар ишке, ки варзидам,
Зи нав варзида бошам
бо дили дардошнои хеш.

Зи нав шӯрида бошам ман,
Зи нав аз шодии дидорҳо ларзида бошам ман,
Зи нав андар гуноҳи ошиқӣ ҷӯлида бошам ман.
Ба он азде,
ки дигар дар муҳаббат беҳато бошам,
Зи нав такрор созам он ҳама саҳву хатои хеш.

Дилам бисъёр меҳаҳад,
Ки боре бозгардам бар ҷаҳони бесарихоём,
Равам бар хонаи он ҳамдеҳони худ,
Ки бо санги камонғӯлак шикастам шишаҳои ӯро,
Равам то маъзарат хоҳам,
Равам то мағфират хоҳам.

Дилам бисъёр меҳаҳад,
Ки боре бозгардам бар ҷаҳони кӯдакихоём
Равам бар лонаи
он мурғакони бепаноҳи пуштаю шаҳҳо,
Барам он байзаҳои аз хато дуздидан худро,
Ки зери боли модархоёшон тарканд,
Ки рӯяд болашон дар зери боли шафқати модар,
Вагарна иттифоқо чун шикасте оядам дар раҳ,
Вагарна ҳар кучо умеди парвозам шавад кӯтах,
Ба ёдам лонаи он мурғакони бепаноҳ ояд...

Дилам бисъёр меҳоҳад,
Ки боре бозгардам бар ҷаҳони кӯдакиҳоям,
Ки аз нав модарамро хандарӯ бинам,
Ба ӯ гӯям, ки эй модар, ба ёдат ҳаст,
Замони кӯдакӣ гоҳе ба беморӣ задам худро,
Ки то донам дилат бар кӯдаки бемор месӯзад,
намесӯзад.

Ба рӯи бистарам гирифта будӣ,
Худоёнро тавалло карда будӣ...
Кунун аз ростӣ беморам, эй модар,
Кучой ту, кучой ту.
Ман аз ту розиям то зиндагонӣ ҳаст,
Магар аз ман ризой ту?
Дилам дар ҳар чӣ кардам дар мурури умри кӯтоҳам
Зи нав оғоз меҳоҳад.
Дилам андар фазои зиндагии рафта аз дастам,
Зи нав парвоз меҳоҳад,
Чунон парвоз меҳоҳад,
Ки гӯӣ ман на дар рӯи замини пургунаҳ бошам,
Ки гӯӣ ман шабаҳ бошам...

МОДАРИ БЕЧОРА

Дар миёни кӯҳсорон
Бо навои обшорон,
Бо сафои чашмасорон,
Бо суруди боду борон,
Бо дуруди навбаҳорон.

Ҷон ато кардӣ маро,
Ҷон ато кардию худро кистӣ.
Рӯзу шабҳо дар сари гахвораи ман,
Модари ман, модари бечораи ман.

Аз пай рӯзӣ давида,
Ҳушахоро чида-чида,
Талху шӯриҳо чашида,
Ранчи дунёро кашида,
Ганчи дунёро надида,

Дил ато кардӣ маро
Дил ато кардию худро кистӣ,
Рӯзу шабҳо дар сари гахвораи ман,
Модари ман, модари ғамхораи ман,
Модари ман, модари бечораи ман.

Бо дуон осмонӣ
Додӣ меросам ҷавонӣ,
Ошикию дилситонӣ
Шонрию ҷонфишонӣ,
Ҳам давоми зиндагонӣ.

Умр ато кардӣ маро,
Умр ато кардию худро кистӣ,
Рӯзу шабҳо дар сари гахвораи ман,
Модари ман, модари ғамхораи ман,
Модари ман, модари бечораи ман.

СУРУДИ МОДАР

Тифли гирёнам, калон шав,
Дар ҷаҳон аз ман нишон шав,
Достон шав,
Достон шав!

Ганчи шаҳворам ту бошӣ,
Бахти бедорам ту бошӣ,
Дар ҷаҳони номдорон
Номбардорам ту бошӣ.

Тифли гирёнам калон шав,
Ҷойгири рафтагон шав!

Ахтари тобони модар,
Мӯҳраи паймони модар,
Ҳосили худкоҳии дил,
Давлату даврони модар —

Тифли гирёнам калон шав,
Вориси озодагон шав!

Кӯдаки ширину лоло,
Кӯдаки маъсуму зебо,

Дастовезам ту бошӣ
Баҳри фардо, баҳри дунё.

Тифли гирёнам, калон шав,
Ифтихори сад ҷаҳон шав,
Достон шав,
Достон шав!

РУБОЙ ВА ДУБАЙТИҲО

Бар мадфани модарам чу гул бигзорам,
Ман мӯи сафеди хешро бишморам.
Чун панҷаи хуршед сарам сила кунад,
Аз панҷаи нарми модарам ёд орам.

Ёрон ҳама ҷо, вале Ватан дар як ҷост,
Ҳар санги Ватан мисоли ҳайкал зебост,
Олам ҳама ҷо азиз, лекин бар ман
Модар яктост, Тоҷикистон яктост.

Як мушт зи хоки модари хушназарам,
Мушти дигаре зи хоки поки падарам.
Чун ҳадъи вопасинашон бар фарзанд,
Резед ба гӯри ман, чу ман даргузарам.

Модар, модаро, ту ибтидоям будӣ,
Ҳам қимати қомати расоям будӣ.
З-аввал ту намезодӣ, намерурдам ман,
Гӯе ки ту низ интиҳоям будӣ.

Модар, модаро! Шири сафедам додӣ.
Дунё баумедасту умедам додӣ.
То бар сари ман ҷӣ ояд аз бешу камӣ,
Ту дар сари гахвора навидам додӣ.

Аё модар, мадори ман ту будӣ,
Гули аввалбахори ман ту будӣ.
Нахушқад чашмаи шеър сурудам,
Зи бас сарчашмадори ман ту будӣ.

Аё модар, ба қурбони ту мирам,
Чу мӯҳри меҳру паймони ту мирам.

Ҷаҳон пурмакру дастон аст, бигзор,
Ки ман дар рӯи дастони ту мирам.

Сиришти ман, ниҳоди ман ту будӣ,
Сафои бомлоди ман ту будӣ.
Аё модар, ба он сон бесаводӣ
Нахустин устоди ман ту будӣ.

Ту хушбахти зи қисмат, хоҳари ман?
Сарафрозӣ дар олам, додари ман?
Замин то осмон розиям аз ту,
Ту аз ман розӣ рафтӣ, модари ман?

Ҷаҳонсозу ҷаҳонорой, эй зан,
Сутуни гунбади миной, эй зан.
На танҳо қалъаи дилхое, эй зан,
Ки ҳатто қалъаи дунёе, эй зан!

Дилам хоҳад равам бар кӯи модар,
Вучудам пур шавад аз бӯи модар,
Тамоми рӯи дунёро бигаштам,
Надидам рӯи хуш ҷуз рӯи модар.

Сари гӯри ту биншастам даме чанд,
Бигиристам зи андӯху ғаме чанд.
Зи санги сарди болои мазорат
Бипурсидам: баҳон одамӣ чанд?

Дареғо, модари пирам, дареғо,
Ҷароғи бахту тақдирам, дареғо.
Ту будӣ бар сарам, будам фалакгир,
Кунун бе ту замингирам, дареғо.

Туй пирам, туй тадбири пирам,
Дуоям кун, дуоятро бигирам.
Намемирӣ ту, эй модар, агар ман
Барои модари миллат бимирам!

ТУ ОЗОДӢ, МАГАР ЭЙ ЗАН?

Ту озодӣ магар, эй зан?
Зи худ шодӣ магар, эй зан?
Туро озод кард Уктабр

Зи банди чахлу зулму қабр,
Вале аз зулм вораста,
Шудӣ озоди вобаста.

Асири осмонӣ ту.
Асири бадсиголиҳои пайдову нихонӣ ту.
Асири тӯхмату бӯхтон,
Асири хирси номардон,
Асири таъну зӯйму рашки худхоҳону худкомон,
Асири ҳукми шавҳарҳо,
Асири хонаву дарҳо,
Асири нафси бедардону болинҳову бистарҳо,
Асири дину имону худохову пайамбарҳо,
Асири расму одатҳо,
Асири фарзу суннатҳо,

Асири қолаби ахлоқи найрангу ҷаҳолатҳо,
Асири хонабандӣ ту,
Асири макру фанди ту,
Асири фахру нози мардҳои худписандӣ ту.

Туй якумр обостан,
Туй озоди побаста.
Туй обостани «фардо»
Вале «фардо»-и ту имрӯз мемирад,
Надида рӯз мемирад.
Ту чун ҳар сол шаш милён кунӣ исқот,
Чӣ сон афзоядат авлод?
Агарчи зодагони ту барои рӯзгори саъду бобарганд,
Вале, афсӯс, ағлаб тӯймаи марганд...

Плони кори ту ҳар рӯз афзояд,
Чӣ сон заҳдони ту «фаҳри замон» зояд,
Чӣ гуна қаҳрамон зояд?
Нишони қаҳрамонмодар ба рӯи сина дорӣ ту,
Ҷаҳони қаҳрамонмодар надорӣ ту!

Миёни раддаи бадбӯи танбоку
Зи худ мепурсӣ «фардо»-ку?
Чу мемиранд фарзандони масмумат,
Чу мемиранд дар заҳдони ту тифлони маъсумат.

Миёни пунбазорон
Ба дӯшат тубра мегардӣ ба сони хонабардӯшон.

Вале дарди миёнатро
Қучо ҳис мекунанд он пунбадаргӯшон?

Чӣ дунёе, намедонам,
Ки аввал обҳои софро бар пунбаҳо бидханд,
Сипас бошад насиби ту пасоби заҳролуда.
Валекин боз бешармона мегӯянд:
Ҷалолат бод, эй озодаи даврон, бизан қанд...

Миёни ҷӯи пахта,
Ки ҳатто шеро нарро мекунад ахта,
Нафасгардонӣ аз «дору»
Дилат меларзад аз сакта.
Зи «тиллои сафед» эй бас шуда бахтат сиёҳ, афсӯс,
Зи «тиллои сафед»-ат нест як пероҳани олампаҳо,
афсӯс.

Дар айёме, ки бояд худкушоӣ кард,
Ту гоҳо худкушӣ ҳам мекунӣ, дардо!
Дар он аҳде, ки бояд даъвии модархудоӣ кард,
Ту бунёди ҷаҳонро меканӣ, дардо!
Дар он давре, ки оинаш худафрӯзист,
Худафрӯзист худсӯзист.

Гуноҳи мост, медонам,
Гуноҳи чанд имрӯзигарони кӯри бефардост, медонам,
Ки ҳукмаш гӯӣ ҳукми давлати Шӯрост, медонам,
Ки аз баҳри плон пур қарданат он қадр

бахшиданд озодӣ,
Ки ту дар ҷои тифлон «тифли иҷрои плон» зодӣ.
Нагуфтандат ки бар ҷои плони пунба Инсон зой,
Нагуфтандат, ки Дунё зой,

Қайҳон зой!

Ту бояд роҳи миллат бошӣ, афсӯс,
Чӣ гӯям, оҳи миллат ҳастӣ имрӯз.
Ту бояд марди миллат бошӣ, афсӯс,
Чӣ гӯям, дарди миллат ҳастӣ, имрӯз.

Вале ман, зодаи ту,
хуб медонам,
Ки бо бадбахтият бисёр ҷонсахтӣ.
Ҷамеша ҷашмаи нури,
Ҷамеша маншаи бахтӣ.

Ту улёҳазратӣ, эй зан,
Ниходи давлатӣ, эй зан.
Туй фарру чалоли умр,
Худои қисматӣ, эй зан.

Туй сарманшан хилқат,
Туй сатват, туй нузҳат.
Шавӣ озод то аз нав,
Чаҳонро бояд аз нав кард!

Бибояд инкилобе боз
Дар фикру шуури мо.
Бибояд инкилобе боз
Дар мазмуни умри мо.
Бибояд инкилобе боз
Андар ишқи кӯри мо!

Ба ин зудӣ
Туро озод бояд кард аз ин турфа озодӣ —
Зи меҳнатҳои озодӣ,
Зи миннатҳои озодӣ!

СУОЛ АЗ МОДАРИ ТОЧИК

Модари тоҷики ман,
Эй модари бисёрфарзанд,
Дар мақоми аввалӣ дар силки зодан,
Дар мақоми аввалӣ ҳам низ дар фарзанд мурдан..

Зоданат оё барои оху афгон кардан аст?
Зоданат оё барои доғи қисмат бурдан аст?
Зоданат оё барои хешро афсурдан аст?
Зоданат оё барои мурдан аст?

Шод будам ман агар
Кӯдаконат аз туфулият ба улвият расанд.
Шод будам ман агар
Кӯдаконат то ба мурдан бар абадият расанд.

Чашм накшуда ба рӯи ин ҷаҳон
Чашм мепӯшанд бар рӯи ҷаҳон...

Дар баҳоре, ки табиат чун ҷавонӣ хандарӯст,
Гирьярӯям аз ғамат дар боғи гулҳо, модарам.

Дар ҷавонӣ дасти шафқат аз сарам бардоштӣ,
Бекасам бигзоштӣ дар роҳи фардо, модарам.

Рӯхарошон сохтӣ, гесӯпарешон сохтӣ,
Қоматам кардӣ дуто, эй ганҷи якто, модарам.

Меҳрубониҳои дунё бо ту зери хок рафт,
Қас наёзад сӯи ман дасти тасалло, модарам.

Пасту болон ҷаҳон болон ҳам ғам медахад,
Бо ту яксон менамуд ин пасту боло модарам.

Ҳамчу гӯри ту дилам аз орзуҳо сард шуд,
Эй ҷаҳони соддаи ишқу таманно, модарам.

Зуд рафтӣ, зуд рафтӣ аз ҷаҳони ношикеб,
Ношикебо модарам, эй ношикебо, модарам.

Рафт дар тобути ту ҳам буд, ҳам нобуди ман,
Воалам аз дасти дунёи фиребо модарам.

Бурдӣ аз лаб хандаам, эй шӯълаи ояндаам,
Водареги модарам, сад водареги модарам!

* * *

Ба кӯи охираи рафтӣ, сари кӯи ту менолам,
Ҳама сӯи худо ноланд, ман сӯи ту менолам.

Ту дар зери заминӣ, бе туам рӯи замин холист,
Ба рӯи ин замин дар ҳасрати рӯи ту менолам.

Ду дастат бо ҳама раъша мададгори ҳаётам буд,
Ба ёди дасти ларзону мададчӯи ту менолам.

Чӣ суд аз кӯхи Чилмеҳроб¹ бе меҳроби абрӯят,
Ман аз маҳрумии меҳроби абрӯи ту менолам.

¹ Номи кӯх дар зодгоҳи гӯянда

Зи кӯхи Осиё¹ гар нолаҳои обшор ояд,
Фузун аз ӯ чу фарзанди ғазалгӯи ту менолам.

Такопӯ кардӣ баҳри ман тамоми умр роҳи бахт,
Ман акнун рӯзу шаб андар такопӯи ту менолам.

Зи ман шоиртаре будӣ, ки лафзи нобам омӯхтӣ,
Ба ёди он ҳама алфози матбӯи ту менолам.

Ало модар, пихил кун шири покатро, ки то ҳастам,
Ҳама сӯи худо ноланд, ман сӯи ту менолам.

* * *

Ниходам дастаи гул ин сахар рӯи мазори ту,
Гуле аз орзуҳои ҷавонию баҳори ту.

Намегунчад ягон дар гӯшаи хобу ҳаёли ман,
Ки ин оромгоҳи тусту хатми рӯзгори ту.

Қарореро намедонистӣ дар рӯи замин умре,
Чӣ сон дар зери хок осуд чони беқарори ту?

Чӣ дунёе, ҳамин дирӯз бар ман фотиҳа додӣ,
Ки ҳар ҷое равам, бошам ба ҷои ёдгори ту,

Кунун имрӯз гӯратро зиёрат мекунам, модар,
Агарчи нест дигар дар раҳам чашмони чори ту.

Ба пой турбатат биншаста ҷӯи ашк сар додам,
Ки рӯяд сабзаву гул бар мазори хоксори ту.

Бихондам сурае ҳам то ки бошад шод арвоҳат,
Ки шояд бишнавад охи маро парвардигори ту.

Ту азбаски малак будӣ дар ин дунё, дар он дунё
Худо омурзгори ту, малоик низ ёри ту.

Ту бо пурсандаҳо он ҷо мадуро кун барои ман
Ба уммеде, ки оям низ рӯзе бар канори ту...

¹ Номи кӯх дар зодгоҳи гӯянда

* * *

Модарам бо дарди худ шому сабо гап мезадӣ,
Зери лаб гап мезадӣ, бо сад дуо гап мезадӣ.

Гирья мекардӣ ниҳон дар пушти девори алам,
Бо алам аз марги хешу ақрабо гап мезадӣ.

Камсухан будӣ, вале то пур бубинӣ бахташон
Баҳри фарзандон пан радди бало гап мезадӣ.

Тоза мекардӣ барон хеш роҳи охират,
Рӯ ба кӯи охират бо илтиҷо гап мезадӣ.

Нимаҷону ниматан мерафтӣ сӯи ломакон,
Бо макони охиринат бесадо гап мезадӣ.

Дар танат хушкида буд завқи тапишҳо, лек боз
Бо умеди зиндагӣ бо зиндаҳо гап мезадӣ.

Шири покат буд позаҳри ҳама носурҳо,
Боз ҳам аз дарди дарди бедаво гап мезадӣ.

Пеши худ то ҳол ҳайронам, ки бо лабҳои хушк
Худ ба худ гап мезадӣ ё бо худо гап

* * *

То ту будӣ, модарам,
Хона пур буд.
Сад ҷаҳон аз ҳикмати пирона пур буд.
То ту будӣ,

модарам,
Мурғи диламро
Ошъёни меҳр з-обу дона пур буд.

То ту будӣ,
Ман ҷавони комрон будам.
Беиёз аз буду нобуди ҷаҳон будам.
То ту будӣ, дӯстон ғамхор буданд,
Зиндагӣ осону раҳҳояш ҳама ҳамвор буданд.

Осмон афтода гӯй бар сарам.

Ту ро ман гӯр кардам.
Ту маро пайванд кардӣ бо ҷаҳони обу гил,
Ман ту ро бар хоки бепарво супурдам...

Алвидоъ, модар!
Ба шират розӣ шав!

Зиндагии ман агарчи аз каму ғам эман аст,
Баъди ту мебинам онро бешукӯху бефурӯғ,

Гуйе
Марги ту оғози пирии ман аст...

МОДАРАМ, ЭЙ МОДАРИ ДУНЕНАДИДА

Рӯзҳои шоду беосебамон буд,
Як дарахти себамон буд.
Зери боли шоҳояш
 чойгоҳи хобамон буд,
Нонамон буд, обамон буд.

Модарам дар ҳота мегашт,
Хушқаду озода мегашт.
Аз тахи рӯмоли гардӣ
Миларо сар дода мегашт.

Як дарахти тутамон буд,
Моядори будамон буд.
Донамон буд бо ҳама бедонагӣ,
Шинниҷаш¹ сармоядори кутамон буд.

Модарам тут хушк мекард,
Баҳри кирмак барг мечид.

¹ Ш и н н ы́ — ширины тут

78

Чони мо ҳам барги ларзон буд,
Чони моро аз даҳони марг мечид.

Кулии пургандуме хам доштем,
Рангу рӯи мардумӣ хам доштем.
Нони рӯи хонамон буд,
Хунамон буд, чонамон буд.

Модарам чанголи мекард,
Кай заифиноли мекард?
То ки мо бошем ҳамболи замона,
Бо замон ҳамболи мекард.

Чашмае болон дех буд,
Гӯнѣ Мавлон дех буд.
Пурсахотар аз хама дарѣён олам,
Давлату дунѣён дех буд.

Модарам зо-н чашма меовард об,
Рӯи моро ҳар саҳар мешуст.
Гӯй бо нури сабоҳӣ
Баҳри фардои башар мешуст...

Модарам, эй модари покизаҷон, дигар
 чӣ гӯям:

То кунун 3-он оби чашма тозарӯям.
Тозарӯ дар пеши ту, дар пеши фардо,
Тозарӯю тозадил дар пеши дунё...

Ҳар гаҳе бар зодгоҳам раҳ бигирам,
Дар сари хоки ту меҳоҳам бимирам.
Модарам, эй модари дунёнадида,
Мисли ту покизадил дунё надида!

РОХНИШИН

Дар сари роҳ аст гӯрат, модари ғамкуштаи маъ,
Шеъри дарду охи қонам, байти хуноғуштаи маъ.

Бигзаранд аз пахлӯи ту мардумон
Гоҳ боло, гоҳ поён,
Гаҳ савора, гаҳ пиёда
Бо тақопӯи зиёда.

Зиндай, эй модари ошуфтаҷонам, зиндай,
Дар равонам, дар ғазалҳои равонам зиндай.
То мани аз шири покато покбозу покҷон
Зинда дар байни замини осмонам, зиндай.

Кист розӣ буд аз дунёву меҳнатҳои он,
То ту розӣ хушӣ андар синаи сарди замин?
Меҳӯрад гарчи заминат, меҳӯрад безътибор,
Ҳамчу модар мекашӣ андар замин дарди замин.

Дастохоят берун аз хоканд сӯи офтоб,
Чашмхоят боз бо ҳасрат ба рӯи офтоб.
Шишаро бар чашмҳои обрава бигзошта,
Мебарой гӯиё бар ҷустуҷӯи офтоб.

Мебарой пешвозам синакӯбон, модарам,
Бесиришку бесадо гириёну хандон, модарам.
Мебарой бар гуселам то сари роҳи калон,
Аз қафо бо сад ҳаёле дастафшон, модарам.

Модари хушбахту бадбахтам, замин ёри ту бод!
Гирдгардон рӯҳбони покрафтори ту бод!
Пайраҳе, ки бар мазори хоксорат мебарад,
Пойгоҳи зодагони номбардори ту бод!

ХАЗОН

Хазон мерӯфтӣ он рӯз, эй модар,
Хазон мерӯфтӣ аз пешгоҳи кулбаи фартут.
Хазони умр аз аҷзон ту мерехт,
Хазон мерӯфтӣ...
Гарчи хазонрезӣ ҳаётат буд.

Хазонҳо рӯи роҳ афтада буданд —
Хазонҳои дарахтони ҳаёти дастпарвардат.
Ту мерӯфтӣ хазонҳоро гӯи беҳабар будӣ
Зи рангу рӯи монанди хазон зардат.
Хазонҳо зерӣ по афтада буданд.

Хазон мерӯфтӣ бо шохҷорӯби хазонрӯбӣ,
Вале аз дасти ногиронӣ ту ҷорӯб меафтод.
Зи бедоди фалак, эй модари ҷон, сад фиғону дод,

Забонам очизу гуфтаи наметонам,
Хазони умрро рӯфтаи наметонам...

ГУНБАДИ САБЗИ МАЗОРИ МОДАРАМ

Дар баҳорон бо ҳазорон мавҷи сабз —
Гунбади сабзи мазори модарам,
Зери боми гунбади ҳафт осмон
Ҳар кучо бошам, туро ёд оварам.

Ёд орад майсаҳои сабзи ту
Аз ҷавонҳои сабзи модарам.
Пешӣ дидорам падида ояда ҳама
Зиндагонии сабзи модарам.

Сабз андар сабз мебинам туро,
Ҳоки сабзи модари сабзинаам.
Сабзаи армони сабзи модарам
Сабз хоҳад буд андар синаам.

Модарам, дар ҳоки тар ҳобидаӣ,
Зинда ҳастӣ лек андар шеърӣ ман.
Аз тамоми зиндаҳо сарзиндатар,
Пири ман, имони ман, тадбири ман.

Сабзаҳои ҳоки ту нарму таранд
Мисли кулли орзун модарон.
Қош дунёи пур аз ҷангу ҷидол
Рӯи орад, рӯи сӯи модарон.

Қошки сайёраи сабзи замин
Сабз монад ҷун руҳи пурнури ту.
Сабз агар монад замин дар ҷор фасл,
Сабз монад сабзаҳои гӯри ту.

Модарам, модар-замин ларзад гаҳе,
Ларзаи ҳоки ту меояд ба ёд.
Роҳати рӯҳ аст агар ҳоки лаҳад,
Рӯҳи ту дар ҳок нороҳат мабод!

**КАТИБАЕ ДАР ПУШТИ ВОПАСИН АКСИ
МОДАРАМ, КИ МУХИДДИН ОЛИМПУР
БАРДОШТААСТ**

Киблагохам!

Модари олампаноҳам!

Дастҳо дар пеши бар

дар пеши дар

истодасти ханӯз.

Аз дару даргоҳи ман харчанд рафтӣ зери хок,

Хамчунон тимсоли меҳру эътиқодастӣ ханӯз.

Пеши дар истодаӣ, эй модари чашминтизорам,

Эй сари сабзам, умеди зиндаам, субҳи баҳорам.

Пеши дар истодаӣ гӯё саропо зиндаӣ,

Бо ҳамон наззорай,

бо ҳамон лабхандаӣ.

Модароне будаанд афзун дар олам —

тифлаконе зодаанд.

Лек волотар зи модар будаӣ,

Будаӣ ҳам модару ҳам офаринанда,

Баски бо навзод тавҳам шоире ҳам зодаӣ,

Шоире дилдодае, озодае.

Маншан шеърӣ сафедам буда аз шири сафедат,
Модарам, баски сафедиҳо ҳама

аз орзуҳои сафеди туст.

Одамӣ гар орзуи зиндагӣ дорад,

Зиндагонӣ гар умеди боз ҳам пояндагӣ дорад,

Пояш бар орзую бар умеди туст.

Киблагохам!

Модари олампаноҳам!

Рафтаӣ гарчи зи дунёи дудар,

Дар сарат қарси сафед,

Дар рухат нури умед,

Дастҳо дар пеши бар

дар пеши дар истодаӣ.

Пеши дар истодаӣ,

Гӯё бар пешвози меҳмон омодаӣ.

Гӯё дар остона,

Интизорӣ ҷовидона

Хам маро,

Хам аз тамоми рӯи дунё

меҳмонҳои маро...

ҲАСРАТ

Ту дигар ба пешвозам дами дар намебарой,
Ту дигар ба лаҳҷан худ бари ман намесарой:

«Писари азизам омад,

Писари ғазалнависам омад».

Ту дигар наметавонӣ, ки миёни пиразанҳо
Зи ман ифтихор сози ба ҳазору як таманно:

«Писари азизам омад,

Писари ғазалнависам омад».

Ту дигар фирор кардӣ ба ҷаҳони сарду хомӯш,
Ту дигар намекушой ба наберагонат оғӯш,

Ки диҳӣ дуон иқбол,

Ки бубахшӣ неруи ҷару бол.

Зи канори хок будӣ, ба канори хок рафтӣ,

Зи деҳи Мазор будӣ,

ба мазори пок рафтӣ,

Шудӣ ёди ҷовидонӣ

Ба мадори бемадори зиндагонӣ.

Чу ба ҳонаат дароям,

ҳама бӯи дард ояд,

Дили ман ба дард ояд зи хуруҷи дардхоят.

Шунавам фиғони шабхот,

Зи ба ҳам фушурда лабхот.

Чу ба ёд оварам ман ҳама он азоби ҷонат,

Табу сӯзи устухонат,

фалаҷи аҷалнишонат,

Қаламаи фалаҷ шавад зуд,

Ҳама ҳастиям кунад дуд...

Зи тавофи кулбаи ту

дили ман зи ҳам бирезад.

Ба ҳама ҷаҳон ситезад

писари ғазалнависат,

Ки кучост модари ман,
Ки кучост модари диловари ман?

Писари ғазалнависат акнун ғазали азо бигӯяд,
Ғазале агар бигӯяд,

Ғазали туро бигӯяд,
Ки кучост модари ман,
Ки кучост давлати сари ман?
Ту кучой, модари чон,

паси дар намебарой,
Ва дигар ба шеваи худ
бари ман намесарой:
«Писари азизам омад,
Писари ғазалнависам омад...»

Дар кадр манам поран ангишт, умедам:
Оташ шаваму гарм кунам хонаи мардум.

с. 1961

ЧАШНИ ХАЖДАҲСОЛАГИ

Кӣ аз модар ду бор таваллуд шудааст? Кӣ
ду бор кӯдак будааст? Кӣ ду бор ба хаж-
даҳ даромадааст?

Нестӣ нахли дубар, эй нозанин,
То ки ҳар соле ду раҳ бор оварӣ,
Бишқуфӣ ду бор, ёбӣ ду баҳор,
Зиндагии тоза такрор оварӣ.

Як баҳору як гулу як навбатест
Баҳри мо дар зиндагии одамӣ.
Човидона чарх мегардад замин,
Чарх мегардем дар он мо даме.

Гар фитад аз осмон исторае,
Ҳамчу ашки оташини осмон,
Дор онро дар кафи дастони худ,
Барфурӯзаш чун чароғи хонадон.

Дидаӣ гулбаргборони баҳор,
Гирдбоди қисмати гулзорро?
Хусни одам низ чун гулбаргхост,
Мешавад бар роҳҳо барчошҳо.

Гил агар бошад, бирӯяд боз гул,
Човидон бодо русуми дилбарӣ!
... Нестӣ нахли дубар, эй нозанин,
То ки ҳар соле ду раҳ бор оварӣ.

Ин пагоҳӣ субҳ баҳри ту дамид,
Ҳамчу рӯи ту дурахшону сафед.
Гӯй нав огоҳ шуд аз ошиқӣ,
Лаззати оғӯши дунёро чашид.

Бо ту гӯё шуд таваллуд оламе
Олами гулбозию дилбозию.

Бо ту гӯё ибтидо шуд роҳи нав,
Роҳи худқобию сарафрозиро.

Бо ту ҳамсол аст имрӯз офтоб,
Бо ту ҳамзод аст,
 ҳамгаҳворааст,
Ин ҷаҳону ин замини осмон
Мисли ту имрӯз ҳаҷдаҳсолааст...

* * *

Кӣ дар овони ҳаҷдаҳсолагияш
Шабе бепечуб ором хуфтаст?
Кӣ дар овони ҳаҷдаҳсолагияш
Ба номи духтаре шеър нагуфтаст?

Даруни дарс аз устод пинҳон
Ба номи духтаре хат менавиштам.
Таровишҳои эҳсоси диламро
Барои ёри хушқад менавиштам.

Ба ӯ ман нома меодам ниҳонӣ
Даруни баргҳои гул ниҳода:
«Туру ман дӯст медорам чу Мачнун,
Чу хуснат бод ишқи ман зиёда...»

Зи пушти курсӣ аз устод пинҳон
Катори кокулашро мешумурдам,
Ва бо занҷираи мӯи маҳинаш
Диламро баста бар ӯ месупурдам.

Даруни дарс аз курсии охир
Нигоҳи ман сарашро сила мекард.
Ба мисли сабзаҳои баъди борон
Ҳамеша буд мӯяш тозаву тар.

Дили ман қоғазӣ нанвиштае буд,
Дар ӯ номи варо биништа будам.
Ҷавони навраси нокордида
Ба ӯ аз соддагӣ дил баста будам.

Вале, ҳайфо, садон занги охир
Садон интиҳои ишқи мо буд.

Ту гӯй аз ҷавонии гузашта
Зи дашти дур чун бонги диرو буд.

Ҳама дар роҳҳои зиндагонӣ
Ба ҷустуҷӯи бахти хеш рафтем,
Ба сар андешаи фардои дунё,
Ба дил бори ғаму ташвиш рафтем.

Ҳавасҳо чун сабақҳо рафт аз ёд,
Ҷавонӣ ҳамчу тири бархато рафт.
Ризо будем мо аз орзуҳо.
Ҷавонӣ лек аз мо норизо рафт.

Вале бо сӯхтанҳои ниҳонӣ
Шароре аз нигини ӯ гирифтам.
Нахустин мисраҳои шеъри худро
Ман аз мӯи маҳини ӯ гирифтам...

ҶАВОНӢ МЕРАВАД

Ҷавонӣ меравад аз ман, ҷавонӣ меравад охир,
Нахоҳам рафтанастро, лек аз ман меравад, афсӯс.
Дурахши чехраву мӯи сиях, чашмони бодомӣ —
Ҳама хоҳанд шуд радду бадал монанди шому рӯз.

Ҷавонӣ сабзае не, ки ба ҳар фасли баҳор аз нав
Дамад аз хоку боз оро диҳад саҳрон урӯро;
Ҷавонӣ офтобе не, ки бегаҳ рафта субҳ ояд,
Ҷавонӣ моҳ не, ҳар моҳ нахоҳад гашт ӯ пайдо.

Дареғо, ин гули бесурати садранги атрафшон
Фақат як бор дар шохҳои ниҳоли умр меҳандад,
Фақат як бор! Лекин одамӣ бо ёди бӯи он
Тасалли ёфта, уммед бар оянда мебандад.

Муҳаббат! Ту, фақат ту қодирӣ аз рафтани айём
Маро бар омади айёми дигар раҳнамо бошӣ,
Ба роҳи умр дастодаст бо ман зиндагӣ ҷӯй.
Ба гуфторам садо бошӣ, сурудамро наво бошӣ.

Агар дар нӯшханди субҳи истиқбол дарёбам
Зи айёми ҷавонии азизи худ нишонеро.
Агар дар роҳи сӯи марг рафтани худ бо ту
Ҷавонӣ дода дарёбам сафои зиндагониро,

Агар дар пириям бидам, ки айёми шабоби ман.
Мучассам дар ҷавонии ҷаҳони тоза гардидаст,
Муҳаббат, аз ту он ғаҳ сарфарозу шод хоҳам буд,
Муҳаббат, мешуморам хешро он рӯз болодаст!

Фақат имрӯз з-он озурдаям, ки лаҳза то лаҳза
Ҷавонӣ норизо, бо сад шикоят меравад аз ман,
Ҷавонӣ аз ману ман аз ҷавонӣ шикваҳо дорем,
Илоҷе нест ғайр аз ҳар нафас ин ҳарфҳо гуфтан:

Нагашта сер аз ту, бо ту рӯеро набӯсида,
Ҷавонӣ, меравӣ аз ман. Ҷавонӣ, меравӣ! Падруд!
Ба узри нотаваҷибӣ ман аз ту илтиҷо дорам:
Марав ту оқибат беоқибат аз олами мавҷуд!

с. 1962

МУҲАББАТИ АВВАЛ

Самон нилкору шӯълаи субҳонаи хуршед,
Дамиданҳои хоки хобноки навбаҳоронро
Дилам дар хеш пинҳон дошт,
Меболид, меҷӯшид,
Шабам хуршеди тобон дошт.

Зи пушти тӯри барфи симгун метофт симояш,
Зимистонҳо, ки дунё буд кофириву оҳарпӯш,
Нигаҳҳои шарарбунёд,
Ёди ҷашми шаҳлояш,
Диламро гармие медод.

Ҷаҳон гӯё ки оташхонае буду зи ҳар ҷониб
Шарар мерехт бар қалби навошиқ — навирифтаам.
Ҳаёламро шамоли раҳгузар мебурд чун соҳиб
Ба сӯи манзили дилбар.

Дар он айём баҳри ман фақат як роҳ маъман буд,
Раҳе ки рафта то бар остони ёр мечаспид.
Дар ин раҳ гарчи раҳзан буд,
Адоват буд, душман буд.

Ба ҷонам пиразоли шаб ҳазор ошӯб меандохт,
Само мебурд гоҳе, гоҳ ба хоки тираам мезад.

Ҷаҳонро сад тағорӯ менамуд,
Аз нав нақӯ месохт,
Маро мебурд бас аз худ.

Маро мебурд ҳар дам сӯи мулки дуру нопадӣ
Ки инак, дар паси он теппаҳо дарвозан тиллоист,
Биё бикшоямат, он ҷо
Арӯси шӯҳу ҷилкокул
Ту ро пазмон, ту ро ҷӯест.

Маро мебурд он сӯе, ки бар ақли ҷавони ман
Муаммо буд, қатъе буд нопадӣ нофаҳмо.
Ғаҳе иқбол, ғаҳе идбор,
Ғаҳе дунёи рӯёӣ
Нишон меод аз он ёр...

Ба монанди суманбод, ба мисли абри боронӣ
Задам то ҷашм бар ҳам, рафт он айём нотақрор,
Фақат ёде, фақат ёде,
Ҳадиси аҳду паймоне
Ба ман бигзошт, на шодӣ.

Равед, эй хотироту ёдҳо, кобус бардоред,
Диламро пора нанмод, бигзоред, дил бандам.
Ки тифли орзуям ман!
Маро дигар наёзоред,
Атоти ҷустуҷӯям ман!

с. 1964

ДИДГОҲИ ХОТИРА

Ба ҷашми нимбедорат, ба рухсори гули норат,
Ба ҳар як пилтаи абрӯ, ба обу тоби гесӯят,
Ба лабҳои гулобиранг, гашти қадди дилҷӯят,
Бубахшидам ҷавониро,
Ту дониву нигаҳдорат...

Набошад гар маро имрӯз, фардо ҳаст! Қисмат ҳаст!
Дар олам ҳар кучо бошад насибам,
меситонам ман.

Раҳам дур аст, дар он нақдҳо кам, насяҳо бисёр,
Ҳар он чӣ нақд ёбам, пеши поят мефишонам ман.

Ба боли орзуҳо менишинам, мекунам парвоз,
Туро бо хеш дар ин роҳ ҳампарвоз мебинам,
Фазои бетаҳи афлокро мегардаму донм
Туро бо хеш ҳамандешаву ҳамроз мебинам.

Кучо бурдӣ ҷавонии маро?
Ҳамчун нигоҳи сард —
Нигоҳи сарди як бедард аз хотир тарошидӣ.
Кучо бурдӣ ту он сармояи умри азизамро?
Чу мактуби рақибе порааш кардиву пошидӣ...

Кучо бурдӣ ҷаҳони орзуямро, умедамро,
Ҳавои бегуборамро,
нигоҳи барқворамро,
Шафақҳои навозишгори руҳсори сафедамро,
Сари субҳи бихиштосон айёми баҳорамро?

Кучо бурдӣ, ту, эй гулбози бепарво?
Кучой ту?
Барои пешвози дигаре гулдаста мебандӣ?
Ва ё худсозиҳо дорӣ ба азми сайри боғистон?
Ва ё дар базм мерақсӣ, ки бо афсун дил бандӣ?

Шабахҳо сайр месозанд болон сарам донм,
Нигахҳо сайр месозанд ҳар як бурҷи оламро;
Намедонам, намефаҳмам, намеёбам, намебинам,
Ки ёбад як ниғаҳ аз як ниғаҳ тақдири одамро...

Замин мечунбаду кӯи ту меояд ба ёди ман:
Мабодо хонаи ӯ, хонаи ишқам шавад вайрон.
Кучо бурдӣ ҷавонии маро, эй бахти баргашта,
Маро дарёб, холо устуворам дар раҳи паймон!

с. 1964

МАРО ХУШБАХТ КУН, ЭЙ ГУЛ

Туро ман ёфтам аз ошӯни сарбаландиҳо,
Маро хушбахт кун, эй гул!

Ба даври домани гулдӯзӣ натиҷаи маро
ҳам дӯз,
Ба даври гардани худ халқаи дасти маро овез
Ба боли абрӯят якумр биншон абрӯямро,
Диламро гир баҳри зиндагӣ ҳамаҷу
дастоз.

Туро ман ёфтам чун нӯшханди субҳи бахтафзо,
Маро хушбахт кун, эй гул!

Ба гирди оташе, ки буд як вақте худон мо,
Кучо бурдӣ ҷавонии маро, эй бахти баргашта,
Хиромон ҷарх зан, сӯзон гуноҳи хешро яксар,
В-аз он пас пой неҳ бар остони хонаи ошӣ,
Бинех бо дасти дунёдорӣ худ бар фарқи
ман афсар.

Туро ман ёфтам чун остони хонаи фардо,
Маро хушбахт кун, эй гул!

Руҳи чун пахтасебатро,
Нигоҳи дилфиребатро.
Саропон базебатро дилам хоҳад парастидан,
Ту ҳам, эй бозубанди зарнигори зиндагонӣ,
Маро мағзор дар ин роҳ беимдод лағжидан.
Туро ман ёфтам ҳамчун мададгори дили шайдо.
Маро хушбахт кун, эй гул!

Маро оғоз деҳ, парвоз деҳ сӯи тамомиҳо,
Дили саркаш, дили нобоварамро ром кун дар ишқ,
Худатро сарбаланди ҷумла олам кун ба номи ман,

Ба подоши вафои худ маро гумном кун дар ишқ,
Туро ман ёфтам аз он раҳе, ки кофтам худро,
Маро хушбахт кун, эй гул!

ҚУЗАИ ОРМОН

Пайроҳае, ки мову ту даврони бачагӣ,
То шохраҳ наомада, аз ҳам ҷудо шудем,
Имрӯз кӯр гаштаву қолини сабзааст.

Аз ҳам чудо шудем мо,
Оё кучо шудем?!

Он кӯзае, ки тори сар бинхода ҳар ғуруб
Меомадӣ ба ҷониби сарчашма баҳри об,
Дар нимараҳ ба ёди кӣ бишкасту об рехт?
Ларзид ногаҳон чаро он пайкари батоб?

Он курсихон мактабӣ аз мо чӣ дидаанд?
Дарси ҳисоб омада бедафтару китоб,
Бӯсида пӯпаки туро пинхон зи устод,
Бишмурда кокули туро омӯхтам ҳисоб.

Чил кокули маҳини ту чилтори ман буданд,
Оҳангҳои ишқи ман з-онҳо баланд шуд.
Ду милаи сиёҳи ту дутори ман буданд,
З-оҳанги рез-резашон ҷонам ба банд шуд.

Рухсораат чу зарварақ рахшону зарфишон,
Пешонаят чу қоғази афшон ситорарез.
Ду чашми ту — ду каффаи мизони ошиқӣ,
Ғаҳ монли муруввату ғаҳ монли ситез,—

То ҳол пеши дидаам пайдо шавад мудом,
Ҳар ғаҳ ба ёд оварам хун мешавад дилам.
Дар мулкҳои баччагӣ бесуд ҷӯямат,
Дар роҳҳои баччагӣ раҳ меравад дилам.

... Поезд ҳамчу баччагӣ бас зуд меравад,
Оҳанрахест як раҳу ду хат зи ҳам чудо.
Ду хатти раҳ — ду милаи пурпечутоби туст,
Ҳамроҳ меравад,
вале аз ҳам чудо чу мо.

Поезд аз миёнаи сахрою даштҳо,
Аз ағбаҳои сахмгин,
аз рахнаҳо гузашт.

Эй шохиди муҳаббати бедоғи баччагӣ,
Он ишқи лавҳсоддагӣ аз мо чаро гузашт?!

Он чашма то ханӯз ҳам фаввора мезанад,
Он кӯзаи дудаастаат аммо шикасту рафт.
Ёди ту мушт бар дили садпора мезанад,

Аммо чӣ суд?
Чун хато дар аҳд аз ту рафт...

Аз дур бишнавам мудом осониши туро,
Шояд расад ба ғӯши ту ғаҳ-ғаҳ дурудӣ ман,
Ғаҳворан мунаққаше, тифле чу моҳи нав...
Лолоне ба ғӯши ӯ хон аз сурудӣ ман!

БИҲИШТИ ГУМШУДА

Маро ҷустӣ, ки ёбӣ боз он дилдодан дерин?
Чаро беҳуда мекобӣ?
Маро дигар намеёбӣ.

Ман андар хобҳои мастӣ будам беҳуду беёд,
Ман андар олами гумномӣ будам шоду сарафроз,
Миёни ҷордевори сукути хилвати шабҳо
Ба қавси дарди худ будам ба ёди субҳи навоғоз.

Дарамро кӯфтӣ бо панҷан нарму ҳинокӯфта,
Тамоми пайкарам ларзид,
Дил аз синаам лағжид...

Замоне буд пешат менишастам, ту намедидӣ,
Замоне буд пешат омада таъзим мекардам.
Сари сабзам, дили гармам,

ду чашми меҳрубонамро
Чу ганҷи зиндагониям ба ту тақдим мекардам.

Ҷавонӣ ҳамчу нақши бўсан лабҳои ту гум шуд,
Вале з-он бўсаҳо дар ёд мӯҳри ҷовидонӣ монд.
Ҳама бахти заминӣ рафт бо нақши қадамҳоят,
Ба ман танҳо ҳаёли хому бахти осмонӣ монд.

Фурӯ резед, ахтарҳои хомӯши дурахшанда,
Даруни қошуқи дастам!
Ки ман дасти тухӣ ҳастам!

Ман акнун мавҷҳои сӯзноки эҳтиросамро
Зи тангии дили тифлонаам озод хоҳам кард.
В-аз он баҳри дили якроҳу якпаймони ҳамдардон
Ҷаҳони тозае, мулки наве обод хоҳам кард.
Мағӯ, к-ин мавҷҳои сӯзнок аз сӯзи ишқи туст,

Ки бе ин ҳам ғамомӯзам,
Ба қадри хеш месӯзам.

Ман акнун дар фарози қуллаҳо фарёд хоҳам кард,
Зи гулҳои шукуфони табнат ранг хоҳам ёфт.
Ман акнун аз нигоҳи раҳгузарҳо шарм хоҳам кард.
Зи роҳи рафтуон ту ҳазор оҳанг хоҳам ёфт.

Туро аммо нахоҳам дид ҳар боре кушоям чашм,
Туро аммо нахоҳам кофт,
Туро аммо нахоҳам ёфт...

Ба он хоке, ки дар он рӯяд аз дасти ту гулбоге,
Ба он роҳе, ки дар он нақш монад аз хироми ту,
Ба он дар, ки ба рӯят боз гардад чун дили ошиқ,
Ба он сар, ки шавад қурбон ба роҳи ту,
ба номи ту,

Ба он дасте, ки даври гардани
ту халка хоҳад шуд,
Саломе гӯй аз ошиқ,
Саломе гӯй аз Лоик!

с. 1965

ДАР БАЗМ

Дар дили шаб чоми заррини кафи ёр
Медурахшиду диламро шод мекард.
Ҳарфҳои канда-канда, нозҳои дилбарона.
Мастӣ аз дидору аз май
Ҳастиямро бод мекард.

Ҳамчу шамшод аз вазиданҳои боди шӯхшаън.
Печутобе хӯрда ӯ арғушт мерафт.
Бо садои қарс-қарси панҷаҳои нозукаш
Чони ман ҳам аз сари ангушт мерафт.

Гоҳ чашмак мезаду бо як нигоҳаш мерасонд
Қиссаи ишқи ҷавониро ба ёд.
Дар дилам тӯфони баҳру нолаҳои бодро
Медамону бар ниҳодам
Оташи ғам мениҳод.

Олами ишқу муҳаббат, олами сӯзу гудоз,
Олами чун хоб орому пурошӯб мисли ҷанг
Оҳ, дар як он ба пеши дидагонам шуд падид.
Худ ба худ ман дуд кардам,
Бохтам аз рӯй ранг.

Буд вақте к-аз ниғахҳои муҳаббатрезӣ ӯ
Дар вучудам субҳи фардо медамид.
Ғунҷан бишкуфтае буди димоғи хотирам
Ҳам ба ғоиб, ҳам ба ҳозир
Бӯи онро мешамид.

... Одамии гоҳ аз ғуруру худписандӣ, худсарӣ
Қатра ҷуста, баҳро гум мекунад.
Бо имон абрӯе, бо ҳукм бебунёд гаҳ
Аз бихишти нақд
Худро дуру маҳрум мекунад.

Базм... Ӯ мерақсаду меболад аз худ, то ки ман
Бинаму сӯзам, ба ёд орам зи нав
Орзуи мурда, роҳи баста, он айёми дур,
Олами бебозгашти ошиқӣ,
Бахти нақди рафта аз каф...

Бесадо меҳонд ҳар нозу адо, ҳар ҷилвааш
Достон аз достони нотаом.
Хандааш дашном буди базм бар ман маҳбасе.
Об мегаштам, ба ёдам мерасид
Рафтани он бахти ром.

Боз шояд зиндагиро ҳаст рӯи дигаре.
Аз тамоми нотамомиҳо тамоми мерасад.
Қадрдонӣ, қадрдонӣ!

Ман кунун дарёфтам,
Одамизода агар ҷое расад,
Аз қадрдонӣ мерасад.

с. 1964

Ало, эй дилбари дар беҳудӣ гум кардаам, боз о!
Ало, эй ҳамдами дар орзу парвардаам, боз о!

Мисоли сурати бахти ман аз пеши дарам бигзар,
Чу рӯйеёву хобеу хаёле аз сарам бигзар.

Даме дар чашми ман бингар, ки дар он чои ту
холист,
Нигоҳаш кунду бешавқе чу мурғи бепару болест.

Туро чашми ман аз дунёи равшан он қадар мечуст,
Ки гар меёфт, гум мекарду сад бори дигар мечуст.

Туро дар мастихон бетараб гум карда будам ман,
Туро бемуддаю бесабаб гум карда будам ман,

Чи осон менамуд он вақт ишқу дил рабуданхо,
Барои ҳар ки пеш ояд, дари дилро кушуданхо...

Чи осон менамуд он вақт дилбозӣ барои ман,
Чи осон менамуд, оваҳ, дурӯғи ошиқӣ гуфтан...

Ман акнун з-он ҳама ҳарфе, ки гуфтам, шарм
медорам,
Аз он шабҳо, ки беёди ту хуфтам, шарм медорам.

Туро имрӯз агар медидам, эй маҳбуби беҳамто,
Ба чашми дигаре медидаму як бор дар дунё.

Ба номи ту чаҳони ошиқиро ном мемондам,
Ҳазор оғози ишқи дигар аз анҷом мемондам.

Зи қайди беҳудию бесарию мастӣ мерастам,
Чу дилнома ба ҳар як тори мӯят шеър мебастам...

Ало, эй ҳамдили дар орзу парвардаам, боз о!
Ало, эй дилбари дар беҳудӣ гум кардаам, боз о!

МАРҲАБО, ПОИ МУБОРАК!

Марҳабо, чашми чу олу, ниғаҳи дӯстписанд,
Марҳабо, мӯи маҳинбофта, миҷғони баланд.
Марҳабо, дасти кушоди ба саҳо бемонанд,
Марҳабо, ду бари руҳсоран нобӯсида!

Марҳабо, халқаи пайванди ману оянда,
Аввалу охири ман дар фалаки поянда.
Марҳабо, чашман доруи равонбахшанда,
Айни пиндоштан ошиқӣ пиндорпараст!

То набудӣ, сари дилдода ба хуршед насуд,
Шоҳиди будани ӯ ҳеҷ ягон нақш набуд.
Мӯй бишқофт, зи тақдирӣ худ огоҳ нашуд,
Омадӣ,
ошиқӣ ту будани худро дарёфт.

То набудӣ, дили ман косан бешарбат буд,
Ҳасаду рашк ба ҳар ошиқӣ хуррам мебурд,
Гоҳ розӣ будам аз яъс ба чон додани худ,
Марғи марғ аст кунун омаданат, ёри азиз!

То набудӣ, ба назар буд ҳама нопайдо,
Буд мавҳум раҳи умр чу маъвои худо.
Омадӣ!

Сохтаи дастам агар мебуд моҳ,
Ман варо сохтаме тугмаи перохани ту!

Омадӣ, раҳбари дилхостаам, чорагарам,
Зиндагӣ тофт ба сад ранги дигар дар назарам,
Гӯиё меҳр зи афлок биёмад ба барам,
Дур наздику ба каф хоки сиёҳам зар шуд.

Чони ман, то ки ба зерӣ фалаки минуӣ
Маҷқи мурдан нашавад ташвиши қисматҷӯӣ,
Зиндагӣ то нашавад маҷлиси ҳасратҷӯӣ,
Қатра аз баҳр наё, баҳр биё аз қатра!

Чашм дорам, ки ба ҳамроҳии ту дар имкон
Назарем аз лаби ҷӯ ташна чу бетадбирон,
Чуста сайронғаҳи ҷовид,
ба ҳам болзанон,

Ду дили баста ба ҳам — ҷуфти кабутар бошем!

Чашм дорам, ки шавӣ ҳусни баҳори ошик,
Чашм дорам, ки шавӣ силсиладори ошик,
Чашм дорам, ки шавӣ дору надори ошик,
Чашм дорам зи туву ишк худонируӣ!

Ман ба ту ҳеч ғае лофи муҳаббат назанам,
Ман нагӯям, ки зи гардун ба ту хуршед канам,
Баҳри ту ҳар чӣ, ки аз даст биёяд, бикунам,
Ёр, бигзор, худӣ зиндагӣ шохид бошад!

Марҳабо, воситаи хушдилю хуррам шуданам,
Марҳабо, панди сабабгори мукаррам шуданам.
Марҳабо,

воситаи сӯхта Одам шуданам,
Лоикӣ лоикӣ ту будаму ҳастам, санамо!

с. 1963

* * *

Туро рӯзе ман аз тақдир медуздам,
Туро рӯзе ман аз ту мерабоям.

Ба мисли одамони болдори қиссаву афсонаҳо
Туро дар рӯи боли хештан мегираму парвоз месозам.

Барои ту, барои ишқи ту
Бо қисмати худ шӯру исёни дигар оғоз месозам.

Зи зиндони таомулҳои аҷдодӣ,
Ва занҷири хурофотӣ,
Зи банди расму одатҳо,
Зи доми фарзу суннатҳо,
Зи ҷамъи ҳилаву бӯхтон туро озод хоҳам кард.

Аз он савдогарони ҳусн,
Аз он хешони бевичдон,
Аз он кӯрони зебӣ,
Аз он дунёи бесомон
Ба монанди балогардон туро озод хоҳам кард.

Барои ту
Замоне ман ҳам аз ин хонаву дар

Меравам берун.
Ба мисли ҳазрати Одам, ки аз ҷаннат
Барои донан гандум бурун омад.

Барои ту
Зи ҳабси сарнавишти хеш
Рӯзе мегурезам.
Ва он сон қ-аз худӣ Зевс
Прометей рабуд оташ,
Туро медуздам аз тақдир,
Ки бо ман бошӣ то охир...

* * *

Ба сарат тоҷи арӯсӣ шаби тӯӣ,
Пеши пою қадамат гул мерехт.
Қул-қули шишан май бар гӯшат
Гӯиё ҷаҳ-ҷаҳи булбул мерехт.

Байни ҳавлӣ чу шарори дили ту
Шоҳа андохта машғал месӯхт.
Арғувонпӯш қадӣ шамшодат
Давра ороставу дил месӯхт.

Ҷарх мегашт замин чун сари ман,
Ҷархгардон ҳама мерақсиданд.
Ҳама буданд ба ту бахтталаб,
Ҳама чун бахти ту механдиданд.

Ҳама шодона қадах мепаймуд,
Хоста умри пуруммеи туро.
Ҳама ширину гуворо меҳӯрд
Бодаи талхи чу тақдири маро.

Аз ту мемонд фақат сояю бас,
Ном мемонд зи афсонаи ман.
Чашми ман аз шарафи дидорат
Холӣ мегашт чу паймонаи ман.

Ман дар он базм чӣ будам, хайфо,
Шишае, ки зи қазо холӣ шуда;
Шишае, ки маи он рехтааст,
На ба ҷоме, ба замин беҳуда.

Ту кучо рафтӣ, кучо мондам ман?
Зиндагӣ рафт ба роҳи дигаре.
Чойгардон шудӣ чун нахли ҷавон,
Аз дили ман ба дили гармтаре.

Ба сарат тоҷи арӯсӣ шаби тӯй,
Пеши пою қадамат гул мерехт.
Кул-кули шишан май бар гӯшат,
Гӯиё чаҳ-чаҳи булбул мерехт.

ЗАНГИ ОХИРИН

Як нафас боз сабр бинмояд,
Чехрахотон ба ёди худ гирам.
Дӯстон, дӯстони ҳамдарсам,
Пас равам ҷустуҷӯи такдирам.

Ёдхо, чехрахоя хислатхо,
Ҳазлу шӯхӣ, латифагӯиҳо
Олами чун фасона ширине
Чун насиме гузашту рафт аз мо

Дона будем дар як хӯша,
Вакташ омад — ҷудо шудем аз ҳам.
То ки з-он дон хирмане рӯяд,
Роҳ ҷӯем бар дили одам.

Боз дар пеш рӯзҳои нав,
Насъяву нақд, гираву ханда.
Ҳар кӣ бо пой хеш раҳрав шуд.
Гоҳ ҷамъем, гоҳ пароканда.

Фасли бебозгашти дилбозӣ,
Ҷустуҷӯҳои роҳи раҳ ҷустан,
Фикри ояндаву сарафрозӣ,
Кард моро ба зиндагӣ пайванд.

Роҳ яктост сӯи оянда,
Сӯи як раҳ ҳазор раҳ бояд,
Сӯи ин роҳ то ки раҳ ёбем,
Хотири мо даме наёсояд.

Пой то сар умеду мақсудем,
Ҳар ками мо ба ҷои бисёр аст.

Ғар ҷавонист фасли обутоб,
Баъди он нангу номусу ор аст.

То нагӯем ҳасрато, хайфо
Навҷавонию, фасли дилҷӯй!»
Дар раҳи сӯи пирӣ рафтаҳо,
Дӯстонам, ҷавонӣ меҷӯем!

с. 1964

ХУДФУРҶИ

Агар парвонаӣ, даври ҷароғи хирасӯзе не,—
Ба даври машъале ё офтобе сӯз, қурбон шав
Агар ту қатраӣ, ҷон нишастии хешро дарёб,—
Ба рӯи санг не, дар беҳи гул резу гулистон шав
Агар обӣ, мабош ором дар як ҷо ҷу оби кӯл,
Қушо маҷрон худро, қобили тӯфону туғён шав.
Агар позакр бошӣ, баъди марғи дӯст беқадрӣ,
Ба сарвакати давоҷӯён биё, бар дард дармон шав.
Ту нахле ҳам агар бошӣ, зарурат ғар бифармояд.
Сари сабзат бисӯзон, ғармӣ овар, шӯълаафшон шав,
Миёни неку бад, таққирӣ иззат, поку олуи,
Ғаҳе тобутқаш бошу ғаҳе ғаҳворакунбон шав.
Хурушат ку?

Талошат ку?
Ҷароӣ худ асирӣ худ?

Бурун о мисли шеър аз дил, забони бебабон шав.
Биёву дар тихигӯҳи ҳаёт аз хеш олам соз,
Барон хештан миру барон дигарон ҷон шав!

с. 1963

МУКОФОТ

Халқ гӯяд, ки ҷайра як вақте
Дуқфурӯши сафедқоре буд.
Лек чун зад ба ҷашми мардум хок,
Ғашт расвою радди мардум шуд.

Охи халқу дуои халқ аз ӯ
Ҳаққи худро ачаб ситонидаст.
Ҳар дукашро намуда як ханҷар,
Ба тани нозукаш халонидаст.

Халқ гӯяд, ки сангпушт аввал
Баҳри мардум тарозубаркаш буд.
Лек чун зад ба чашми мардум хок,
Он тарозу ба пушт бораиш шуд.

Аз ҳамон рӯз то ба ҳоло ӯ
Он тарозу ба пушти худ орад,
Охи халқу дуои халқ ӯро
Дар чунин маҳбасе ниғаҳ дорад.

Кӯри бум ҳам дар аввал одам буд,
Хост хуршед моли ӯ бошад,
Чашман нур хонааш бошад,
То ҳама даҳр орадаш тоат.

Пеши хуршед хира шуд чашмаш,
Сӯи вай чун ба хирс роҳӣ шуд.
Кӯр омад, барои ӯ з-он пас,
Рӯзи равшан шаби сиёҳе шуд...

Оре, оре, сазо чунин бошад
Гар бади носипоси бетадбир.
Баъди як лаҳза роҳату айшаш
Рӯсиёҳи абад шавад охир.

с. 1964

ЧАРОҒАТРО ФУРҶЗОН КҶН

Ба ту ошиқ шуданду роз гуфтанд,
Суҳанҳои ҳавоӣ гуфта рафтанд.
Чу диданд ошӯни ту баланд аст,
Ба пастиҳои дигар раҳ гирифтанд.

Надонистанд дунӯи дилатро,
Умеду орзуҳои дилатро,
Фақат бадном карда бо муҳобот,
Ниҳон карданд пайдои дилатро.

Ту месӯзӣ, ки дар олам надидӣ,
Каси комилзабон, якрӯву якроҳ,
Ки бинад дар паси як айби ночиз
Ҳазорон некиятро, хубиятро.

Вале шодӣ, ки дар армони ту ҳаст
Ҷаҳони ҳечкаснодида, обод.
Фурӯзон кун ҷароғи хонаатро,
Ҷаҳони орзӯят беҳалал бод!

Аз он ҷашмошноён ту маҳур ғам,
Мақун з-онҳо ба ҷое шиқвае ҳам.
Ки тобад хира дар оби гилолуд
Ба он раҳшандагӣ хуршеди олам.

Фақат зоти худо беайб гӯянд,
Бале беайб чун дар зиндагӣ нест,
Ба пешни пои ту сад саҷда мекард,
Ба рӯи хок агар мебуду мезист!

с. 1965

* * *

Маро дар кӯҷаҳои шаҳр бинӣ
Ғае сарҳам, ғае шӯридахотир.
Маро ғах шӯху ғах бадқаҳр бинӣ,
Ғае розӣ, ғае қаҳрӣ зи тақдир.

Ғами ту кӯҳна шуд дар синаи ман,
Ғами ту ёдгори хотирам шуд.
Ало, ҳамсӯхбати деринаи ман,
Суҳанҳоят китоби нодирам шуд.

Ту ҳар боре маро мебинӣ дар роҳ
Дилат меларзаду мекоҳад, эй гул.
Нигоҳат мерамад аз дур ногоҳ,
Дилат аммо маро мекоҳад, эй гул.

... Ҷавонӣ буду дунӯи ҳавасҳо,
Замони ошиқию бедилӣ буд.
Дили мо ҷӯш мезад мисли дарё,
Валекин худсару бесоҳиле буд.

Ба мисли рӯдҳои навбахорон
Дили мо якраву гапнодаро буд.
Сари мо масту пурсавдову хайрон,
Дили мо дар муҳаббат худнамо буд.

Кунун чун рӯдҳои тирамоҳӣ
Дили мо камхурӯшу сахмгин аст.
Чӣ тадбире дигар? Хоҳӣ-нахоҳӣ
Аз ин пас зиндагии мо ҳамин аст.

Кунун ноланд сохилҳои камоб
Ба ёди он ҳама оби гузашта.
Кунун гаҳ-гоҳ мебинам дар хоб,
Ки мо харду лаби дарё нишаста...

ХОҲАМАТ РҶЗИИ ПАРОКАНДА

Хоҳамат бахт, бахти поянда,
Қисмати бобарору рангине.
Хоҳамат рӯзини пароканда,
Ки варо ҷунву ҷаҳон бинӣ.

Хоҳамат бахтбони бономус,
Шодии нақд, ғуссаи насья.
Хоҳамат шохроҳи бахтовар,
Шохроҳе ба сӯи оянда.

Хоҳамат лаҳзае, ки ёд орад
Нашъаи бӯсаҳои аввалро.
Хоҳамат донише, ки бишморар
Бахшиши нақди ҳар таваккалро.

Хоҳамат беҳалал шабистоне,
Хоби тифлонаи сахаргоҳӣ.
Хоҳамат рӯзи софу нуронӣ,
Дастӣ имдодӣ ёри дилхоҳе.

Хоҳамат дар ҷавоби ҳар ошӯб
Як сукути фасеҳи мардона.
Хоҳамат зиндагонии марғуб
Дар қиёми висоли ҷонона.

Дар ҷавоби чунин таманноҳо,
Эй, ки бо ман ту як дилу ҷонӣ.
Аз ҳама мумкинот баҳрам хоҳ
Як нафас зиндагии тӯфонӣ...

с. 1964

* * *

Равам бегаҳ лаби дарё нишинам,
Ки рӯзи рафтаи худро бубинам.
Бубинам то ба чини рӯи дарё
Чӣ монанд аст ожанги ҷабинам.

Биомӯзам зи дарё шоириро,
Ки шеъраро обдору бас равон аст.
Балеғ асту бадеъ афсонаи ӯ,
Агарчи бесаводу безабон аст.

Чунун омӯзам аз дарёи кӯҳӣ,
Ғуруру шӯриши тугёну мастӣ,
Ки ӯ бо шеъри ҷовидон равонаш
Накарда худситоӣ, худпарастӣ.

Бибӯсам аз лаби сохил ҷу мавҷе,
Ки ӯ ҳам мисли шоир беқарор аст.
Қанори рӯд бинишам, ки гӯяд:
Махӯр андӯх, дунё беканор аст...

Ғуруби офтоб омад азизон,
Равам як дам лаби дарё нишинам,
Бигӯям саргузаштамо ба дарё,
Гузашти рӯзгорамро бубинам.

Бубинам: рӯд сарозод, аммо
Ба по завлонаи ҳастӣ равон аст.
Миёни сохили шодию андӯх
Суруди ӯ бад-ин сон ҷовидон аст:

«Ғаму шодӣ ба монанди ду сохил,
Манам дарё, ҳаме ҷористам ман.
Ду сохил гар набошад, ман чӣ рӯдам?
У сохил гар набошад, нестам ман!»

БАТАН

Хуршед кай ба ними раҳ истод ногаҳон
Чун дид дар саросари хокат мусибат аст?
Дигар нашуд харитаи рухсори моҳтоб,
Чун хатти сархади туро ноодаме шикаст.

Дар зери пон неку бад шуд кӯфта замин,
Бефарк хуну обро ҳамвора даркашид.
Харгиз нагуфт бар баде «По шав зи рӯи ман!»
Яксон ба дӯши хештан сангу гуҳар кашид.

Танҳо ба фарқи обу хун фарзанди одамӣ
Бо чашми дил нигаҳ фиканд аз рӯи мардумӣ
Дод обу об хӯрд, хун доду хун гирифт,
То нагсилад зи наслҳо пайванди одамӣ.

Мо шохношикастаем,
Нокордидаем.
Бо ин сари чавони худ холо чӣ дидаем?
Гарчи ба дӯши ин замин бори гарон наем,
Бори варо ба дӯши худ мо кам кашидаем.

Мо тифлакони беғами гахворагӣ будем,
Гахвораи ҳаёти мо бо ашки модарон
Дар рӯ ба рӯи тобути қурбониёни ҷанг
Осудаю бароҳату гарму дуруст монд.

Аз бенавой хушк шуд пистони модарон,
Модар-замин барои мо бесина шир дод.
Хоки Ватан чу суфраи заррини офтоб
Бар пайкари наҳифи мо ҷони дигар даманд.

Имрӯз чун зи сабзаю гулҳои кабрҳо,
Қ-он ҷо шаҳидгаштагон хобанд ҷовидон,
Бӯи кароҳатовари борут бишнавам;
Имрӯз чун зи машғали пон мазорҳо
Сад даъватӣ хитобаю сад оҳу сад фиғон
Аз он касони чисмашон нобуд бишнавам,
Бар рӯҳи хокхуфтагон савганд меҳӯрам:
Хуршед гар фуру равад сӯи гурубгоҳ,
Ман аз қанори гарми ту чун тифли ширхор
Ҷое намеравам.
Маҳтоб кам шавад агар,

Ман кам намешавам,
Афтад ситора аз фалак беному бенишон,
Ман аз самон меҳри ту ҷое намеравам.
Оғози ман зи модару анҷоми ман зи туст,
Ному нишону шӯҳрату пайғоми ман зи туст.

Гар чашмҳои равшани мардонии роҳи ту,
Бар хоку хун фиғанд,
Бо по наметанам,
Оина мекунам.
Гар пон ҷӯбини падар ё ки бародаре
Аз колбад ҷудо,
Берун зи даҳмаҳо
Монад ба нимароҳ,
Чун пойбасти ҳайкале афрозамаш баланд,
Ё чун сутуни макбара бар ёдгори ӯ!

Инак ману дифои ту, эй модари Ватан,
Ман дар паноҳи ту,
Ту дар паноҳи ман!

ОҒОЗ

Ватан сар мешавад аз гоҳвора,
Зи шири поку аз пистони модар.
Ватан сар мешавад аз он тавора,
Ки онро сохта дастони модар.

Ватан беҳбудию беҳрӯзии мост,
Ватан хушномию фирӯзии мост.

Ватан сар мешавад з-огарди деҳкон,
Зи «майдо»-ҳои хирманбодгарҳо.
Ватан сар мешавад аз бурдан нон,
Ки мо хӯрдем аз хони падарҳо.

Ватан — дилчамъию озодии мост,
Ватан — хушбахтию ободии мост.

Ватан сар мешавад з-он остоне,
Ки бар дунёи равшан по ниҳодем.
Ватан сар мешавад з-он пардабоне,
Ки парвози шудему пар кушодем.

Ватан — имрӯзи мо, ояндаи мост,
Паноҳи мурдаи мо, зиндаи мост.

КУҲИСТОН

Худоён қаҳр карда, рафта аз масҷидҳо кайҳо,
Намеояд дигар бар гӯш овози азонхоне.
Ба току бар равоқи хонаҳои беҳудо, холи
Кабӯтарҳои саҳро мекунанд акнун парафшонӣ.

Зи меҳробаш биёяд хониши гунҷишкҳо бар гӯш,
На овози кашишдори муаззин — ҳайкали фанде.
Дигар бар печи дастори сафеди мӯсафедон ҳам
Малонкҳо наменинанд чун файзи худовандӣ.

Чавонён пои маҳсӣ хонда оятҳои «Қуръон»-ро,
Дигар бар сӯи масҷидҳо ҳудобӣ намеоянд.
Саҳар ё шом пирони батоат рӯи ҷойандоз
Саропо гӯшу хуш бонги муаззинро намепооянд.

Паямбарҳо муаллақ мондаю ночор
дар байни худою бандагони ӯ,

Ба мисли соддадузде,
ки ба даст афтад шаби маҳтоб.
Замин аммо, агар қоранд, ҳосил медиҳад ҳар сол
Ба деҳқони сабукдасти ба мавсими дарав беҳоб...

Дигар расму таомулҳои аҷлодӣ фуру мурданд,
Ки баҳри пойдорӣ ҳар яке мӯҳри худой дошт.
Ба ҷашми мардумони хоксору соддаи кӯхсор
Чу мероси азизи модарон кадру сафое дошт.

Вале ман зинда хоҳам кард он расму таомулро,
Ки бар он мӯҳри дасти рӯзгорон паҳш гардида.
Ҳамон расму таомулро, ки бо он мардумони пок
Чашида пухтаю хоми ҳаёту умр варзида.

Ман омӯхтам аз он расму таомул дилшиносиро,
Ба тору пуди одамҳо бупечидан, напечидан.
Нахустин панди кадру эътибори дӯст доништан,
Нахустин панди кайфароварӣ бар фитнаи душман.

Дар ин ҷо гар биёяд меҳмони хушдило ният,
Агар аҳли шараф бошад ва хушпою кадам бошад.
Пас аз ӯ чанд муддат хонаро ҳаргиз намерӯбанд,
Пас аз ӯ хонарӯбӣ як гуноҳи пурситам бошад.

Намерӯбанд то файзи қадамхояш
 Шарофатҳои дидораш нагардад ҷангу бод альён.
 Агар меҳмони бепою қадам, беҳосият бошад,
 Пас аз ӯ нақши пояшро зи рӯи хок мерӯбанд,
 Фиканда аз пасаш лаҳча,

Ҳамин аст, эй бародар,
Чумлаи мероси ман аз санги кӯхистон!

ИЛҲОМ АЗ „ШОҲНОМА“

ПИСАРИ ХАЖДАХУМИ КОВА

Одамизод ханӯз озурдаст
Аз ҳама ҷангу ҷадалҳои қадим.
Одамизод ханӯз ошуфтаст
Аз ҳама шӯришу балвои қадим.

То абад одамай хундор бувад
Аз ҳама душмани аҷлодонаш.
Кини мероси ӯ хоҳад монд
Дар сиришти ҳама авлодонаш.

Гарчи Заҳҳок бувад баста ба кӯх
Гарчи ақл аст кунун гетиғурӯз,
Анқариб аст шавад тӯъмаи мор
Писари ҳаждаҳуми Кова ханӯз,

Коваи досгару чаккушсоз
Оханеро пай катле нағудохт,
Лек то ҳаст ниеби Заҳҳок,
Ханҷару гурзи гарон хоҳад сохт.

Кова зиндасту нахоҳад мурдан,
Чони худро зи казо бирхонад.
То зи Заҳҳоки ҳама даври замон
Кини ҳабдаҳ писараш насонад.

Кини ӯ нест фақат дар дили ӯ,
Кини ӯ дар дили ҳар инсон аст.
Кова як Коваи Фирдавеӣ нест,
Кова исъёнгари ҳар даврон аст.

Хоса имрӯз, ки як он кофист,
То шавад зеру забар кулли ҷаҳон,
Хоса имрӯз, ки имое бае,
То шавад зеру забар кулли ҷаҳон;

Кова хушёртару зиндатар аст,
Муштҳо гурзаи пуртобтаранд.
Алҳазар,

холигарони Заҳҳок
Писари ҳаждаҳумашро набаранд.

Гурз месозаду омодаи кин
Кова дар рӯи ҷаҳон бедор аст.
Доғи ҳабдаҳ писараш чизе нест,
Доғи абнон башар бисёр аст...

Монда дар тахлукаи биму бало
Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр,
Мезанад бар даҳани ҳар Заҳҳок,
Мекашад кини ҳама мардуми даҳр.

Меравад деҳ ба деҳу шаҳр ба шаҳр
То ҳама сулҳу сафоҷӯ бошанд.
Ҳама абнон башар, пиндорӣ,
Писари ҳаждаҳуми ӯ бошанд...

РҶҲИ РАХШ

Аз фазон мулки Эрон
то фазон мулки Тӯрон —

Аз Синстон то Кӯхистон,
Аз Хуросон то Бадахшон,
Аз фазон лоҷварди мулки Ховар
То фазон нилфои Бохтар
Ёлҳояш фарқи нури субҳгоҳӣ
Чашмҳояш чашмаи нури илоҳӣ
Мепарад рӯхе дурахшон
Ҳамчу рӯхи поки Эрон.

Фаркаи нури камони Рустам аст
Ёлафшон мепарад дар осмонҳо.
Шихааш бар гӯш ояд
Аз фарози Қаҳқашонҳо.
Шихааш дорад танини ҷовидон
Дар замонҳо, дар маконҳо,
Рӯхи ӯ рӯхи бузургист —
Зинда бошад бо заминҳо, бо замонҳо.

Рӯзгоре бори Рустамро бубардошт,
Қ-олам аз нирӯи яздонии Рустам бохабар шуд.
Рустам акнун рафта бар хоби абад,
Рӯзгори Ковусу Кай ҳам бесар шуд.
У ҳам акнун рӯҳи исъёнии ором аст,
У ҳам акнун рӯҳи озодии айём аст.

Чанд дашти корзораш пушти сар шуд,
То ҷаҳон аз зиндагонии амонӣ

баҳравар шуд.

Ин замон баргустувонро пора карда,
Мепарад ӯ, мепарад то ҷовидон
Ҳамчу рӯҳи поки Эрон
Дар фазои дури кайҳон...
Гӯри ӯ паҳлӯи гӯри Рустам аст,
Гӯри ӯ тимсоли ӯст —
Дане болои сари Рустам ба по истодааст.

Ҳамчу он Раҳши сабукбол
Ҳамчу он Раҳши нақӯфол
Бар набарди навоатӣ омодааст.
Ё мисоли посбони рӯҳи инсон
Гӯшхоро бар садои замини осмон

бикшодааст —

Аз кучое гар расад бар гӯши ӯ табли хатар,
Мекунад бедор Рустамро зи хоби ҷовидон
Баҳри ҳифзи ҷони инсон!

ҒУРУРИ РУСТАМ

Ман гардани адовати шайтон шикастаам,
Ман мӯҳрани сиёсати шоҳон шикастаам.
Бо гурзи тобдори худ фирӯз будаам,
Бо мушти обдори худ сандон шикастаам.

Бо рӯҳи бешикасти худ дар дашти разму кин
Ковусро зи ҷанги асорат раҳондаам.
У худ касе набуд, ки бошад сазои тахт,
Аммо манаш ба маснади Эрон нишондаам.

Парвози ӯ ба осмон чун мурғи хонагӣ
Қӯтоҳ буду дар сараш боди ғурур буд.

Медид ӯ зи шонаи ман дуртар,
вале
Бе ҷашми ман ду дидаи бинош кӯр буд.

Ман дар мурури қисмати фурузманди хеш
Бар ҳар балову ҳар қазо фирӯз будаам.
Аммо даме, ки эҳтиёҷ аз доманам гирифт,
Арзи нӣз бар дари Ковус бурдаам.

Як бор дар иродати худ хӯрдаам шикаст.
Дар рӯи дастҳои ман Сӯхроби нозанин
Меканд ҷону аз падар шафқат умед дошт,
Мемонд доғи хуни ӯ бар домани замин...

Як катра нӯшдору зи Ковус хостам,
У дар ҷавоб ҳаши буранда зи тег дошт.
Сӯхроб то бимираду ман ҳам ба доғи ӯ
Як катра нӯшдоруаш аз ман дарег дошт.

Он рӯз буд аввалин рӯзи шикасти ман.
Дарёфтам, ки мардумӣ осон набудааст.
Бардоштам ғирев ба Ковус аз чигар:
«Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст?»

Ман баҳри ту зи ҷони худ кардам бисе гузар,
Ман баҳри ту зи оташи сӯзон гузаштаам.
Аз баҳри тоҷу тахти ту, к-арзандаи ман аст,
Аз коми шеру ханчари буррон гузаштаам.

На молу ҷоҳ ҷустаам, на маснади баланд,
З-инҳо баланд будаам ман бо ғурури хеш.
Хоки Ватан набуд агар пушти паноҳи ман,
Кай ифтихор кардаме танҳо ба зӯри хеш?!

Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Дар давлатат тараххуме арзон набудааст.
Бо ин ҳама ғурур надонистаам, дарег,
Ҷони ту ҷону ҷони касе ҷон набудааст...

Ин аввалин шикасти ман дар корзорҳо
Аз дасти туст, аз дили бемуддаи туст.
Фирӯзӣ аз ман асту зи Эрони зиндадил,
Нафрини ман ба ҳастии бемуттақои туст!»

Бо ин ҳама диловарӣ дониستم оқибат:
Дарде намекушад маро, бедардӣ мекушад.
Мардонагист ҳар куҷо, фирӯз мешавам,
Мардӣ намекушад маро, номардӣ мекушад...

ПУШТБОНИ

Дар ҳама Эронӣ Тӯрон
Ҳамнабарди Рустами дастон касе нест.
Ҳамбару ҳамбози ӯ дар рӯи дунё
Аз тамоми зодаи инсон касе нест.

Ҳомаи Фирдавсӣ то бошад мададгор,
Пуштбонӣ то кунад бо сеҳри неруи сухан
Ҳеч кас бар Рустами дастони ӯ
Ҳеч ғаҳ фирӯз натвонад шудан!

Ҳеч зӯре, ҳеч ҳукме, ҳеч конуне
Азми Рустамро намеёрад шикаст.
Ҳеч теғе, ҳеч марге, ҳеч яздоне
Риштаи умраш намеёрад гусаст.

Аз ҳама гурзи гарону теғу ханҷар,
Аз ҳама дори баланди ваҳшатангез
Бар сари Рустам гаронтар, ҷонситонтар
Ғайри ҳукми ҳомаи Фирдавсӣ нест!

Алғараз, ҷуз рӯҳи исёни шоир
Ҳамсару ҳамшӯри Рустам нест, нест!
Ғайри Фирдавсию рӯҳи муқтадираш
Ҳеч кас ҳамзӯри Рустам нест, нест!

Шоирон дар ҳар замоне, ҳар маконе
Пуштбони қахрамонон будаанд,

Гарчи худ буданд бепушту паноҳе
Пуштбони навъи инсон будаанд.
Зиндаю мурда — ба ҳар ҳоле, ки бошанд,
Сарпарастии бепаноҳон будаанд.

Пуштбони ҳар касе гар шоире ҳаст,
Ҷовидон бар тораки ӯ афсаре ҳаст.
Пуштбони шоире гар дар ҳама афлок нест,
Эй бузургон, бок нест!..

ГИРЯИ КОВА БАР ҲАБДАҲ ПИСАРАШ

Даруни синаи сардам дили садпора мегирьяд,
Миёни хонаи бекӯдакам гахвора мегирьяд.

Зи базми гарми шохон хандаи мастона меояд,
Ба чашми ман вале ҳар хишти бурҷу бора
мегирьяд.

Замин — бечора, медонам, фалак бечоратар аз ӯ
Ду бечора ба ахволи мани бечора мегирьяд.

Замину осмон танҳо, ба гардун ахтарон танҳо,
Ҳаёлам, бо мани танҳо ҳама сайёра мегирьяд.

НАВҲАИ ТАҲМИНА БАР СҲҲРОБ

Таҳминаам, Таҳминаам,
Аз дарду ғам ду нимаам.
Дар ҳасрати Сӯхроби ял
Дурчи ғамон шуд синаам.

Сӯхроби ман — меҳроби ман,
Хуршеди ман, махтоби ман,
Дар ин ҷаҳони бекаси
Яктои ман,
ноёби ман,

Дар дашти кин саргашта шуд,
Дар хоку хун огушта шуд,
Аз меҳри Рустам зода шуд,
В-аз қаҳри Рустам кушта шуд.

Афтод аз болои зин
Чун ахтар аз ҷархи барин,
Шири сафедам аз танаи
Дарӣи хун шуд бар замин.

Гуфтам,
ки меёбад асар
Аз Рустами олиназар,
Бо он нишоне аз падар
Шуд бенишон аз баҳру бар.

Гулчини давронам гузашт,
Гулрези бӯстонам гузашт.
Теге,

ки Рустам зад бар ӯ,
Аз ҷавшани ҷонам гузашт.

Акнун чӣ дорад буди ман,
Фардон бемаксуди ман?
Дасти кӣ гирад рӯзи марг
Аз пояи тобути ман?

Фаръёд аз бахти бадо!
Аз Рустамо,
аз қисмат!
Дунёе тихӣ шуд чун дилам,
Воҳасрато,
вовайлато!

ОХИРИН ЧАНГИ РУСТАМ

Гурз тобон дар офтоби саҳар,
Зери рон Рахши барқҷавлон аст.
Мешиносед? Рустами дастон
Бар набарди раво шитобон аст.

Рӯҳи номурданин Фирдавсӣ
Аз кучое хамедихад овоз,
Боз Рустам ба шӯр меояд,
Мекунад сӯи дашти кин парвоз.

Дар кучое шавад адолат хор,
Дар кучое адовату кин аст.
Дар кучое гар одамизода
Мубталон ҷазон сангин аст;

Дар кучое,
ки рӯҳи озодон
Мешавад пойкӯби шайтонҳо.
Дар кучое,

ки мешавад саркӯб
Худшиносиву шӯру исьёнҳо,

Мезанад бонг рӯҳи Фирдавсӣ;
Боз бояд ба душманон овехт!
Боз ҳам рӯзи гурзу майдон аст,
Боз хуни халол бояд рехт!

Мепарад Рахш ҷониби майдон
Ҳамчу рӯҳи шикастнодида.
Рустами ял ба хонаи зинаш —
Рӯҳи мардонагини санчида.

Ҳамчунон бо ғурури мардона
Рӯй пурбим,
чашм барқафшон
Дар ҳама ҷангхон дунёӣ
Пешчанг аст Рустами дастон.

Дар ҳама ҷангхост ӯ фирӯз,
Аз ҳама ҷанг қахрамон ояд.
Гарчи дар «Шохнома» ӯ мурдаст,
Гарчи номаш зи бостон ояд;

Гарчӣ ӯ буд нозиши Эрон,
Ифтихору шукӯҳи дерин буд,
Охири ҷанги Рустами дастон
Гӯй дар остони Берлин буд.

АРВОҲИ ДОМАНГИР

Мепарад рӯҳи Рустами дастон
Ҷониби мулки умри ҷовидон.
Рӯҳи Таҳмина — рӯҳи домангир
Мепарад аз қафш бо таъхир.

Аз миёни ғубори умри абад
Акси Сӯхроби ял ба гавҳари чашм
Бингарад сӯи рӯҳи Таҳмина
Рӯҳи Рустам ба уэр аз дари чашм:

Васли мо гӯй фасли мо будаст,
Эй дареғи мухаббати инсон!
Васли як дам — фироқи якумрӣ,
Ишқи як шаб — азоби ҷовидон...

Ғарка дар хоку хун тани Сӯҳроб
Хира тобад даруни чашмонаш.
Норизо аз ҳаёти ҷовидон —
Бинӣ аз зӯри худ пушаймонаш.

Дар лабонаш ҳазору як нафрин
Бар набарду кашокаши шохон.
Мепарад гарчи сӯи умри абад
Бар замин бингарад ба сад армон.

Рӯҳи Сӯҳроб — рӯҳи норозӣ
Мекашад низ аз гиребонаш.
Рӯҳи Таҳмина — рӯҳи домангир...
Мекашад бар замин зи домонаш...

ФИРДАВСӢ ВА ТЕМУР

(Ривоят)

Масти хун бо савлату боди бурут
Чун сӯи Эронзамин лашкар кашид
Ланг-лангон Темури бедодгар
Бар мазори поки Фирдавсӣ расид.

Бар сари хоки гиромӣ по фишурд,
Мушти хокеро гирифтӯ бод кард.
Баъд байти зерро бо захрханд
Гӯиё аз номи худ бунъёд кард:
«Сар аз хок бардору Эрон бубин,
Ба ҷанги далерони Тӯрон бубин!»

Ногаҳон Фирдавсӣ берун шуд зи гӯр,
Устухонҳо ларз-ларзон аз ғазаб.
Байти зеринро бихонду ғайб зад
Ҳамчу нақши зузанаб дар коми шаб:
«Дар Эрон намондаст шеру паланг,
Ҷаҳонро гирифтаст рӯбоҳи ланг...»

Лол шуд Темур чу санги рӯи гӯр,
Мушкилашро кард осон аскаре:
«Мурдагонан гар чунин зӯроваранд,
Зиндагонашро ҷи сон зӯр оварӣ!»

Пирамарде гуфт «гоҳо, ҳазратам,
Мурдаҳо аз зиндаҳо афзалтаранд.
Фатҳи кӯҳ аз фатҳи рӯҳ осонтар аст,
Мурдаҳо аз зиндаҳо пурдилтаранд...»

ВАСИЯТИ ФИРДАВСӢ

Кашф нанмояд ситора дар фалак
Ҳеҷ як ахтаршинос андар ҷаҳон
Ба умеди он,
ки тобад аз само
Бар сари ӯ бештар аз дигарон.

Шоирӣ ҳам чун расадҷӯӣ бувад —
Донмо ҷӯяд ситора дар Ватан.
То шиносад ахтари икболи халқ,
Баҳри нафси худ намегӯяд сухан.

Ҳеҷ деҳкон тухм н-афшонад ба хок
Бо умеди он,
ки дар рӯи Замин
Ғайри кишти ӯ нарӯяд майсае,
Нангарад ҷуз ӯ касе сӯи Замин.

Шоирӣ ҳам бар масал деҳконӣ аст.
Бо умеди қорад ӯ тухми сухан
То бисабзад,
гул кунад, бор оварад
Чун дарахтон дар заминҳои Ватан.

Ҳеҷ меъмор насозад хонае
Бо умеди он ки дар он одамі
Рӯзи хуш нодида пурғам бигзарад,
Андар олам бенасиб аз оламе.

Шоирӣ ҳам бар масал меъморӣ аст,
Зиндагиро ҳар нафас дигар кунад.
Аҳли ҷонро дӯсттар бо аҳли ҷон,
Ошиқонро боз ошиқтар кунад.

Ҳеҷ як кишваркушо андар замин
Кишвареро баҳри худ нақшодааст.

Пой андар кишвари накшодае
Аз барои суди худ нанҳодааст.

Шоирӣ дафтаркушо — кишваркушост.
Қасдаш он бошад зи шеърӯ шоирӣ,
Қ-одамӣ ҳар лаҳза одамтар шавад,
То кунад чашми ҳақиқат доварӣ.

Эй ки суди хеш ҷӯёнӣ зи шеър,
Хешро беҳуда саргардон макун:
Ман,

ки пур қардам ҷаҳонро аз суҳан,
Дастӣ ҳолӣ рафтаму дил пур зи хун...

Пандӣ ман бипзирӯ ёде қун зи ман,
Дар ҷаҳони шоирӣ шодӣ маҷӯ,
Таъби оӣ гар атоят қардаанд,
Дар суҳан дигар муқофоте маҷӯ!

АЗ ҒАЗАЛИЁТ

* * *

Одамизодам, барои одамин чон меканам,
Канда шуд гар риштаи чоне зи кин, чон меканам.

Ахтаре гар канда шуд аз осмон, тақсир нест,
Гар умеде канда шуд андар замин, чон меканам.

Сад хазорон Ковусу Қай мон ки аз тахт уфтанд,
Рустаме гар уфтод аз тахти зин, чон меканам.

Бо садои хандаи ҳар кас дилам гул мекунад,
Баҳри ҳар ожанги рӯи позанин чон меканам.

Бингарам ҳар чуфти ошикро, зи нав ошиқ шавам.
Бишнавам ҳар ҷо видои вопасин, чон меканам.

Чун Уитмен бо ҳама бемор таб гирад маро,
Бо ҳама миранда дурам ё карин, чон меканам.

То даме як барг дар боғи умедам пар занад,
Баҳри фардон Ватан мисли Хатин чон меканам.

* * *

Ало, шеъри Аҷам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт,
Ало, шӯри дили дунё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Ба зерӣ сангҳои собиту сайёри гардунҳо
Ало, Албурзи побарҷо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Басо шеъри тари дунё бувад андар лаби дарё,
Ало, шеъри тари дарё, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Агар лак-лак дили покем, як-як дар дили хокем,
Ало, фарши зи арш авло, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Дилам рӯзе агар аз дарди шеъру ишқ мемирад,
Ало, ишқи ҷаҳоноро, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Сухан пайдову нопайдон ҳар халқи суҳансоз аст,
Ало, пайдову нопайдо, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

Ало, Девони Ҳофиз, ҳофизам бошӣ зи ҳар марге,
Ало, Девони Мавлоно, маро ту зинда хоҳӣ дошт.

* * *

Мо баҳри дилшиносон шеъру тарона ҳастем,
Баҳри навошиносон ҷангу ҷағона ҳастем.

Гӯянд шоирӣ хуб фарзанди даври хеш аст,
Баҳри замоншиносон мо худ замона ҳастем.

Мо кӯхзода, аммо дилҳои нарма дорем,
Дар тангҳои кӯхӣ дил бекарона ҳастем.

Гар рӯди деҳан мо бар баҳрҳо нарезад,
Дарёи дил хурӯшон, мо худ равона ҳастем.

Он қадр ҳам ҷадиду он қадр ҳам қадимем,
Ғоҳе ҳақиқати кул, ғоҳе ғасона ҳастем.

Аз мост сарбаландӣ, аз мост низ пастӣ,
Ғаҳ осмона ҳастем, ғаҳ остона ҳастем.

Он ҳафт марди шоир чун Ҳафтододаронанд¹
З-онҳо ҷу осмони ҳафтошӯёна ҳастем.

¹Ишора ба ҳафт шоире, ки Гута эътироф кардааст: Фирдавӣ, Анварӣ, Румӣ, Низомӣ, Ҳофиз, Саъдӣ ва Ҷомӣ.

* * *

То ман зи ту, эй чархи фалак, ком нагирам,
Аз сӯхтану сохтан ором нагирам.

Бас бо дили равшан бифурӯзам дили шабҳо,
То домани субҳе зи пай шом нагирам.

Гӯянд ба навъе гузарад умри дурӯза,
Умре, ки ба навъе гузарад, ном нагирам.

Аз шоху ту, эй боғи пур аз мевани даврон,
То пухта наафтад ба замин, хом нагирам.

Бо дарди ту бар хоки сияҳ меравам, эй шеър,
Гар хоки сиёҳе зи ту инъом нагирам.

* * *

Сар ба пой зиндагӣ бинҳода мемирем мо,
Зода меҳнатзода меҳнатзода мемирем мо.

Зиндагӣ харчанд гирдобу мураккаб метанад,
Сода-сода зиста, ҳам сода мемирем мо.

Маҷмаи айбу гунаҳ будем агар дар зиндагӣ,
Бо ҳама айбу гунаҳ озода мемирем мо.

Масти мо ҳастии мо буд, на пастии мо,
Соғаре бинем агар бебода, мемирем мо.

Дигарон ҷон дода мемиранд аз дасти аҷал,
То маҷоли вопасин дил дода мемирем мо.

Мисли марди қуллаймоям, ки маргаш қулла аст,
Аз баландии сухан афтада мемирем мо.

Аз бун шикаста маъбаду меодгоҳи хеш,
Мӯхтоҷ бар қушонии дасти дуо шудем.
Рӯҳониёти хешро арзон фурӯхтем,
Дар олами худогаҳи ағлаб гадо шудем,
Аз асли ориёии худ ор карда гоҳ
Ори зи қулли манбаи шеър наво шудем.
Эй дӯстони ҳамдигар ҳамдигар ҳамнишон,
Чун шуд, ки дар ихтоси қӯхсор ҷо шудем?
Эй дӯстони ҳамдаму ҳамдӯстони ман,
Аввал қучоӣ будаву охир қучо шудем?

* * *

Дар ин замона ба ҳар ҳар баҳона
на ту бимонӣ, на ман бимонам,
Насиби дилро зи дори дунё
на ту ситонӣ, на ман ситонам.
Чу мохвора ба осмонҳо
қунем парвоз ба суръати нур,
Таҳи заминро, паси фалакро
на ту бидонӣ, на ман бидонам.
Чи зуд рондем, ки зуд мондем,
ба ҷони ҳаста дигар ба тундӣ
Ба дашти қисмат саманди навбат
на ту биронӣ, на ман биронам.
Фиреби дунё, фироми дилҳо
битохт бар мо чу сели қӯхҳо,
Гилеми худро қашидан аз об
на ту тавонӣ, на ман тавонам.
Басо давидем ба ёди рӯе,
басо фитодем ба хоки қӯе,
Қунун ба сӯе, ба қустуҷӯе
на ту равонӣ, на ман равонам.
Ба гӯши ҷонон тарона хондем,
зи бўса бар лаб нишона мондем,
Чӣ шуд, чӣ омад, ки аз мусибат
на ту бихонӣ, на ман бихонам.
Вучуди моро фирор карда,
муҳаббат аз мо фирор карда,
Ки бори ғамро ба қорвонҳо,
на ту қашонӣ, на ман қашонам.

Хурӯши мастӣ, ғурури хастӣ
гузашта аз мо, кунун дарего
На ту чунонӣ, на ман чунонам,
на ту ҷавонӣ, на ман ҷавонам.

* * *

Як наъраи шерона, эй миллати шеравжан!
Шоиркуширо бас кун, эй қудрати шерафкан!

Равшандилият равшан бар кулли башар буда,
Ҳар тирадила бинӣ, тир аз паи тир афкан!

Ғар қуллан кӯхатро тасхир кунад пасте,
Аз зурва ғурур омӯз, аз зурва ба зер афкан!

Ҳар кас ба сарат боре даъвои кабирӣ кард,
З-ӯ беш кабирӣ кун, саркӯбу ҳақир афкан!

Шамшери сухан баркаш, дар пой Ватан ҷон рез,
Ҳар ҷо дудилӣ бинӣ, дар хок далер афкан!

Моҳит ба шастат нест, дарёи ба дастат нест,
Дасте зану шасте нех, фарёду нафир афкан!

Як зарра зи худ бар шав, пирояи кишвар шав,
Ин мову маниҳоро чун мурдаи пир афкан!

Аз кӯхи баландӣ ту, аз чист нажандӣ ту!
Боло раву боло рав, эй миллати шеравжан!

ҶОМИ ХАЙЁМ

* * *

Хайём, дилат аз дили мо огоҳ аст,
Хар як суханат суруди дарду оҳ аст,
Байти ту дарест боз бар каъбаи дил,
Шеъри ту чу умри одамм кӯтоҳ аст.

Хайём, суханҳои ту нотакрор аст,
Чоми хиради ту човидон саршор аст.
Хар кас, ки нахӯрд чоми ту, мастӣ кард,
Хар кас, ки бихӯрд, оқилу хушбӯр аст.

Чомеву бутеву ошиқӣ — хуш ҳолест,
Соле, ки гузашт бо хушӣ, хуш солест.
Хайём, ба хар замона дар базми хирад
Чоми ту пур аст, лек ҷоят холист.

Ин субҳ давоми шомӣ чун зиндон аст,
Ин ханда нишони дидаи гирён аст.
Хар чизи наве, ки ҳозирон ёфтаем,
Гумкардаи рафтагони пурармон аст.

Мо ҳалқаи байни аввалу анҷомем,
Парвардаи асри бисту шири хомем.
Хайём, кӣ гуфт,

буда безуръете,
Модом ки мо шахписари Хайёмем?!

Эй хок, туро ба ашки худ нам кардем,
То бар сари ту мотами нав кам кардем.
Мо доғи туро ба хуни дилҳо шустем
То санги туро ҳайкали одам кардем.

Хайф аст агар умр шикоре бошад,
Озод зи дарду доғу оре бошад.

Дар пайраҳаи ҳаёт по мондани мо
Айб аст агар қадамшуморӣ бошад.

Чун барк яке дурахш андар афлок,
Бо дидаи оташину андешаи пок.
Монанди уқоб дар само бояд мурд,
Харчанд ки оқибат фуру ой ба хок.

У кист ҷавонасту ҷавонӣ накунад?
Бо ҳусни ҷавонӣ дилситонӣ накунад?
Хар кӣ зи хушиҳои ҷавонӣ дур аст,
Бехтар бувадо ки зиндагонӣ накунад.

Борон чу гирист, гирья бунъёд бикун,
Тундар чу фиғон кашид, фаръёд бикун.
Хар гоҳ ситорае фитод аз гардун,
Эй ёр, ситораи маро ёд бикун.

Даръест равону соҳилаш бепарвост,
Даръест барошuftаю соҳил барҷост.
Даръё чу бихушикид, бимонад соҳил
Ҳамчун ду лабе, ки аз лаби ёр ҷудост.

Ошuftа дилам, суруди ногuftа дилам,
Сӯхони ҳаёт дида, носuftа дилам.
Дар гулшани тирамаҳ шукуftан хоҳӣ,
Дар фасли баҳори хеш нашкуftа дилам.

Нӯшед ба ёди хотири хастан ман,
Холӣ накунед ҷои биншастаи ман.
Андар сари гӯри ман гузоред чу лавҳ
Як соғари вақти мастӣ бишкастаи ман.

Ёрон, чу сари қадаҳ ба ишрат оед,
Ёде зи мани сӯхтадил бинмояд.
Ман ток наям, ки тирамаҳ гӯр кунед,
Чун фасли баҳор даррасад,
бикшояд.

То ном физой, нафси худро кам кун,
Одамгарӣ кун, валеқ бо одам кун.
Мегуфт даравгаре ба ман вақти дарав:
Чун хӯшаи гандум ба замин сар ҳам кун.

Хушбахт касе, ки хизмати ёр кунад,
Хар ҷо, ки қадам ниҳод, гулзор кунад.
Зангӯлаи гоҳвораю гирьяи тифл
Хар субҳ варо зи хоб бедор кунад.

То чанд ту бо гузаштагон менозӣ,
Бо Рӯдакию ба Ҳофизи Шерозӣ?
Вақт аст сари манбари озои суҳан
Хайёми дигар, Ҳофизи дигар созӣ!

Хар чашм, ки наззора кунад, ҷӯе нест,
Хар роҳбари савор раҳпаймо нест.
Хар лағз нашуд ҷаҳонситон чун Темур,
Хар кӯр ба мисли Рӯдакӣ бино нест.

Хар кадр шавад пир, ҷавон аст одам,
Як боркаше баҳри замон аст одам.
У рӯи замин у рӯи ӯ гардунхост,
Гӯе ки замин у осмон аст одам.

Ин хок мисоли модарон мегирьяд,
Дар мотаи хокхуфтагон мегирьяд,
Хар роҳ,
ки нақши бад гузоранд бар ӯ,
Дар зери кудуми нокасон мегирьяд.

✓ То ҷоми диле ба дасти ёре нашикаст,
Армони диле зи дӯстдорӣ нашикаст.
✓ Харчанд ки зиндагӣ гулоби талх аст,
Бисёр чашидему хуморе нашикаст.

Дилро ба матои ишқ савдо кардам,
Дар синаи гарми шавқ маъво кардам,
То он ки дар ин ҷаҳон биёбам ҷоё,
Худро зи ҷаҳони хеш пайдо кардам.

Онҳо, ки ба қасди моҳ шабтоб шуданд,
Маҳтоб ҷу руҳ намуд, ноёб шуданд.
Як лаҳза ба саҳни зиндагӣ дод зада,
Чун одами барфӣ гӯиё об шуданд.

Он кас, ки диле начуст,

кай дил шиканад?
Бадбӯй гуле касе зи гулбун наканад.

Handwritten signature

• Дар роҳ намонад он, ки худ роҳӣ набуд,
Он кас, ки раҳе начуст, раҳгум назанад.

Онон, ки ниҳоди поку имон доранд,
Чун шӯъла забони оташафшон доранд,
Аз одами шабкӯр надоранд гила,
Аммо гилаҳо зи рӯзкӯрон доранд.

Май рез, ки ҳолиён суруд андозанд,
Аз пастии мастӣ сар ба арш афрозанд.
Ту ҷом най, ки андар ин базми ҳаёт
Чун ҳолӣ шавӣ, зи нав лаболаб созанд.

То тоза шудему тозабунёд шудем,
Бо оташи инқилоб ҳамзод шудем.
То он ки шавем аз ғуломӣ озод,
Аввал зи ғуломии худ озод шудем.

✓ 4 Он лаб, ки зи чашмони сиёҳат бӯсид,
Аз бӯсағаҳи рӯн ҷу моҳат бӯсид,
Баъди ту нахоҳад аз ҷаҳон рӯю лабе,
Берӯю лаби ту хок хоҳад бӯсид.

Онҳо, ки ба мисли ҷӯби зарандуданд,
Берун ҷу тилою аз дарун беҳуданд.
Аз баҳри фиреби чашм раҳшанд даме,
Оташ бинамоянд,
валекин дуданд.

Гирдобӣ ҳаёт гирудорам дорад,
Саргаштагӣҳои бешуморам дорад.
Гоҳе ба мисоли қарзхоҳони ҳасис
Аз гардани ман ҷу қарздорам дорад.

Ҳамқисмати ҳар тӯю азо бояд буд,
Дар ғамқадаҳо тарабфизо бояд буд.
Берун зи ғазою беҷазо будан чист?
Он беҳ, ки ҳамеша дар ғазо бояд буд!

Онҳо, ки барои нафси худ беҳобанд,
Маҳтобшавон ҷу кирмаки шабтобанд.
Ғофил зи хурӯшу шӯриши дарёҳо,
Дар соҳили рӯд чоҳи обе кобанд.

Хушбахт касе, ки ном бар ном орад,
Дар иди Ватан чону дил инъом орад.
Монандаи кўлвори қосид ҳар субҳ
Холӣ шаваду ба халқ пайғом орад.

Дар чархи куҳан бахти нав эҷод кунед,
Ин хоки куҳанро ба навӣ шод кунед.
Номе ба харита нест аз деҳаи ман,
Ёрон, зи суруди ман варо ёд кунед.

То чархи фалак ҳаёли мо афзун рафт,
Бисёр зи дида ашқу аз дил хун рафт.
Нашкаста пари Дедалу Икар зинҳор,
Варна, ба сӯи фалак Гагарин чун рафт?!

✓ Фархунда касе, ки пардаи дил бидарад,
Бар пардаи чашми гулнигоҳе нигарад.
Пешобағали дамида чун субҳеро
Ҳар кас, ки надид, хоби маргаш бибарад. ✓

Чун қоғози солхӯрда афсурда шудем,
Бишқуфта ба бахти халқ, пажмурда шудем.
Якчанд чу санги осӣ чарх задем,
То мардумӣ нон хӯранд, мо хӯрда шудем.

✓ Хонед ба базми ошиқӣ номаи ман,
Пӯшед ба қомати сиҳӣ ҷомаи ман.
Сар пои сутуни ростӣ буда маро,
Созед сутуни хонае хомаи ман!

Рӯзе, ки ба дил муҳаббат оғоз кунӣ,
Беболу паре ба арш парвоз кунӣ.
Дар роҳи нишеби умр шав сарафроз,
Пул нест ҷавонӣ, ки пасандоз кунӣ.

Дардову шигифто,
аҷали масҳарабоз
Фарқияти мурдагон намебинад соз.
Сад зиндадиле бимираду хок шавад,
Дилмурда бурун зи хок мемонад боз.

Имрӯз, ки зиндагонӣ дар хидмати мост,
Бар гардани мост ҳар чӣ неку бади мост.
Нӯшед ба базми косагардонии умр,
Имрӯз, ки коса косаи навбати мост.

То ҷони ман аз муҳаббатат осояд,
Умри дигару ҷони дигар мебояд.
Ман домани ту ба даст орам рӯзе,
Гар домани осмон ба дастам ояд.

Ин умр, ки дар паноҳи худ мегузарад,
Бо айби худу гуноҳи худ мегузарад.
Аз бом ғитад яке, яке аз гардун,
Ҳар кас зи ҷаҳон ба роҳи худ мегузарад.

Ман соҳиламу роҳбари дарёям,
Хомӯш, вале шохиди тӯфонхоям.
Аз он ки ба ман рӯд диҳад бўсаи сард,
Шодоб, вале ташнаю танхоям.

Ҳар гул, ки шукуфад, лаби хандидаи мост,
Ҳар чашма, ки ҷӯшад, дили болидаи мост.
Ҳар барги ҳазон, ки тирамах мерезад,
Аз камҳавасиҳо гули ночидан мост.

Барвақтӣ будем ё ки дерӣ будем,
Дар базми ҳаёт чашмсере будем.
Бас хӯрда шири хом, пухтем ҷунон,
Қ-аз боми фалак ситорагире будем.

✓ То зинда будем, зиндагонӣ кардем,
Бар қасди аҷал ҳама ҷавонӣ кардем.
З-он пеш, ки аз давраи даврон биравем,
Як давр задему давронӣ кардем. ✓

Дар вақти ҷавониям ҷавонӣ кардам,
Бар домани ёр дилфишонӣ кардам.
Афтодам агар,
фитодам аз дори баланд,
Бо номи баланд зиндагонӣ кардам.

Гар дард барад, дарди замонат бибарад
Гар об барад, оби калонат бибарад,
Дар ҳавзаи хушкида ҷӣ заврақ ронӣ,
Бигзор ки тӯфони ҷаҳонат бибарад.

Дар синаи ман мақбараи ҷовидон,
Дар дафтари ман лавҳи мазорест ^{ниҳон:}
Бар хотираи ҳама ҷавонмардоне
Чӯ кандаю худ қатрае нохӯрдагон.

4. Дунё ба мисоли бори ноҳинчор аст,
Вазнаш ҳама бар дӯши каси пурбор аст.
Аз калла манорасозӣ осон дар он,
Аз ақл манора сохтан душвор аст. ✓

14. Мероси азизи мурдагонем ҳама,
Аз умр ба умр нардбонем ҳама.
Дар хони замин барои нони хуршед
Ёрони азиз, меҳмонем ҳама. ✓

То чашм задем, офтоб омаду рафт,
Як рӯзи ҳаёт мисли хоб омаду рафт.
Шогирд ба дарси устодаш гӯё
Бедафтари хомаю китоб омаду рафт.

Ёдат зи дилам дар ин шаби тор гузашт,
Чонам ба ҳаёлат аз таги дор гузашт,
Аммо чӣ кунам, зи ишк ношукрии мо
Бисёр гузашту кор аз кор гузашт.

Бекадр бувад ҳар он чӣ доим пайдост,
Бокадр намояд он чӣ тухми анқост.
Бадруӣ намояд он, ки бо мост мудом,
Хушрӯӣ намояд он,
ки дур аз бари мост.

Гарде ҳама аз гардиши гардун хӯрдем,
Дар ишк ғами Лайлию Мачнун хӯрдем.
Аз синаи модарон ҳама шири сафед,
Аз синаи таърих ҳама хун хӯрдем.

Инсоф кунам, ҳамеша инсоф кунам,
Андар дилам озмунӣ аъроф кунам.
Обе, ки зи сарчашма гилолуд ояд,
Дар роҳ ба оби дидаам соф кунам.

Як пораи санг бас шарарҳо зояд,
Як зарра худ инқилоби дунё зояд,
Таърих, барои он ки раҳгум назанад,
Чун модари кӯр тифли бино зояд.

Бечорааму ҳазору як чора кунам,
Дилро пап дилшиносӣ овора кунам.

3-он чӯб, ки аблаҳе тарошад тобут,
Болор ба хона ё ки гаҳвора кунам.

Чандон нахӯрам бода, ки гардам беёд,
Наъра накашам, ки зиндагӣ доду надод.
Нанг аст ба мастӣ шӯҳра гаштан, аммо
Ҳар кас, ки чу Хайём хӯрад, нӯшаш бод!

1. Бо оби чабин кунем таъмири замин,
Бо ақл раво кунем тадбири замин.
Дар рӯи замин пой ниҳодан сахл аст,
Ё тири замин шавем, ё зери замин!

Шаб омаду рӯз омаду умр гузашт,
Аз пеши назар гузашт, аз дур гузашт.
Бисёр давидам аз паяш чун ошник,
Ў лек чу як духтари мағрур гузашт.

Хиште нашудам, ки қаср бунёд кунанд,
Рӯде нашудам, ки боғ обод кунанд.
Як байт шудам, ки вақти мастӣ хонанд,
Аз мастии шоиронаам ёд кунанд.

Дар роҳи ҳаёт тӯшаи роҳгузар
Бошад ба фидои роҳ чону дилу сар.
Гар кӯр ба раҳ фитод, бархезад боз,
Бино чу фитод, барнахезад дигар.

Имрӯз, ки ҳастем,
диле вола кунем,
Дил ҳадья ба ёри шонздаҳсола кунем.
Чун оқибати кор бимирад хуршед,
Аз мурдани хештан чаро нола кунем?!!

Гаҳвораи хок, нӯҳ фалак зодаи туст,
Кайҳонгузари маърифати додан туст.
Ҳар марди фалакситону ахтаргире
Омӯхта раҳсипорӣ дар ҷодаи туст.

Дар пайраҳи покӯфтае раҳ сипарӣ,
Аз ҷӯи канда оби осон бихӯрӣ.
Ин сон ки тӯи шоири хушкидадимоғ,
Як барг ба «Бӯстон»-и Саъдӣ набарӣ...

Дар чехраи мо доғи чунун меафтад,
Дар пардаи поки чашм хун меафтад.
Истораи мо дар осмон ҷовид нест,
Як рӯз ба хок сарнагун меафтад.

Аз роҳи замин роҳи фалакҳо кобем,
Аз пасти хок арши муалло ёбем.
Дигар натавон нишаст побанди замин,
Шаҳрем, ки дар харитаи Маҳтобем.

Мағзор замин ба одамӣ гӯр шавад,
Лабҳои баҳамрасидагон дур шавад.
Дар оташи ҷанг гармие нест, вале
Чашмони ҳама зи дуди он кӯр шавад.

Рафтию ғами ту мегудозад охир,
Дунё ҷу мане намешиносад охир.
Хоҳам, ки суруд хонам, овозам нест,
Якдаста рубоб чун навозад охир!?

Оне, ки ба қатли одам озим бошад,
Якумр таҳи жолаи нафрин бошад.
Онҳо, ки ба батни модарон мемиранд,
Гӯед,
ба хунашон кӣ зомин бошад?!

Гӯянд ҷаҳон барои инсон танг аст,
Ин бофтаи сарони бефарҳанг аст.
Дунё зи барои дӯстиҳост кушод,
Аммо зи барои душманиҳо танг аст.

Кори ҳама кас баробари ҳимати ўст,
Умри ҳама кас нишонаи қимати ўст.
Даҳчанди қад аст ҳайкалу мақбара, лек
Қабри ҳама кас баробари қомати ўст.

Чун рӯд барои хеш раҳ бикшоям,
Чун роҳ ба пой раҳравон сар соям.
Чун дашт ба рӯи каф гузорам дили хеш,
Чун хок гуноҳи ҳамаро бахшоям.

Ҳар кӯҳ ба мисли ҳайкали подорест,
Кӯҳсори диёр ҳамчу ҳайкалзорест.

Ҳар санги навиштааст як лавҳи мазор,
Ҳар кулла ба ҳайкале ҷу подеворест.

Дар қасри ҳаёт санги бунёдам ман,
Як кӯдаки хушноми ҷаҳонзодам ман.
Таърих ба пушторои ман чун боре,
Фарзанди тамоми одамизодам ман!

Бигзор, лабат бисӯзад аз бўсаи гарм,
Бигзор, дилат бисӯзад аз оташи ғам.
Ин зиндагӣ сар ба сар ҷу сӯзишгоҳест,
Дилсӯхта ҳам ноладу пулсӯхта ҳам.

Машғал бишавед дар шаби зулмонӣ,
Сӯзед, ки олам бишавад нуронӣ.
Бар як худӣ хуршед гарон аст охир
Бар олами беканор нурафшонӣ...

Ҳар гоҳ, ки дар роҳ қадам бишморӣ,
Мекӯш ба рӯи роҳ дил бигзорӣ.
Хушбахтии одамӣ на оби дарёест,
То кӯза ба сар равӣ,
зи дарёе орӣ.

Дар базми ҳаёл сар ба дастам то субҳ,
Шаббони ҷаҳони хуфта ҳастам то субҳ.
Рӯ ҷониби роҳи бозгашти хуршед
Ҳамчун гули хуршедпарастам то субҳ...

Хоҳам ба ҳама роҳравон роҳи сафед,
Хоҳам ба ҳама шомравон субҳи умед.
Хоҳам, ки ҳама бари дунё бошанд
Чун сабза миёнҷии замину хуршед.

Эй рӯд, лаби ту чун лаби ёр, эй рӯд,
Шодоб, вале ташнаи дидор, эй рӯд.
Он оби гузашта боз н-ояд, ки диҳад
Як бўсаи обдори такрор, эй рӯд.

Умрам ба алам зи остони ту гузашт,
Чун мурғ зи боми ошёнӣ ту гузашт,
Гӯянд агар гузашт Лоик зи ҷаҳон,
Мапсанду бидон, ки аз ҷаҳони ту гузашт.

Овах, чи шабе, шаби бахорон имшаб,
Болон сарам ситорарезон имшаб.
Бар чехри гул то нарасад озоре
Нармак резад гулнами борон имшаб.

Варзоб хушу хавон Варзоб хуш аст,
Хар дил зи дили дигар хӯрад об, хуш аст.
Варзоб, ки ҳар гияҳ дар он варзад ишк,
Бо бодаи нобу ёри ноёб хуш аст.

Имшаб чӣ шабе, шаби хинобандон аст,
Лабҳои ақиқи ӯ таҳи дандон аст.
Хайратзадаи таомули аҷдодон,
Гирёи дилакаш, вале лабаш хандон аст.

Имрӯз ба мисли меҳмон зуд бирафт,
Аз умри абад даре набикшуд,
бирафт.
Дар коми уфуқ бирафт хуршед фуру,
Ин оташи пуршарор бо дуд бирафт.

Кӯҳҳо ба мисоли одамони боор
Дар посгаҳи замин ҳамеша бедор.
Гарданшаху собитқадаму сарафроз,
Гӯи ки ситодаанд андар тағи дор...

Эй дӯст, ману ту бастаи дарди худем,
З-омад — шудани ҳамдигар оғаҳ нашудем.
Ҳамсоядили кучову ҳамсоядарӣ?
Ҳамсоя будему лек бесоя будем.

Ин субҳи баҳор чун дили болида,
Хуршед ба мисли чехраи хандида.
Хар сабза — хати сабзи ҷавони ошик,
Хар ғунча — лаби ҳанӯз нобӯсида.

Эй чашма, ту аз дили замин меоӣ,
Бар ҳоҷати ташнагон яқин меоӣ.
Ин сон ки туй чу ашки мо полуда,
Ё аз дили марди раҳмгин меоӣ?

Ман тоҷи ҷахонаму вале бетоҷам,
Дарёдиламу ба чашмаҳо мӯҳтоҷам.
Умрам ба шитоб ҳамчу дарёе ҷорист,
Ман соҳиламу селихӯри амвоҷам.

Фархунда касе,

ки ёр бо ёр шавад,
Аз хоби саҳар ба бўса бедор шавад.
Овезад агар, ба зулфи ёр овезад,
Гар ҳалқан зулф ҳалқан дор шавад.

Ин одамиён агарчи аз ҳам дуранд,
Дар расму адаб ба ҳамдигар ноҷӯранд,
Ноне бихӯранд ҷумла аз як гандум,
Сармаст ҳама зи оби як ангуранд.

Ман кӯи муроди ҷумла раҳдуранам.
Дар кӯрараҳон асокаши кӯранам.
Ҳар гоҳ ба хок мурдае биспоранд,
Ман дар дили ҳештан варо гӯранам.

Уммеди беҳӣ зи умр дорам як умр,
Ман ҳосили неку бад шуморам як умр.
Дар роҳи арӯси орзу чун домод
Гулдаста ба даст интизорам як умр.

Бар пирии навҷавон бибояд гирист,
Бар кӯрии ошиқон бибояд гирист.
Бар мотами мурдагон чӣ суд аз гирия?
Бар ғуссаи зиндагон бибояд гирист!

Ободгари ҷаҳони вайрон моем.
Дунёӣ чӣ лозим аст, худ дунёеям!
Бегона наем, гарчи дурем ба дил,
Фарзанди ҳамон як Одаму Ҳаввоём.

Баъд аз сари ман ҷаҳон чӣ сон хоҳад буд?
Баъд аз сари ман ҷаҳон ҳамон хоҳад буд.
Чашмони ҳазини ман зи ҳар мисраи ман
Бар чашми нақӯён нигарон хоҳад буд.

Ман бода хӯрам, пеши руҳи сода хӯрам,
Бо дилбари симсоқи озода хӯрам.
Чун зиндагӣ сар ба сар фиребасту ғиром,
Ман ҷои фиреби зиндагӣ бода хӯрам.

Дарёдиламу ташналабе пайдо нест,
Шуд об дилам, зи соҳиле парво нест.
Эй ёр, наой кӯза дар сар бари об,
Як рӯз биёӣ, ки дигар дарёе нест.

Дарё, дарё! Чу ман шитобон дарё,
Ҳамчун дили ман ҷамъу парешон дарё.
Чун ошиқи гапношунави савдой
Аз хонаи хештан гурезон дарё...

Эй Шарк, ту ибтидои хатту қаламӣ,
Дарвозаи офтоби зарриналамӣ.
Албурз! Ту ё обидаи Фирдавсӣ,
Ё минбари шеърӯ шоирони Аҷамӣ.

Эй кӯх, барои санги ту ҷон додем,
Садҳо сари нозанин ба қурбон додем.
Аз баҳри ту,
Эй замини меросин Шарк,
Мо умри азизи худ гаравгон додем.

Таърих ба ҷустуҷӯӣ то раҳ омӯхт,
Сад нахли қаде буриду гулхан афрӯхт.
Дар оташи кӯрдудӣ соли сиюҳафт
Донед магар, кутуби Айнӣ ҳам сӯхт?!

Дарё, дарё! Ту мисли мой, дарё!
Бо модари хеш бевафой, дарё!
Худ зодаи ҷашмаю гурезон аз ӯ,
Худ зодаи кӯху з-ӯ ҷудой, дарё!

Бар кӯи мурод чун барам роҳамро,
Бори дилу сарбории ҳамроҳамро?
Охир ба чӣ ҷодуӣ баробар созам
Ғамҳои дарозу умри кӯтоҳамро?!

Ҳар субҳ зи нав ман ба ҷаҳон меоям,
Навошику навхату ҷавон меоям.
Ҳар шаб зи ҷаҳон чу одаме даргузарад,
Ман субҳ чу ҷойгири он меоям.

Он қадр шитоб мекунад ин дили ман,
Гӯи ки ҳама ҷаҳон бувад маътали ман.
Он қадр чу бод беқарорӣ дорад,
Гӯи ки ба бод меравад ҳосили ман.

Ман боз ба роҳ мебароям имрӯз,
Дарвозаи субҳ мекушоям имрӯз.

Аз баҳри ҳазор соли баъди сари худ
Қутби раҳи умр менамоям имрӯз.

Ҳар қас, ки ба нисбате забардаст шавад,
Аз шӯхрати ӯ ба номи мо қасд шавад.
Ҳар қадр баландтар барояд хуршед,
Он қадр аз ӯ сояи мо паст шавад.

З-ин хок, ки шоирон сар афроштаанд,
Дар мазрааҳо тухми сухан коштаанд.
Ман коми дили хеш ситонам аз шеър,
Чун коми маро ба шеър бардоштаанд.

Дарё маталаб, ки оби дарё шӯр аст,
Ошиқ маталаб, ки ҷашми ошиқ кӯр аст.
Шамъе, ки турост,
Беҳтар аз сад хуршед,
В-он ёри хунукрӯй беҳ аз сад хур аст.

Маъюс машав, баҳор меояд боз,
Бар шодаи гул ҳазор меояд боз.
Ҳар умри гузашта бори дигар н-ояд,
З-ӯ ёди висоли ёр меояд боз.

Андар кафи дастам осмон меғунчад,
Дар синаи ман баҳри дамон меғунчад.
Аммо зи ҷаҳон сер наям ман, ҳарчанд
Дар косаи ҷашми ман ҷаҳон меғунчад.

Ҳарчанд ҷаҳонгиру батадбирам ман,
Дар гӯр ба худ ҷизе намегирам ман.
Ҳарчанд ҷаҳон қариб саросар об аст,
Рӯзе ба азоб ташна мемирам ман.

Девори ҷаҳон аз дили одам будаст,
Фарбеҳии хок аз гили одам будаст.
Ҳар ҷой, ки раҳ ба сӯи қабристон аст,
Як вақт раҳи манзили одам будаст.

Майдони ҳаёт сахнаи бозӣ нест,
Ҷовид аз ӯ каси сарафрозе нест.
Фирдавсӣ агарчи зиндаи ҷовид аст,
Он қадр зи «Шохнома» худ розӣ нест.

Донам, ки ҷаҳон номи маро кам ҷӯяд,
Нақши кадамам зи рӯи рахҳо шӯяд.
Аммо зи қалам қаламчае хоҳам сохт,
То бар сари гӯри ман дарахте рӯяд.

Гар мурдани мо оқибати тақдир аст,
Шодем, давоми умри мо дар шеър аст.
Гар сер надида зиндагиро биравем,
Шодем, ки зиндагонӣ аз мо сер аст.

Бас рӯз гузашту рӯзгорам бигузашт,
Бас шом гузашту қадри ёрам бигузашт.
Гуфтам, ки дилам ҳаме ҷавон хоҳад буд,
То мижа ба ҳам задам,
баҳорам бигузашт.

Якчанд дар ин ҷаҳон ҷавон бояд буд,
Як банд суруди ҷовидон бояд буд.
Як умр агар ҷаҳон ҷавонӣ надиҳад,
Як умр ҷавонии ҷаҳон бояд буд.

Дар зиндагӣ сӯхтан — нишони ман буд,
Урдугаҳи шоирӣ — ҷаҳони ман буд.
Ҳар чиз, ки ёфтам, рабуданд аз ман,
Ҳар чиз наёфтам, азони ман буд.

Девонаву мастиву хуморӣ, эй дил,
Осуда маро намегузорӣ, эй дил.
Кӯбӣ дари синаро чу дасти ёре,
Ё соати умри ман шуморӣ, эй дил!?

Фаръёд, қариб ними умрам рафтаст,
Айёми ҷавонии ғурурам рафтаст.
Шуд ҷоштгаҳу ғуруб дорад дар пай,
Хуршеди сабохи носабуррам рафтаст.

Толеи бадам зи толеи равшани туст,
Гар рӯз надидаам, зи нодидани туст.
Поям ба лаби гӯр расад ҳам рӯзе,
Дасти мани дилкашол бар домани туст.

Даръёи равони кӯхсорам, эй гул,
Аз кӯх ба дашт раҳсипорам, эй гул,
Ҳоло ки маро канори серобе ҳаст,
Як бор бирӯй дар канорам, эй гул.

Парвози баланд болу пар мецоҳад,
Урдугаҳи шоирӣ ҳунар мецоҳад.
Олихан шеъри хуб на лофу газоф,
Маҷнунсифативу шӯру шар мецоҳад.

То мулки сухан вақти расидан дер аст,
Қаҷқӯли гадост табъи ман — носер аст.
Рӯзе, ки ду байте нанигорад дастам,
Чун шохи шикастан дарахти пир аст.

Роҳе, ки маро ба кӯи мақсуд барад,
Аз байни ҳазор оташу дуд барад,
Ишқе, ки марост,
ё расонад ба мурод,
Ё колбадам ба рӯи тобут барад.

Эй кӯҳи баланд — қомати кишвари ман,
Дилзиндаю сарсафед чун модари ман.
Ман мегузарам, ту ҷовидон хоҳӣ буд,
Ояд ба сарат чихо зи баъди сари ман?! ✓

Дар фасли ҳазон қадри баҳорон гузарад,
Аз баъди вафот қадри ёрон гузарад.
Рӯзе, ки ба ёри номувофик бирасем,
Қадри ҳама ҷабри дӯстдорон гузарад.

Ёди ту кунам, ҳазони ман сабз шавад
Бому дари ошъёни ман сабз шавад.
Чун нахли қадӣ ту аз хаёлам гузарад,
Сад нахли умеди ҷони ман сабз шавад.

Ҳарчанд зи дард рӯзу шаб месӯзӣ
Аз шӯълаи оҳ сина меафрӯзӣ,
Аз ҷумлаи рафтагону бозомадагон
Хушрӯзтарӣ, ошиқи меҳнатрӯзӣ!

З-ин дашти дароз корвон мегузарад,
Бар дӯш ҳама суду зиён мегузарад,
Ҳарчанд ҳама аз ин ҷаҳон мегузарад,
Бадбахт касе, ки бенишон мегузарад.

Дар кӯраи пургудоз хомӣ, эй дил,
Сарчашмаи назму бенизомӣ, эй дил,
Аз карда пушаймону зи нокарда малул,
Якумр тамоми нотаомӣ, эй дил.

З-ин роҳи нишеб то кучо хоҳам рафт?
Як рӯз зи даҳр норизо хоҳам рафт.
Ҳарчанд ба нисбате расидам ба мурод,
Аз кӯи мурод норасо хоҳам рафт.

Холо, ки баҳорам нагузаштаст, биё,
Холо, ки хуморам нашикастаст, биё.
Холо, ки ба ёди рӯи хуршедвашат
Хуршеди ҳаётам нанишастааст, биё!

Боғе, ки нахӯрда об, монад бебар
Чӯбе, ки насӯхт,

худ нагардад аҳгар,
Шеъре, ки зи сӯзу шарари дил холист,
Тифлест, ки мурда зода бошад модар.

Гумроҳ чу раҳ ёфту шуд худ сарвар,
Ёде накунад зи панди раҳбар ба сафар.
Хуршедпараст чун пазад, бар хуршед
Рӯ н-овараду сачда насозад дигар.

Гумкардан кӯр ёфтаи биноест,
Бероҳии гумроҳ раҳи доноест.
Бинӣ чу дурусттар — ба ҳар даври замон
Дар нисбати дигарон яке мавлоест.

Як умр миёни оташу обам ман,
Аз тобиши ранги умр бетобам ман.
Ноёфтаам накутар аз ёфтаҳост,
Хуршедмисол аз паи маҳтобам ман.

Чун даргузарам, рӯи маро шод бикун,
Номам ба забон биёру фаръед бикун.
Ҳар гоҳ, ки чоми май фитод аз дастат,
Аз чоми шикастаи дилам ёд бикун.

Дардо, аламо, ки оқибат мемирам.
Беҳуда бувад пеши аҷал тадбирам,
Доруи намурдан аст мурдан хушном,
Ман қасди аҷалро зи амал мегирам!

Пирони хирад ба ҳар замоне буданд,
Бар миллати хеш тарҷумоне буданд.
Ҳар ҳикмати халқ ганҷи бесоҳиб буд,
Онҳо ба мисоли посбоне буданд.

Имрӯз туро қасри забарҷад созанд,
Таъриф кунанд,
аз ту Муҳаммад созанд.
Чун даргузарему гӯрҳамсоя шавем,
Қабри ману ту баробари қад созанд.

З-ин олами рафтуо пайҳам биравем,
Аз шодӣ гаҳеву гоҳ аз ғам биравем.
Пеш ор шароби арғувон то аввал
Аз худ биравему баъд з-олам биравем!

То чанд ту ганҷи бостон меҷӯй?
Историан нав зи осмон меҷӯй?
Ман ахтари тобонаму ту бебасарӣ
Чун даргузарам, маро чӣ сон меҷӯй?

Онҳо, ки надоранд сару мағзи тамом,
Гиранд ҳама ҳалоли моро ба ҳаром
Онҳо, ки ба кори нек кӯтаҳдастанд,
Бар тӯҳмати мо забондарозанд мудом.

Донам, ки агар пагоҳ мемирам ман,
З-олам ҳама қасди хеш мегирам ман.
Ҳар чиз, ки дорам, ҳама афканда бар об,
Чун об ба ҳоли хеш мегириям ман.

Якчанд дар ин ҷаҳон зи худ пайдо шав,
Бар хусну ҷамоли зиндагӣ шайдо шав.
Сино нашавӣ ҳам, азми синоӣ кун,
Маҷнун нашавӣ ҳам, ошики Лайло шав.

Дар даҳр яке моҳу яке ҷоҳ шавад,
Гумроҳ якеву дигаре роҳ шавад.
Ҳар фард дар ин ҷаҳон мақоме дорад,
Якҷашма ба шаҳри кӯрхо шоҳ шавад.

То дил нашикаст, орзуе нашикаст,
То ҳолӣ зи май нашуд, сабӯе нашикаст,
То об нахӯрд ташна аз рӯди равон,
Лабташнагияш зи оби рӯе нашикаст.

Ҳар қас ба ҷаҳон вазифадор омадааст,
Ё баҳри вазифа интизор омадааст.
Гӯё ҳамаро ба рӯи раҳ модар зод,
Зеро ҳама қас ба ҷашми ҷор омадааст.

ман номи баланд.

181

Ман мисли китоби кӯҳнаву фарсуда,
Гӯёи хамӯшу будаи нобуда,
Ҳар кас, ки бихонд, чилди ман нав бикунад,
Ҳар кас, ки нахонд, хонадам беҳуда.

Ёрон, ёрон, маро агар медонед,
Аз дур фақат ба як назар медонед.
Донисти шумо ҳама гумон асту хато,
Зеро ки маро чу раҳгузар медонед.

Овози туро ба гӯш мегирам ман.
Бар қисмати ту хамӯш мегириям ман.
Ман боиси шӯрбахтии ту будам,
Бори гунаҳам ба дӯш мемирам ман.

Дар лаҳзаи талх ид мебояд кард,
Шодию фарах падида мебояд кард.
Бо бахти сафед то ки ҳамранг шавӣ,
Бас мӯи сияҳ сафед мебояд кард.

Эй ашк, ту сарчашмаи мақсудам шав,
Эй нола, паёми рӯзи беҳбудам шав,
Эй хома, асон фасли пириям бош,
Эй шеър, ту зангӯлаи тобутам шав!

Якпахлуяму худсараму бебокам,
Густоҳаму бериёяму шаккокам.
Чун тахти баланди кӯҳ бетахтам ман,
Бемансабу бениёз мисли хокам.

Аз об баромадӣ, танат ларзон аст,
Ҳар қатраи об дар танат марҷон аст.
Он пайкари туст, ё паи таъбире
Хобе, ки ба об гуфта бошам, он аст?

Он фасл чи фасли шӯру исьёне буд,
Дил хамчу танӯри оташафшоне буд.
Чуз бўсан фасли шонздаҳсолагият,
Дигар ҳама ҳар чӣ буд, нодонӣ буд.

То чанд фиғон кашидаву оҳ кунем?
Гоҳе гила аз пою гаҳ аз роҳ кунем?
Ин умр,
ки худ ба таври худ кӯтоҳ аст,
Аз кӯтаҳие чарош кӯтоҳ кунем?

Шӯрида дилам майли сарафрозӣ кард,
Азме қаламам ба шеърпардозӣ кард.
Аммо чӣ қадар ки ман забон омӯхтам,
Он қадр забон бо сари ман бозӣ кард.

Ночӯрни оламе зи ночӯрни мост,
Ҳар роҳ, ки дур бошад, аз дурни мост.
Ҳар ганҷ, ки дар кӯҳ ниҳон аст ханӯз,
Аз кӯҳ маҷӯ айб, ки аз кӯрни мост.

Моем на аз қабилан раҳгузарон,
Моем на аз тоифан беҳунарон.
Дар навбати худ қалам ба даст омадаем,
Таҳрир кунем то хатои падарон.

Умри гузарон хоҳӣ-нахоҳӣ гузарад,
Мағзор, ки то ба рӯсиёҳӣ гузарад.
Бар подшаҳон ҳасад мабар, эй содда,
То ҳар нафасат ба подшоҳӣ гузарад.

Бе мову ту даҳр номукаммал будаст,
Мӯхтоҷ ба мо ҷаҳони маътал будаст.
Ҳар кас зи хатон умр тарсад, ўро
Худ зода шудан хатон аввал будаст.

Ёрон, ба сари мазори ман нола кунед,
Бар мотами рӯзгори ман нола кунед
Бар мотами рӯзгори ман нола чӣ суд?
Бар мурдани ёдгори ман нола кунед.

Ҳар кас паи нафси ҳештан қор кунад,
Боз ор басте гӯяду бозор кунад.
Дар даҳр қасе наёфтам,
к-аз раҳи ақл

Аз беҳунарии ҳеш иқдор кунад.

Моро зи барои бахти олам зоданд,
Бар захми замона мисли марҳам зоданд.
Аввал зи барои меҳнату ғам зоданд,
Охир зи барои айши як дам зоданд.

Ин модари даҳр оқилон кам зояд,
Ҳар лаҳза шумори ноқасон афзояд.

Аз ҷумлаи Фирдавсӣ кам ояд ба ҷаҳон
Аз ҷумлаи Маҳмуд ҳазорон ояд.

Ошиқ ҳама кас, валеқ Маҷнун яктост,
Олам ҳама сангзори зар кампайдост.
Шӯр аст тамоми оби уқёнусҳо,
Як чашмаи кӯҳсори мо беҳ з-онҳост.

Шеър, ки зи мағзи дилу ҷон мегӯям,
Оё паи умри ҷовидон мегӯям?
Дехқон на паи умри абад кишт кунад,
Ман ҳам сухане чу дехқон мегӯям.

Афзун бувад аз савоби ман тақсирам,
Ҳам беш бувад хатоам аз тадбирам.
Ҳарчанд ки майли ман ҳама бар некист,
Дар байни гуноҳҳо назарногирам.

Озод набудаам зи озодии хеш,
Обод набудаам зи ободии хеш.
Бадбахтам аз он ки будаам якроҳа,
Хушбахтам аз он ки будаам ҳодии хеш.

Бас дурру гуҳар дар дили дарьёи ман аст,
Бас нури сахар дар дили шабҳои ман аст.
То ҳар сухани ман аз паи дилёбист,
Ҷамъияти дилҳо дили танҳои ман аст.

Аз худ биравед то ба олам бирасед,
Аз худ гузаред то ба одам бирасед.
Ҳар хандаи баъди гиряи кони садаф аст,
Эй бедардон,
ба қимати ғам бирасед.

Аз ор ва ё зи қор мемирам ман,
Бар ҳоҷати рӯзгор мемирам ман.
Чун аскарӣ гумном паи ҳифзи Ватан
Беҳайкалу бемазор мемирам ман.

Ҷоми дили ман зи дасти ёрон бишикаст,
Паймонаи ман дар раҳи паймон бишикаст,
Бар дӯстиҳои дӯстон бовари ман
Душвор ба даст омаду осон бишикаст.

Аз ёр ҷудо шудему танҳо мурдем,
Савдозада гаштему зи савдо мурдем.
Чун кӯзаи мо зи санги соҳил бишикаст,
Мо ташнаҷигар дар лаби дарьё мурдем.

Моем гаҳе муборизи майхона,
Паймон бикунем дар сари паймона.
Чун ҳамри шабона бигзарад аз сари мо,
Фардо нигарӣ ҳама зи ҳам бегона.

Дар фасли баҳор ё зимистон мурдем,
Ё вақти ҳазони тирамоҳон мурдем.
Ё баҳри ҳаёт ҳар нафас чун ошиқ
Ҷон додаву ҷон додаву бечон мурдем.

Аз хок шудему хоксори қардем,
Аз санг шудему бурдбори қардем.
Аз шеъри Аҷам шудем номӣ ба ҷаҳон,
Бо пири Аҷам бодагусори қардем.

Онҳо, ки зи умр нони осон хӯрданд,
Дар лаҳзаи воқасин пушаймон мурданд.
То низ ба зери хок доро бошанд,
Симу зари худ ба хок пинҳон қарданд.

Бедордилам зи толеи хуфтаи хеш,
Хурсандтарам зи шеъри ногуфтаи хеш,
Ғар фош шавад касе зи бикшодани роз,
Ман фош шавам зи рози бинхуфтаи хеш.

Аз бозии кӯдакон хушам меояд,
Аз хандаи беғамон хушам меояд.
Чун ҷуфти кабӯтаре бубинам дар бом
Ҳамлонаю ҳамзабон хушам меояд.

Ғар ёр ба мо назар надорад, чӣ кунем?
Ҳокистари мо шарар надорад,
чӣ кунем?

Мо банди ёру ӯ ба мо сардор аст,
Сардор валеқ сар надорад, чӣ кунем?

Дарьёи равонаму наям сарвари хеш,
Аз санг ба санг мезанам ман сари хеш.
То боз расам ба қадри раҳомӯзон,
То ёд кунам зи сини модари хеш.

Мо хасми амониву сафоро бидушем,
Бадхохи таронаву навро бидушем.
Моем бар он, ки мурдари зинда кунем,
Аммо на бар он, ки зиндаҳоро бидушем.

Бунъеди ҷаҳон ҳама зи бунъеди ман аст,
Ободии даҳр аз тани ободии ман аст.
Ҳар гоҳ, ки шеъри оташии ғамро сӯхт,
Донед, навиштаҳои аҷдоди ман аст.

Дар синаи ман диле ҳақиқатхоҳ аст,
Аз дарди тамоми мурдагон огоҳ аст.
Андар дили ман зинда шаванд аҷдодон,
Саҳни дили ман ту гӯӣ маҳшаргоҳ аст.

Монанди замин шебу фарози дорам,
Аз пасти хеш сарфарози дорам.
Аз қоғазии навиштаи пок чу дил
Оинаи хештаншиносӣ дорам.

Эй беҳабар аз шукӯҳи доғи дили мо,
Наздикии бие даври ҷароғи дили мо.
То талхӣи зиндагӣ гувори ёбӣ,
Як ҷуръа бинӯш аз аёғи дили мо.

Ёрони ҷавониям, кучод, кучо?
Ин қадри зи ҳама дур ҷарод,
Аввал ҳама ҷамъ мисли даръе будем,
Имрӯз чу шохоба ҷудод, ҷудо.

Ҳамболини ёри ёри дигар дорем.
Аз бӯи дигар димоғ хуштар дорем.
Аз дарди фишори умри дар синаи мо
Дил нест, вале умеди дилбар дорем.

Имрӯз ба хок мурдае биспурдем,
Гӯӣ ки дар он дақиқа мо ҳама мурдем.
Як санг ниҳода бар сари марқади ӯ,
Некиву бадии хешро бишмурдем.

Гӯянд агар, суханфурӯшӣ гӯем,
Сим аст сухан, тило — ҳамӯшӣ гӯем,
Аммо сухане, ки бояд аз минбар гуфт,
Дар ҳолати мастӣ беҳгӯшӣ гӯем.

Ҳар кас, ки зи худ забондарозе бошад,
Бо модари хеш носипосе бошад.
Имрӯзи мост зодани дирӯза,
Субҳонаи мо зи нони посӣ бошад.

Дунё ба мисоли ёри бадпаймон аст,
Дилдодаи зи доғи ҳаҷри ӯ бирён аст.
Доғе, ки ба рӯи Моҳ мебинӣ,
чист?

Маҷмӯан доғи синаи мардон аст.

Даръи дилам бурун зи соҳил рафтаст,
Ёре, ки зи дида рафт, аз дил рафтаст,
Умри, ки бирафт дар суроғи раҳи умри,
Оё ба қадом роҳу манзил рафтаст?!

Умрам ба ҳазор кӯю барзан бигузашт,
Бо тирашобону рӯзи равшан бигузашт.
Аз дасти дилам умри сарам кӯтах шуд,
Аз ман бигузашт ҳар чӣ бар ман бигузашт.

Домоду арӯс ҷон ба ҷонанд имшаб,
Дар даҳр фақат ду кас ҷавонанд имшаб.
Ҳар зиндагӣ қасди дурии онҳо дошт,
Аз зиндагӣ қасди худ ситонанд имшаб.

Ҳар роҳ барои дидани дунёест,
Ҳар ҷашм даре ба олами зебоист.
Ҳар субҳи нав аст рӯнамон хуршед,
Ҳар рӯз дари кушодани фардоист.

Дунё, ки ҳазор ҳилаву сӯз кунад,
Моро ба фиреб дастомӯз кунад.
Ҳар кӯзаи пуштро кунад гӯр дуруст,
У қомати сарви ҳамамо кӯз кунад.

Он рӯз мабод шоире пир шавад,
Аз ҷони ҳуду ҷони ҷаҳон сер шавад.
Ҷӯед чу маъдан аз дили ӯ сухане
Рӯзе бирасад, ки ҷустанаш дер шавад.

Ҳар марди ҳунар писанди даврон гардад,
Ваҷҳе ба ҳасуди нотавагон гардад.
Шоҳе, ки пур аз бор бувад, ё шиканад,
Ё хомталоши раҳгузори гардад.

Онҳо, ки факат гирди сари хум гаштанд,
Жӯлида ба хок, радди мардум гаштанд.
Он умр, ки гум шудааст дар мастихо,
Он кадр бичустанд, ки худ гум гаштанд.

Ман омадаам паи ҷаҳонафрӯзӣ,
Дунёе накунад вале ба ман дилсӯзӣ.
Ман сабзан парвардаи хуршедам, лек
Хуршед маро боз бисӯзад рӯзе.

Ин дам, ки насиби мост,
дар фардо нест,
Ин дам гузарон, вале фардо шуданист.
Чун об ба ҳар ҷӯй набояд рафтан,
Боре ба муроди хештан бояд зист!

Ман дар дили дӯстон баҳор овардам,
Ман дар дили ошиқон хумор овардам.
Аз гумшудагони ишқ дар дашти фирок
Пайғому салому ёдгор овардам.

Аз кӯчаи мо арӯсу домод гузашт,
Ду ошиқи дар ҳаёт навшод гузашт.
Дар оина оҷанги ҷабин бишмурдам,
Айёми ҷавонии ман аз ёд гузашт.

Сабзинанигор, ҳотамат хоҳам буд,
Ҳамқисмати ҳар бешу камат хоҳам буд.
Донам, ки якумр дӯстам хоҳӣ дошт,
Як боркаши бори ғамат хоҳам буд.

Ман шебу фарози роҳхоро ҷӣ кунам?
Бе дарди ту солу моҳхоро ҷӣ кунам
Бе дарди ту шеърҳои ман бедардист,
Бе сӯзу гудоз оҳхоро ҷӣ кунам?

Бар дарди дилам дарди диле дармон аст,
Ҳар мушкили ман зи мушкиле осон аст.
Ҳар кас зи ҳаёт умри осон хоҳад,
Ҳам зиндаю ҳам мурдаи ӯ яксон аст.

Ёрони ҷавониям ҳама пир шуданд,
Аз дорумадори зиндагӣ сер шуданд.
Дил бохта дарди дил гирифтанд зи умр,
Аз ҷумла хатон худ батадбир шуданд.

То гум нашавӣ, касе наҷӯяд номат,
То дур набошӣ, нарасад пайғомат.
Таърих ҳамеша пухтакор аст чунон,
К-огози туро бичӯяд аз анҷомат.

Дилро ба ғами ту накушодам афсӯс,
Чонро ба кафи ту наниҳодам, афсӯс.
Чун умр яке ба дасти ман омадӣ, лек
Чун умр туро зи даст додам, афсӯс.

Наврӯз расид, ёри дирӯзи ман,
Як бор биё барон дилсӯзи ман.
Ғамҳои ту кӯҳнаанд, аммо имрӯз
Хуштар зи ғами ту нест наврӯзи ман.

То ҷашми ту дилфиреб бошад, бошам.
То ҳусни туам насиб бошад, бошам.
Дар арсаи даъвои талабгоронат
Лак дар лак агар рақиб бошад,
бошам!

Онро, ки қазо расид, гармо бикушад,
Онро, ки аҷал кашид, сармо бикушад.
Аз ишқи ту ҳар кӣ мурд, монад ҷовид,
Он кист, ки бо ишқи ту моро бикушад?

То мижа ба ҳам задам, ҷавонӣ бигузашт,
Фасли гулу бори зиндагонӣ бигузашт.
Гуфтам бикашам бори ҷаҳонро, афсӯс,
Умрам паи тобуткашонӣ бигузашт.

Эй он, ки маро ба кӯю барзан бинӣ,
Айбу гунаҳам ҳазор хирман бинӣ;

Бо дидан таҳқиқ ба худ ҳам бинигар,
Дар худ бинӣ ҳар он чӣ дар ман бинӣ.

Ҳар сӯ нигарам,
кӯҳ бувад анбозам,
✓ Ҳар ҷо биравам,
кӯҳ бувад дамсозам.
Хохандам агар зи пой дарандозанд,
Бар гардани кӯҳ даст меандозам.

Ҳарчанд ки то фалак сар афрохтаем,
Дар рӯи замин бод ба каф тохтаем,
Фарҳангу тамаддуни қадими худро
Нашнохтаем ё ки дарбохтаем.

✓ Дар аввали умр коғазӣ пок будем,
Дар охири умр гарчи ғамнок будем,
Дар рӯи замин барон сарсабзии ӯ
То ҳок шудем,
берун аз ҳок будем.

Дар мурдани одамӣ ҳазорон сабаб аст:
Ғаҳ сактаи қалбу ғоҳ ранҷу тааб аст.
Аммо зи барои соҳиби чашмаву рӯд
Дар сарғаҳи об ташна мурдан аҷаб аст...

Эй рӯд, асири соҳилу маҷроӣ,
Занҷир гусаста роҳ мепаймой.
Ҳарчанд ҳазор чашма оғози туанд,
Дар рӯи замин мусофири танхой.

То чанд баланд мепарӣ, эй нокас,
Ќурми ҳамагон мешумарӣ, эй нокас.
Худро бифурӯхтӣ, харидор намонд,
Моро, ки фурӯшӣ,
чӣ харӣ, эй нокас?

Ҳар ғам, ки кӯҳан шудаст,
мо нав кардем,
Бар лахчаи мурда тоза партав кардем.

Дил аз паси ту давиду мо аз паси дил,
Якумр пасопеш даводав кардем.

✓ Хандида ҷу навбаҳор мебояд мурд,
Гириста ҷу обшор мебояд мурд.
Ҳам бо ғами рӯзгор мебояд зист,
Ҳам бо ғами рӯзгор мебояд мурд.

Ман баъди ҳама завол меоям боз,
Ќун мурғи хучистафол меоям боз.
Гар баъди ҳазор сол ёдам бикунед,
Аз баъди ҳазор сол меоям боз.

✓ Як рӯз зи дасти ғам сияхпӯшам ман,
Рӯзи дигар аз шодӣ кулаҳпӯшам ман.
Рӯзе, ки на ғам монаду на шодии умр,
Аз хотири ду ҷаҳон фаромӯшам ман.

Ҳарчанд зиёда ҷонфидоӣ кардем,
Дар ҷанги замона ҳамсадоӣ кардем,
Бар маскани зиндагию бар мадфани тан
Дар кишвари худ замингадоӣ кардем.

Имрӯз забони мо забун афтодаст,
Гулдаста ба дасти хорбун афтодаст.
Сад қарн агар манора то гардун буд,
Жӯлида ба ҳок
сарнагун афтодаст.

Дарёи пуроб шӯру тӯфон дорад,
Ҳар марди пурифтиҳор исьён дорад.
Ќохил зи ҳасад даруни худро бихӯрад,
Оқил зи хирад фарохмайдон дорад.

Аз баҳри ниёзу дард зоданд маро,
Дар рӯи ғубору гард зоданд маро.
Бадбахтам аз он,
ки нестам фарзона
Хушбахтам аз он,
ки мард зоданд маро.

Якчанд чавони шӯху саркаш бошем,
Савдозадаи ишқи париваш бошем.
Гӯянд, ки мушти хок монад з-оташ,
То хок шавем, бояд оташ бошем!

РЕЗАБОРОН

* * *

Напурсида зи мо, зоданд моро,
Насиби зиндагӣ доданд моро.
Барои хеш то роҳе бичӯем,
Сари дуруҳа бинҳоданд моро.

Дилам дарьёст, сохилҳо, кучоed?
Дилам раҳҷӯст, манзилҳо кучоed?
Русуми дилбарӣ омӯхтам ман,
Шуморо ҷӯям,
эӣ дилҳо, кучоed?

Замину осмон бо ҳам наояд,
Ба дунё одами беғам наояд.
Шабе аз ғирьян борон шунидам,
Ки харғиз дидае бенам наояд.

Хазонрезу хазонрезу хазонрез,
Чаро умри ҷавонӣ бигзарад тез?
Чаро одам надонад қимати умр?
Чаро ночиз гардад аз пай чиз?

Зи ҳар осори мо дар дил асар нест,
Ниҳоли умр доим пурсамар нест.
Раҳи кайҳон шавад наздик, аммо
Раҳе аз роҳи дилҳо дуртар нест.

Гуноҳи шоирон беҳ аз савоб аст,
Сиришки талхашон беҳ аз шароб аст.
Ба базми синаи онон шитобед,
Ки дуди оҳашон беҳ аз кабоб аст.

Ғами дунё ҳама ғамхори мо шуд,
Ғами дунё ғами бисёрӣ мо шуд.

Сабукборон ҳама рафтанд осон,
Набурда борашон сарбори мо шуд.

Агар мاردони раҳ дар раҳ бимонанд,
Мағӯ, к-онон касони нотавонанд.
Агар худ ноумеди нимароҳанд,
Умедеро ба манзил мерасонанд.

Ғаҳе чун шӯълаи оташ дамидам,
Ғаҳе дар фикри бешу кам тапидам.
Маро ҳарчанд модар зод аввал,
Худамро боз сад бор офаридам.

Ҷаҳонеро ба мо мерос доданд,
Ҷазоеро пай парвоз доданд.
Чу моро модарон зоданд рӯзе,
Заминро ҳамчу пойандоз доданд.

Дили мо мазҳари оянда бошад,
Туфайли мо ҷаҳон поянда бошад,
Ҳазорон зиндагон мурданду рафтанд,
Замини мурдае то зинда бошад,

Чӣ суд аз шӯҳрати беранчу осон?
Чӣ суд аз нашри ҷанде шеърӯ дoston?
Дили шоир ба монанди замин аст,
Ки бояд кард ҳар дам киштгардон.

Намонад кишти дехқон нодуруда,
Намонад шеърӣ шоир носуруда,
Дар ин дунёи бурду бохт, эӣ кош
Намонад коми ошиқ норабуда!

Чӣ бошад дил,
агар дилбар набошад?
Сари коре агар дар сар набошад?
Ҳама ғамро бувад хурсандӣ аз пай,
Ғаме аз беғамӣ бадтар набошад.

Маро дар оташ андоз, эӣ гули ман,
Маро бигдозу бигдоз, эӣ гули ман.
Бад-ин хомӣ нахоҳам зиндагонӣ,
Маро ё сӯз, ё соз, эӣ гули ман.

Ба болои сарам махтоб доим,
Ду чашмони сарам беҳоб доим.
Чудо гардад лаби ман аз лаби ту,
Лаби ҷӯро бибӯсад об доим.

Набӣ
Бахори рафтаам дигар наояд,
Нигори рафтаам дигар наояд.
Дареғ аз тирхон хокхӯрда,
Шикори рафтаам дигар наояд.

Зи хар як кӯх кони зар наёбӣ.
Зи хар баҳри дамон гавҳар наёбӣ.
Чу аз ёри нават гардӣ пушаймон,
Ту ёри кӯхнаро дигар наёбӣ.

Ду чашмат чашман барқу шарар буд.
Назаргоҳи ҳама аҳли назар буд.
Чавон будӣ,

вале фасли чавонӣ
Ба мисли ошиқонат рахгузар буд.

Умедат дар дилам қасри тило кард,
Ғамат бо шодиям маҳшар бапо кард.
Агар кори хато бошад муҳаббат,
На хар оқил тавонад ин хато кард!

Сари кӯҳи баланд истода бошӣ,
Ба ёри қадрасо дилдода бошӣ,
Шавӣ ҳамдостони обшорон,
Чу домони саҳар озода бошӣ.

Суруди ишқ хондан навбати кист?
Қанори чун бихиштат қисмати кист?
Биёбӣ ҳамқаду ҳамдил наёбӣ,
Баробар сарви қаддат бо қадӣ кист?

Туро ҷуз марди бопаймон наёбад,
Туро ҷуз ғолиби майдон наёбад.
Ту он кони тилоӣ, духтари кӯх,
Ки хар як кӯрдил осон наёбад.

Раҳи умрам раҳи кӯи ту бошад,
Ду чашми чори ман сӯи ту бошад.
Манам марди мусофир, тушан раҳ
Ҳамон ду кулчаи рӯи ту бошад.

Фидон ҳалқаи чашмони мастат,
Адон ҷилваҳои қадду бастат.
Ба дарёи дили ман шаст андоз,
Ки моҳии тило афтад ба шастат.

Дилам аз ишқи ту ранҷур гашта,
Сарам савдои машхур гашта.
Хар он рӯзе, чи чашматро набинам,
Бидон, ки чашми рӯзам кӯр гашта.

Маро гум кардию дигар наёбӣ,
Хатамро дар ягон дафтар наёбӣ,
Бичӯй сарҳисоби зиндагонӣ,
Валекин зиндагӣ аз сар наёбӣ.

Замоне дар дилам ишқу ҳавас буд,
Ситора аз бароям дастрас буд.
Агар ман рӯи дунёро надидам,
Насиби дидани рӯи ту бас буд.

Ман аз ин ишқи бесомон бимирам,
Ман аз ин шавқи нофармон бимирам.
Зи хоки гӯри ман оташ бирӯяд,
Чу рӯзе бо дили сӯзон бимирам.

Зи сахро бигзарам: гул сарҳамид.
Ба дарё бингарам: мавҷи рамида.
Бинандешам чаро охир, чаро ман
Дар ин дунёяму дунёнадида???

Маро дар рӯи дунё манзили хаст,
Маро аз кишти дунё ҳосили хаст.
Ба дарё мезанам дил,
Ки андар сохилаш дарёдиле хаст.

Ба дил сад соз сӯзе боядам рафт,
Ба доғи дилфурузе боядам рафт.
Дилам метаркад аз андӯхи сангин
Чу андешам, ки рӯзе боядам рафт.

Дили ман шиква аз даврон надорад,
Тила аз чархи саргардон надорад.

Раҳи ман ним шуд, аммо хушам ман
Ки поёни раҳам поён надорад.

Мухаббат! Ё маро ғарқи гунаҳ дор!
Ва ё аз макри номардон панаҳ дор!
Агар хоҳи чу инсон зинда бошам,
Маро чун шоири ошиқ ниғаҳ дор!

пурқун
Ало, эй нозанин моҳпайкар.
Лаби даръё биёй кӯза бар сар.
Лаби даръё биёй, об агар нест,
Зи даръён дили ман ёд овар.

Хаёли васли ту мисли сароб аст.
Пари бахти ман зери ниқоб аст.
Чу нанвиштӣ ҷавоби номаҳоям,
Тамоми рӯзгорам бечавоб аст.

✓ Чароғи мурдари аз нав фурӯзанд,
Либоси кӯхнаро дарбех бидӯзанд.
Тамоми умр сӯзад одамизод,
Валекин баъди мурдан ҳам бисӯзанд.

Ду-се рӯзе дар ин дунёестам ман,
На бедарду на бепарвостам ман.
Бишуд ҳар сол як сол умрам афзун
Надонистам, ки худро костам ман.

Замину осмон дур аст, эй гул,
Ду чашми бахти мо кӯр аст,
Агар бо ҳам наояд қисмати мо,
Хама офоқ маъзур аст, эй гул.

Дили мо ҳамчу кони нокушода,
Сари мо дар раҳи савдо фитода.
Тани моро талоши зиндагонӣ
Миёни кӯраи оташ ниҳода.

мустада
Диле гар ҳаст, умеди дилбаре ҳаст,
Саре гар ҳаст, умеди сарваре ҳаст.
Ғузашт имрӯзу парвоя надорем,
Дили мо пур, ки рӯзи дигаре ҳаст.

Зи кибру мастиву майхонашинӣ
Замниро гоҳ зери по набинӣ.
Замин гоҳо аз он чунбад, ки гӯяд:
Ғанимат дон, ки дар рӯи заминӣ...

Ту боре дар дилат нисён надида,
Талотумхон рӯху ҷон надида.
Ба рӯи санг рустам ман, вале ту
Гули гулдонию борон надида.

Зи баъди хӯрдани ҷому пиёла,
Ҳама тобанд пурзӯру бачора.
Басо гургони борондида дидам,
Ки дилкаф мешаванд аз барфу жола...

хабор
Яке берӯю дар ҷархи барин аст,
Дигар рӯсурх дар рӯи замин аст.
Чу рӯзе баркашӣ суду зиёро,
Басо болонишини поёнишин аст.

хабар
Яке гӯру дигар кон меканад боз,
Яке девори зиндон меканад боз.
Яке дил меканад аз ишқи ёре,
Яке ҷаҳ, дигаре ҷон меканад боз.

Ба ҳар роҳе, ки рафтам, санг дидам,
Ба рӯи ҳар касе ожанг дидам.
Дар абрӯи касе, ки раҳнавард аст,
Нишони раҳ — ғубору ҷанг дидам.

Ало, дилошною дилбари ман,
Ду-се рӯза парастори сари ман,
Чунон дар ишқи ту сӯзам, ки бошад
Аз оташ гармтар хокистари ман.

✓ Мухаббат масдари рушду камол аст,
Раҳи паймон на роҳи килуқол аст.
Агар дар ишқ банди дил насӯзад,
Қушоди банди мушқилҳо муҳол аст.

Фитад аз осмон ахтар, наёбӣ,
Ҷавонӣ бигзарар, дигар наёбӣ.

Бинех сар бар сари зонуи ёре,
Ки умрат чун басар шуд, сар наёбӣ.

Дареғу дод аз дасти ҷудой!
Дареғи дигаре аз норасой!
Дили ман ногаҳон афтоду гум шуд
Зи гесӯе чу санҷоқи тилоӣ.

Дили ошиқ зи ҳаҷри маҳваше сӯхт,
Дили шоир паи байти хуше сӯхт.
Ҳама сӯзанд андар оташе, лек
Дили ман дар ғами беоташӣ сӯхт.

Манам дасти ба дастат норасида,
Манам чашме, ки рӯятро надида.
Миёни мову ту яқумра роҳ аст.
Манам шому ту субҳи навдамида.

Ба ҳар ҷо ном мондам, ном афтод,
Зи ҳар ҷо пухта ҷустам, хом афтод.
Зи роҳатхонаи даҳрӯзаи умр
Дареро боз кардам, бом афтод.

Шаби тӯн ту мотам доштам ман,
Зи оҳу дард ҳамдам доштам ман.
Чу беи маҷнун аз андӯхи Лайлӣ
Ба хоки раҳ сари ҳам доштам ман.

Чӣ будам, ошиқи кӯри ту будам,
Ба дил наздику раҳдурӣ ту будам.
Ту бо ман шукри дунё кардӣ, эй гул,
Бимирам ман,
ки ношукри ту будам.

Чи дарди бедавоне — худситой,
Пашизеро талоши бебаҳой.
Худоро мекунам инкор, аммо
Басе доранд даъвои худой.

Хуш аст он, к-ӯ ками худро физояд,
Ғамро бо ғами дигар зудояд.
Сано бодо ба он марде, ки ҳар рӯз
Худ аз худ дар дилаш дунё кушояд.

Шабу рӯзони бисёре гузашта,
Басо обе зи ҷуборе гузашта.
Ба мастихо нафаҳмидем, афсӯс,
Ки кадри хуби ёре гузашта...

Биё, то хирмани мӯят бубинам,
Биё, пайванди абрӯят бубинам.
Ду-се рӯзе биё, то зиндаям ман,
Ки дар рӯи замин рӯят бубинам.

Туй ганҷинаи умри ман, эй ёр,
Туй нақдинаи умри ман, эй ёр.
Ба монанди диле ғамгину шодон
Туй дар синаи умри ман, эй ёр.

Бидонад ҳар касе хушрӯзгор аст,
Ки нури зиндагӣ аз чашми ёр аст.
Ниҳоли умри ошиқ сабзу хуррам
Ҳама аз бўсаҳои обдор аст.

Ҳама дунёи фидои номи ёрам,
Фидои як сухан пайғоми ёрам.
Барафрӯзам даруни сина оташ,
Пазад то ваъдаҳои хоми ёрам.

Муҳаббат бар сари мо мотам овард,
Ба ҷони мо ғам оварду ғам овард.
Қади мо навниҳоле буду афсӯс,
Ки аз бори маломатҳо ҳам овард.

Маро аз ишқи ғуфонӣ матарсон,
Маро аз ҳар ҷӣ медонӣ, матарсон,
Ман аввал мурдаам аз меҳнати ишқ,
Маро аз мурдани сонӣ матарсон.

Дар ин дунё ягон кас ҷовидон нест,
Сутуни гунбади кавну макон нест.
Ҷаҳон баҳри ҳама бошад, валекин
Ҳама андар ҷаҳон баҳри ҷаҳон нест.

Табиат хастаю ношод монда,
Ҳазон ҳар ҷо ба ҷанги бод монда.
Дарахти тирамаҳ ҳайрону бекас
Чу шогирде, ки беустод монда.

Мухаббат холию фардои умр аст,
Мухаббат шӯриши даръёи умр аст.
На хар савдогар ин чо суд ёбад,
Мухаббат, дӯстон, савдои умр аст.

Зи ишки ту кучо чои гурез аст,
Маро хар як нафас бо ту азиз аст.
Ба ман бозии абруи качат гуфт,
Ки дунё расми качдорумарез аст.

Кушоду басти мушкилхо ту бошӣ,
Сафои дидаву дилхо ту бошӣ,
Валекин дар хама айём, эй ишк,
Чазои чумла ^{ишк} окилхо ту бошӣ.

Туро мечӯям аз хар боғу гулшан.
Туро мечӯям аз дунёи равшан.
Туро меёбаму гум мекунам боз,
Ачаб беҳудакорам, вой бар ман!

Ба кӯят боз роҳ орам, гули ман,
Дили пурдарду оҳ орам,
гули ман.

Зи кулли гирудори нафси одам
Дар оғушат паноҳ орам, гули ман.

Чахону зиндагонӣ бо ту зебад,
Суруру шодмонӣ бо ту зебад.
Чавонӣ кун, чавонӣ кун, ки имрӯз
Хушиҳои чавонӣ бо ту зебад.

Биё, то хусни ту шайдо кунад дил,
Биё, то ишки нав иншо кунад дил.
Ба бедардӣ чӣ фарқи одаму санг?
Биё, то дарди дил пайдо кунад дил!

Сарам бо туст, кай гӯям, ки сар дех,
Варо хар лаҳза савдои дигар дех.
Агар бо ман ниёзе дар дилат нест,
Дилам бо туст, гоҳ аз ӯ хабар дех!

Дилам хамашъёни булбулон буд.
Ба сахни бӯстонхо нағмагон буд.
Баҳорон буду булбул буду гул буд,
Чавонӣ буду ёри ман чавон буд.

Дили ман,
эӣ дили оворан ман,
Ту гум кардӣ ба хар чо чоран ман.
Агар аз дасти ту гирьям шабу рӯз,
Наҷунбонад касе гахворан ман.

Дили пур бехтар аз паймонаи пур,
Сари пурмағз аз сад хонаи пур.
Чӣ қӯй хашмат аз ин чордевор,
Ки вай аз қиссаю афсонае пур.

Туро дар орзуям сохтам ман,
Чавониро ба ишқат бохтам ман.
Чу ту нашнохтӣ қадри диламро,
Накӯтар хешро бишнохтам ман.

Аёни ман ниҳон хоҳад шуд охир,
Чахонам аз чахон хоҳад шуд охир.
Бихондам сафҳаи барги хазонро:
Сари сабзам хазон хоҳад шуд охир.

Хунаришон несту майдон бичӯянд,
Ба ними чонашон чонон бичӯянд.
Ман аз ин норасоён дар шигифтам,
Ки бе дарвозае дарбон бичӯянд.

Гирифтам як шабе дасташ ба дастам,
Дари зиндони хичронро шикастам.
Набинад то ки ғайри ман касеро,
Дари чашми варо бо бўса бастам.

Баҳор омад, баҳори ман наёмад,
Гуле аз гулузори ман наёмад,
На овое, на савгое, на бахше
Зи ишки бебарори ман наёмад.

Баҳори ман баҳори ошиқӣ буд,
Дилам дар ишки ёрон содиқе буд.
Аз он шодам, ки баъди ман бигӯянд
Замоне дар замин як Лонке буд...

Табиби ман ба ғайри ман касе нест,
Ҳабиби ман ба ғайри ман касе нест.

Ман аз ин умрфарсой бидонам:
Ракиби ман ба ғайри ман касе нест.

Карори ман хама аз бекарорист,
Барори ман хама аз бебарорист.
Ба худ андаррасам дар бехудиҳо,
Бақои қони ман аз қоннисорист.

Нишони мо пас аз мурдан бичӯянд,
Хатон мо пас аз мурдан бигӯянд.
Чи гулҳо,
ки надидему начидем,
Пас аз мурдан зи хоки мо бирӯянд.

Дили беишқ ҳам озурда гардад,
Тани бедард ҳам афсурда гардад,
Хазон гардад дарахти бесамар ҳам,
Гули бебӯй ҳам пажмурда гардад.

Фиреби зиндагӣ бар қои панд аст,
Тамоми фанди ӯ бар қои қанд аст.
Замин паст, осмон дуру баланд аст,
Ғанимат ҳар писанду нописанд аст.

Ба мӯят хастай раӣҳони чинӣ,
Маро дигар бубинӣ ё набинӣ.
Ба қои дастагулҳое, ки пажмурд,
Зи хоки гӯри ман гулдаста чинӣ.

Агар ишқи ман озори ту бошад,
Ба роҳи умр сарбори ту бошад,
Муборак бод бо ман бевафой,
Агар ёри нават ёри ту бошад.

Хама гӯё ки бахтатро кушоданд,
Ба пеши пой ту яксар фитоданд.
Шаби тӯи арӯсӣ шахд хӯрдӣ,
Вале дар зиндагонӣ захр доданд.

Ду чашми ту чу бахти ман сиёҳ аст,
Ба дӯши ишқи мо бори гуноҳ аст.
Пушаймонӣ надорад ҳеҷ суде,
Пушаймонӣ чу дашти беғиёҳ аст.

Талошу норизоӣ боз ҳам хаст.
Ситезу қонфидой боз ҳам хаст.
Шахонро сарнагун карданд, аммо
Факириву гадоӣ боз ҳам хаст.

Аз он дар дасти ман лабрез қои аст,
Ки умри бенишон умри ҳаром аст.
Суруди бандагӣ қонил ҳамеша,
Суруди зиндагонӣ нотамои аст.

Муҳаббат қори бедардон набошад,
Вафо бори сабукборон набошад.
«Касе, ки ошиқ аст, аз қои натарсад»
Агар маъшуқа сер аз қои набошад...

Гуноҳи мо ба қои ёдгор аст,
Хатон мо ба қои шохқор аст.
Хазони мо нишони тирамаҳ нест,
Хазони мо ғизои сад баҳор аст.

Дили ман, эй дили ман, эй дили ман,
Раҳи ман, раҳбари ман, манзили ман.
Маро қушӣи ту дар роҳи ҳавасҳо,
Бади ман, душмани ман,
қотили ман.

Хатон ту хама зебост, эй дил,
Нихони ту хама пайдост, эй дил.
Ҳар он неку баде, ки аз ту ояд,
Бақои мо, қанои мост, эй дил.

Барои дилкушодон даҳр танг аст,
Барои шишадилҳо даҳр санг аст.
Барои чашмтангон умр мол аст,
Барои қинадорон сулҳ қанг аст.

Дареғо, аспӣ қисмат зин надорад,
Сари савдонён болин надорад.
Хама хоҳанд вазни худ бидонанд,
Тарозуи касе шохин надорад.

Касе, ки мункири эъқоз бошад,
Ба наشري носазо мумтоз бошад.

Накӯмардо, чӣ чон шиква аз сағ,
Даҳони сағ ҳамеша боз бошад.

Сипардӣ ту Хуросони суҳанро,
Бадахшону Синстони суҳанро.
Аё шоир, басо чон кандӣ, аммо
Накандӣ риштаи чони суҳанро.

Бузурго, қатрасон осон намири,
Зи бас даръёдилу тӯфонзамири.
Туй он хурдакори корхӯрда,
Ки бидхӣ нон ба милён хӯрдагире.

Забоно, эй забоно, эй забоно,
Тавоноӣ вале ҳам нотавано.
Суҳан гӯяд касе гар пӯстканди,
Канандаш пӯст аз тан дарзамоно.

Яке май, дигаре майдон парастад,
Яке вачду дигар вичдон парастад.
Надидам ҳеҷ инсоне, дарего,
Ки чун Мавлон Балх инсон парастад.

Чу барги гул касе шоир набошад,
Чу дурди май касе соҳир набошад.
Лаби паймона гӯяд розҳое,
Ки милён орифе қодир набошад.

Дили ман, эй дили бебовари ман,
Сари ман, эй сари бедовари ман,
Чу санги оснӣ гаштию гаштӣ,
Накардӣ орд бори хотири ман.

Туй ҳамхонаю ҳамгӯри ошик,
Сару сардору чашну сӯри ошик,
Туро диду надид ӯ сад ҷаҳонро,
Чӣ биноест чашми кӯри ошик!

Маҳи кӯр асту абри бурда-бурда,
Кӣ аввал кокулонатро шумурда?
Кӣ бо ту як нафас хандиду бишкӯфт?
Кӣ бо ту дода чон, аммо намурда?

Диламро бурдиву тасхир кардӣ,
Вале дар кори дил таъхир кардӣ,
Агарчанде ки будӣ чони ширин,
Маро аз чони ширин сер кардӣ.

Туро аз атри ^{нури} гулшан офариданд,
Туро аз нури гулшан офариданд.
Дили ман дар суроғи ёри дил буд,
Туро баҳри дили ман офариданд.

Сазовори ликон ту касе нест,
Адофаҳми адои ту касе нест.
Дар ин дунё, ки аслаш бевафонист,
Ҳамоварди вафон ту касе нест.

Гурӯҳе пухта метобанду хоманд,
Гурӯҳе рангбози нангу номанд.
Чу ман з-ин зумраам,

донам, ки алҳақ
Ҳама ширинкаломон талхкоманд.

Маро гаҳ масту расво мешиносанд,
Сабукрою сабукпо мешиносанд.
Агарчи пой то сар шоирам ман,
Маро гаҳ бесарупо мешиносанд.

Диламро меҳӯрад ҳар дам ғами ишк,
Даме беҳамдамам созад дами ишк.
Намедонист олам аз вучудам
Намебудам агар дар олами ишк...

Басе бигзаштаам баҳру бари дил,
Гаравгон дода сар баҳри сари дил.
Вале бо ин ҳама дородилиям
Гадой кардаам пеши дари дил.

Дилам оҳанги мастӣ дорад имшаб,
Кӣ нақди ганҷи ҳастӣ дорад имшаб.
Дилам аз сина берун мегурезад,
Кӣ майли дилпарастӣ дорад имшаб.

Агар бе ман даме шодӣ, хушат бод.
Дар он вайрона ободӣ, хушат бод.

Зи ман озод гаштӣ хуб кардӣ,
Агар аз хеш озодӣ,
хушат бод!

Ту будӣ як замон дар синаи ман,
Зи кулли насъяхо нақдинаи ман.
Шиносам то дили худрову худо
Ту будӣ рӯ ба рӯи оинаи ман.

Ба дастам домани ҷонони Варзоб,
Бихуспам дар бари домони Варзоб.
Башар гар ҷумла меҳмони ҷаҳон аст.
Манам таҳҷову меҳмони Варзоб.

✓ Маро гар дурӣ аз Варзоб мешад,
Вучудам хастаю нотоб мешад.
Ба мулки дигаре бошам мусофир,
Дилам дар ёди обаш об мешад.

Диёрам, аз ту соҳибдил шудам ман,
Туро дарёфтам, комил шудам ман,
Валекин дар баҳорон гоҳу бегоҳ
Зи сели кӯхсорат сил шудам ман.

✓ Зи ишқи ту касам хӯрдему рафтем,
Фиреби дам ба дам хӯрдему рафтем.
Ба уммеде, ки боре шод бошем,
Ҳазорон бор ғам хӯрдему рафтем.

✓ Танамро пирӣ афсурдаст, афсӯс,
Диламро зиндагӣ хӯрдаст, афсӯс.
Замоне месурудам рӯзу шабҳо,
Кунун мурғи дилам мурдаст, афсӯс.

✓ Дилам шуд косан зардоб аз ишқ,
Сарам шуд чархан гирдоб аз ишқ.
Валекин боз меғоянд мардум:
Илоҷи худ бирав дарёб аз ишқ!

✓ Бидидам ман ҳама савдон дунё,
Ҳама яксо, ҳама авзон дунё.
Ба ҷуз кӯи муҳаббат дилнишин нест
Ягон кӯе дар ин паҳнои дунё.

✓ Дили мову шумо ҳамроз буданд,
Зи ҳам ҷўяндан эҷоз буданд.
Дили мову шумо — ду мурғи озод
Замоне ҷуфти ҳампарвоз буданд.

Фигонро, боз ишқе дар дилам мурд,
Ҷи осон қиссаҳои мушкилам мурд.
Зи кишти дил дигар ҳосил нагӯяд,
Ки фарёдо замини қобилам мурд.

Ман инсонро ту ҳосон меписандӣ
Ман нисбату ту осон меписандӣ
Миёни ҷони мо қурбат ҷӣ ҷӯй,
Ки ман ҷону ту марҷон меписандӣ.

✓ Ту бепарвой парвардӣ, гули ман,
Сипоси дил наёвардӣ, гули ман.
Маро гум кардию з-он баъд кам-кам
Ту худро низ гум кардӣ, гули ман.

✓ Маро дилдода кардӣ, оху афсӯс,
Ҳам ошиқбода кардӣ, оху афсӯс. ✓
Ба гулхани лаби бечодаранг
Маро бечода кардӣ, оху афсӯс.

Аҷал сад бор бигрифт аз гулӯям,
Вале ман боз ҳам ёри сабӯям,
Надидӣ нӯҳ фалакро дар дили ман,
Ҷӣ гӯям, эй фалак, бо ту ҷӣ гӯям???

Дигар он шӯро шавқи рағбатам нест,
Дигар он қомату он қиматам нест.
Ҷӣ кардӣ, эй фалак, бо ман ҷӣ кардӣ,
Ки баҳри ҷуръа хӯрдан ҷуръатам нест?

Ба қасди ин ҳама осонгузoron
Тӯй бар ман барон сабза борон.
Сари сабзам фидои хусни сабзат,
Ало, сар то қадам асли баҳорон!

Баҳоре, дар ҷаҳони рангу бӯе
Шавӣ сармаст бечому сабӯе,
Ҷи нақши сабзу баҳти сабз бошад
Ба рӯи сабза бо сабзинарӯе.

Гурӯхе мансабу хангома доранд,
Талоши рутбан аллома доранд.
Агарчи худ муваққат, лек бар мо
Зи номи вақт садхо нома доранд.

Гули гулдони мо пажмурда, эй гул,
Дилам аз чабри ту озурда, эй гул.
Маро нашносиву рӯзе биёбӣ
Саропо дил, валекин мурда,
эй гул.

Табиат хаставу ноҷӯру нотоб,
Зи хар шохе бирезад гӯй зардоб.
Тапад барги хазон афтода аз шох
Чу моҳии бурун афтода аз об.

Хама олудан дардем, афсӯс
Губоролуду пургардем, афсӯс.
Зи кас мардонагӣ хоҳему худмон
На дар хар бобате мардем, афсӯс.

✓ Касе бо зиндагӣ ҳамроҳ будаст,
Ки аз ишқу ҷунун огоҳ будаст.
✓ Касе, ки умри кӯтах дошт, эй дӯст.
Бидон, ишқи дилаш кӯтоҳ будаст.

Хабар омад, ки бемор астӣ, эй гул,
Ба чанги дарду тиморастӣ, эй гул.
Дилам месӯзад, аммо бенлоҷам,
Зи бас ҳамсӯхбати хорастӣ, эй гул.

Туро дарё ба дарё бурдаам ман,
Туро дунё ба дунё бурдаам ман.
Ба зохир фарди бефардостам, лек
Туро то мулки фардо бурдаам ман.

Гурӯхеро ба чоме мешиносанд,
Гурӯхеро ба боме мешиносанд.
✓ Гурӯхеро ба доме мешиносанд,
Гурӯхеро ба номе мешиносанд.

Дили ту бо дили ман сӯхтан дошт,
Русуми ошиқӣ омӯхтан дошт.

Даруни зулмати қисмат ба хар ранг
Дили ту бо дилам афрӯхтан дошт.

Биё, ки рӯй дар рӯят бимирам,
Ба даври чашми охуят бимирам.
✓ Биё, гар дар сари кӯят назистам, ✓
Ақаллан дар сари кӯят бимирам.

Ту бардорӣ алафро, ман алафро,
Ту бишморӣ ракафро,
банда ғамро.
Маро гар сад калам созӣ ба сад макр,
Нагирӣ харгиз аз дастам калафро.

Ду дӯшиза сафон рӯхи ман буд,
Ду дӯшиза балон ҷону тан буд;
Яке дӯшизан ширинсухан буд,
Яке дӯшизан шеър сухан буд.

Чӣ гӯям, дафтарам холист имшаб,
Хама бому дарам холист имшаб.
Дилам холӣ, сарам холист имшаб,
Ки ҷон дилбарам холист имшаб.

Сарам қурбони меҳри модарон буд,
Дилам подоши васли дилбарон буд,
Сабук будам аз он дар зиндагонӣ,
Ки бори зиндагӣ бар ман гарон буд.

Чу ман мурдам, ду-се ашке фишонед.
Зи хона хонан хокам кашонед.
Ниҳоле бар сари гӯрам ҷӣ бошад,
Ниҳоли қомати дилбар шинонед.

Ба рақс о то ки андӯхам сарояд,
Ба шӯр о то ки шӯри дил физояд,
Бидех ҷоми ғаниматро, аҷаб нест,
Ки то ҷоми дигар ҷонам барояд.

Шигифто, чоҳилон оқилтарошанд,
Ки бар чашми ҳақиқат хок пошанд.
Харошиданд бас рӯи Замиро,
Кунун хоҳанд рӯи Мах харошанд.

Зи хуснат он кадар қарзам зиёд аст,
Ки сад чон ҳам канам,
кандан натонам.

Набояд ҳофизи ҳар ину он буд,
Набояд посбони нокасон буд.
Ба чон моли анбори мағоза
Бузургонро бибояд посбон буд.

Ба гардун мох ҳар шоме набошад,
Вафои ошиқон доим набошад.
Вафо пирохани танг асту кӯтоҳ,
Ба қадди ҳеч кас қоним набошад.

Хама нозат ғанимат бошад, эй гул,
Саропои ту давлат бошад, эй гул,
Туро баҳри муҳаббат офариданд,
Мададгорат муҳаббат бошад, эй гул.

Ду чашми толеамро хоб бурдаст,
Сарамро гардиши гирдоб бурдаст,
Чу некӣ карда афкандам ба дарьё,
Тамомӣ некияро об бурдаст...

Ниҳоли умр пайванде нагирад
Ачалро ақл дар банде нагирад.
Ғанимат, эй ҷавонон, панди пирон,
Ки аз пирон ачал панде нагирад.

Ҷавонию ҷавонию ҷавонӣ,
Баланду пасти дунё надонӣ.
Дилатро хун кунӣ, то охири қор
Биёмӯзӣ тариқи дилситонӣ.

Биё, эй дӯст, қадри ҳам бидонем,
Ки холо навхату шӯху ҷавонем.
Ҷавонӣ чун ниҳоли гул набошад,
Ки онро ҳар баҳор аз нав шинонем.

Ҷавонию ҷавонию ҷавонӣ,
Ғаму андӯхи дунёро надонӣ.
Намояд як ҷавони бистсола
Ба чашми ту ҷаҳону зиндагонӣ.

Ҷудо аз ман кучо хуррам нишинӣ,
Сияхрӯй кашӣ,
сархам нишинӣ.

Ба ҳаққи як нафас ғам хӯрдани ман
Бубояд солиён дар ғам нишинӣ.

Қами бадтар зи бисёранд чанде,
Зи беморӣ бад аз моранд чанде.
Аҷаб дорам, ки аз беобрӯй
Ба ҷое обрӯ доранд чанде.

Ба ҳар ҷое бади моро бигӯянд,
Ба маҷлисову минбарҳо бигӯянд.
Ба ҷои он ҳама бӯхтону тӯхмат
Чӣ хуш гар мисрае чун мо бигӯянд!

Диле дорӣ, валекин дилбаре нест,
Гуле дорӣ, вале гулпарваре нест.
Чӣ саҳт он дам, ки аз заъфи асабҳо
Бихоӣ бодаю ҳамсоғаре нест.

Сабуксорӣ мизоҷи мо набудааст,
Сабукборӣ ривоҷи мо набудааст.
Ба ҷуз шеъре, ки дилёбаст чун ишк,
Ниёзу эҳтиёҷи мо набудааст.

Замоне роҳу манзил доштам ман,
Ба мисли рӯд сохил доштам ман.
Дили ман об шуд байни ду сохил
Дарего, як замон дил доштам ман.

Бисӯзам то ки нурамро бубинанд.
Равам то роҳи дурамро бубинанд.
Бимирам он ҷунон мушқил, ки мардум
Ба ҳайрат хоки гӯрамро бубинанд.

Гирифтори туам, бинмой тадбир,
Сазовори туам, манмой таъхир.
Лаби дарьё биё,
бӯсам лабатро,
Ки дарьёи дилам мехушқад охир.

Туро аз баҳт пайдо мекунам ман,
Ҷамолатро тамошо мекунам ман.

Туро то як нафас бо ман гузоранд,
Худоёнро тавалло мекунам ман.

Агар мо давлати дунё надорем,
Агар мо неъматҳои дунё надорем,
Сару савдон мо савдогарӣ нест,
Чавонию дили девона дорем.

Ду чашми равшанам оинаи туст,
Китоби шеърӣ ман ганчинаи туст.
Фаромӯшам макун то зинда бошӣ,
Ки Лоик ошики деринаи туст.

Забонвар қаҳт шуд, алкан бичӯем,
Табар гум кардаву сӯзан бичӯем.
Зи садҳо хирмани барбодрафта
Кунун як донан арзан бичӯем.

Малӯлам аз хама чуно чароҳо,
Дилам бигрифт аз ин мочароҳо.
Бигирам гардани хумеву гириям,
Беҳ аз гардан ниҳодан дар балохо.

Чу барке як дурахшидему рафтем,
Чу гул як субҳ хандидему рафтем.
Тамоми бозихои зиндагиро
Ба чашми хештан дидему рафтем.

Чабини кӯҳ пур аз нақши чин аст,
Ки гӯӣ мисли мо андӯхгин аст.
Ва ё монанди мардони хирадманд
Ба ғам дармонда побанди замин аст.

Дили мо доимо байни ду санг аст,
Дили мо доимо бо мо ба ҷанг аст.
Даруни сина муште бештар нест,
Агар шӯрад, ҳам дунёш танг аст.

Ба зери осмон фардем, эй дӯст,
Хама аҳли ғаму дардем, эй дӯст.
Барои он ки беҳуда намирим,
Чи мушкӣ зиндагӣ кардем,
Эй дӯст.

Хама фарзанди мо қобил наояд,
Хама раҳқӯӣ бар манзил наояд.
Ба ҳар як тир як сайде наафтад,
Зи ҳар як шеър бӯи дил наояд.

Чу санги кӯҳҳо носуфтаам ман,
Чу ганҷи кӯҳҳо бинхуфтаам ман.
Хама донанд шарҳи ҳоламу лек
Дареғо, қиссаи ногуфтаам ман.

Ғаҳе ёру ғаҳе бор аст дунё,
Ғаҳе тору ғаҳе дор аст дунё.
Надонад қимати мардон, агарчанд
Харидор асту бозор аст дунё.

Ту бо ман бош қоним, эй маҳи ман,
Ту бо ман бош доим, эй маҳи ман,
Ки бар мӯи дарозат баста бошад
Хама савдон умри кӯтаҳи ман.

Басо фарсуда мирад, хайфи одам,
Басо олуда мирад, хайфи одам.
Бичӯяд қанду бечора хӯрад фанд,
Басо беҳуда мирад, хайфи одам.

Чу ту ман ҳам замоне вола будам.
Саропо дард будам, нола будам.
Ба монанди ту ошиқ будаму маст,
Ба монанди ту ҳаждаҳсола будам.

Зи ту бокист дар дунё нишонам,
Шавам беқадр агар қадрат надонам.
Ту рангоранг кардӣ қисматамро,
Ало, ороиши умри ҷавонам!

Азоби шоирӣ осон набошад,
Ки нони шоирӣ арзон набошад.
Ту масти пул,
Вале масти гулам ман,
Чунин мастини мо яксон набошад.

Дилат аз ошноӣ ноумед аст,
Ки аз онҳо вафодорӣ надидаст.

Ту месӯзӣ шабу рӯзони бисъёр,
Ки аз бахти снях мӯят сафед аст.

Чи мавсимӣ гарон омад, гули ман,
Дарахтоиро хазон омад, гули ман.
Маро бо ту мисоли шохаю барг
Чудой дар миён омад, гули ман.

Якero бемахал сарсахт зоданд,
Дигарро бармахал хушбахт зоданд.
Якero аз барон бахти насъя,
Дигарро бахри бахти нақд зоданд.

Касе аз дарди мо парво надорад,
Ки мисли мо дили шайдо надорад.
Зи шури мавҷу аз гирдоб тарсад,
Касе чун мо дили даръё надорад.

Яке ёду дигар фаръёд дорад,
Яке доду дигар бедод дорад.
Касе, к-аз ақлу дониш оӣ бошад,
Ба бӯхтонбофи истеъдод дорад.

Зи шеъри мо дили моро шиносанд,
Зи феъли мо гили моро шиносанд.
Зи ранги рӯи мо дар ғардиши вақт
Бисоти манзили моро шиносанд.

Яке андешаманду худгаре буд,
Дигар инсонии инсонпарваре буд.
Яке баъд аз вафоташ хайкале ёфт,
Дигар дар зиндагонӣ хайкале буд.

Чӣ суд андешаи имрӯзу фардо,
Лаби даръё мабош аз хушклубҳо.
Лаби даръё бинех лаб бар лаби ёр,
Ки осон бигзарӣ аз бахри дунё.

Зи чашмони ту чашмам об хӯрдаст,
Дилам чун милаҳоят тоб хӯрдаст.
Касе васли туро осон гумон кард,
Шароби бахтро дар хоб хӯрдаст.

Чароғи мо фурӯзон аст, эй гул,
Бахори мо шукуфон аст, эй гул.
Чунон пайанди мо бо ҳам қавӣ шуд,
Ки марг аз мо гурезон аст,
эй гул.

Парешон меравад даръён умрам,
Пушаймон меравад даръён умрам,
Чу ҳар дам мешавад як чашмааш хушк,
Пурармон меравад даръён умрам.

Сари сабзат ҳамеша дар амон бод,
Дилат дар зиндагонӣ комрон бод.
Насиби ту ҳама шодии дунё,
Ғамии олам насими душманон бод.

Илоҳӣ байни мо ҳоил набошад,
Ба қасди мо касе монил набошад.
Дар он соат, ки ду бедил нишнем,
Миёни мо ба ғайри дил набошад.

Сахар даръё чу тифли тозарӯӣ аст,
Чу шеъри тар бубинӣ оби ҷӯӣ аст,
Барои дидани дидори хуршед
Миёни баргҳо хуш гуфтугӯӣ аст.

Дили моро дигар дилбар намонда,
Дигар шӯру шарар дар сар намонда.
Зи оташҳо, ки дардодем дар ишк,
Нишоне ғайри хокистар намонда.

Раҳи дуру раҳи дуру раҳи дур,
Маро аз ту чудо карданд маҷбур.
Дили моро надиданду нахонданд,
Илоҳо чашми биношон шавад кӯр!

Машав аз ину он мағрур, эй дил,
Сабуксорӣ набошад кори оқил.
Зи таърифи зиёд аз ҳад наболӣ,
Ки он ҳам мекушад чун заҳри қотил.

Аз ин дунё,
аз ин дунёи зебо
Басо рафтанд беному нишонҳо,

Ғами ишқат ба бахру бар нағунчад,
Шару шӯрат ба сад махшар нағунчад
Ғазалхое, ки аз хачри ту гуфтам,
Ба сад девон, ба сад дафтар нағунчад.

Яке аз дасти пулдорон бимирад,
Яке дар зери пулборон бимирад.
Вале ман ошиқам бар он азизе,
Ки зери бори гулборон бимирад.

Биё, дастобадаст олам бигардем,
Ғаме чӯем то беғам бигардем,
Ҷаҳон бас аз сари одам гузаштаст,
Биё гирди сари одам бигардем.

Замин зери само бояд бимонад,
Замона бебало бояд бимонад.
Чавонӣ бигзарад охир, валекин
Чавонмардии мо бояд бимонад.

Агар шеъре шунидӣ, ёди ман кун.
Агар охе кашидӣ, ёди ман кун.
Агар тундар дурахшиду ту аз тарс
Зи ҷо як қад паридӣ, ёди ман кун.

Туро бар сар кашам,
Кн дил ояд ба туғъёну талоше.
Туро лабрез созад сокие боз,
Вале тарсам насиби ман набошӣ.

Бузургоне, ки худро мешиносанд,
Хамеша бениёзи бекиёсанд.
Хамеша дар азоб аз шӯхрати худ,
Зи меҳнат рӯхи худро менавозанд.

Дарахти пирро дар тирамах бин,
Чу пири қадҳамида зору мискин.
Бинолад реша аз тан, тан зи реша:
Фигон аз талхихон умри ширин...

Хама монанди мо шайдо наоянд,
Бахору тирамах якчо наоянд.
Агар даръеди леро бурд даръе,
Дигар мардум лаби даръе наоянд.

Чахони ишк рӯзу шаб надорад,
Ба ғайри беҳудӣ машраб надорад.
Чу шӯрад бахр, дар соҳил нағунчад,
Бузургӣ, дӯстам, қолаб надорад.

Туӣ пушту паноҳу ёвари ман,
Парастори сари бесарвари ман.
Ҳама шеърӣ ман аз рӯи ту ояд,
Қи рӯи туст рӯи дафтари ман.

Бахори ошиқон дорад хазонҳо,
 Вафон дилбарон дорад гумонҳо.
 Сари вақт аз сари дилбар бигардед,
 Ҷавонҳо, эй ҷавонҳо, эй ҷавонҳо!

✓ Дар оғушам биё, эй дилбари ман.
Навозиш кун дили ғампарвари ман.
Вагарна дар суроғи ишқи шоир
Пушаймон мешавӣ баъди сари ман.

Ду чашми бегунохи ту маро кушт,
 Нигоҳи бепанохи ту маро кушт.
 Намурдам аз ҳазорон қасду бӯхтон,
 Як бӯи ту, як охи ту маро кушт.

Ба рӯзи вопасин фарде наёбӣ,
Ки ӯ аз қисмати худ розӣ бошад.

Тулӯи бахти мо аз синан мост,
Умеду орзу ганҷинаи мост.
Нумӯи кишти фардон ҷаҳонхо
Зи тухми киштаи деринаи мост.

Биё, гулгунҷан миҷгонҳамида,
Биё, гулҷеҳраи кокулбурида,
На танҳо ман, дар ин дунёи равшан
Худо ҳам чун ту зебосе надида.

Хушо базми дилу ҳам дилсентонӣ,
Хушо базми гулу ҳам гулфишонӣ.
Надонистем квадратрову рафтӣ
Ҷавонӣ, эй ҷавонӣ, эй ҷавонӣ.

Намеғӯям маро дур аз гунаҳ дор,
Ва ё дасти маро дур аз қадах дор.
Маро аз душманон боке набошад,
Худовандо, маро аз ман ниғаҳ дор!

Сарам ҷарҳи барин аст, эй гули ман,
Раҳам рӯи замин аст, эй гули ман,
Зи сангистонаму лекин бари ту
Дилам абрешимин аст, эй гули ман.

Фалак, боре ба мо моро нишон дех,
Замон дех ё замин, ё осмон дех.
Чӣ суд аз гунбади ҳафтошъёнат,
Миёни синаи ёр ошъён дех.

Туро чун давлати дил мекунам ёд,
Туро чун қисмати дил мекунам ёд.
Чу оғӯшат ибодатгоҳи ман буд,
Туро чун маъбади дил мекунам ёд.

Бузургон ҳар кучо овора миранд.,
Батадбиранду худ бечора миранд.
Ҷавонмарганд мардони хунарманд,
Валекин нокасон садсола миранд.

Мақоми хеш то бишноҳтам ман,
Басо сар боҳтам, дил боҳтам ман.
Бисозам то бинои бахти худро,
Басо бо зиндагонӣ соҳтам ман.

Гурӯҳе аз барои нукраву зар,
Гурӯҳе аз барои шавқату фар,
Заминро он қадар тақсим қарданд,
Ки охир зери он хуфтанд яксар.

Замину осмони ман — дили ман,
Баҳори ман, ҳазони ман — дили ман.
Туро ҳам донаму ҳам менадонам,
Аёну ноаёни ман — дили ман.

Илоҳию илоҳию илоҳӣ
Намонад ҳеҷ кас дар нимароҳе.
Намирад бенишон фарзанди одам,
Намонад дар ватан бесарпанохе.

Дареғ аз шеърхон носуруда,
Дареғ аз уклаҳон нокушуда.
Намеғӯям дареғи насъи бахт,
Дареғ аз нақдхон норабуда...

Бузургон бо хунар дилҷӯӣ қарданд,
Зи реғи рӯдхо заршӯӣ қарданд.
Басо дилам валекин хубрӯён,
Ки дар рӯи замин берӯӣ қарданд.

Зи ман дар ишқи ту бас оҳу бигзашт,
Ҷавониям бишуд гумроҳу бигзашт.
Ба ёди ҷашми оҳуи ту будам,
Нагуфтӣ: оҳ кам каш, оҳу бигзашт...

Ду ҷашмат розхо дорад, гули ман,
Нигоҳат нозхо дорад, гули ман.
Ду абрӯят чу ду боли парасту
Аҷаб парвозхо дорад, гули ман.

Шабе ёди ту қардам, хонаам сӯхт,
Зи тобу таб дили девонаам сӯхт.

Ба ёди чашмҳои оташинат
Ҷаҳони қиссаву афсонаам сӯхт.

Ҷавон будию чун гулдаста будӣ.
Ту бо ман аҳди ёрӣ баста будӣ.
Дареғ аз рӯзҳои офтобӣ,
Ки баҳри ман зи худ вораства будӣ.

Бибӯсам чашми ҷодувонаатро,
Бибӯсам талъати шохонаатро.
Ҷунон мастат кунам аз бӯсан хеш,
Наёбӣ ҳеҷ роҳи хонаатро...

Зи ишқат дилфигору синачокам,
Зи ҳаҷрат хастаҷону дарднокам.
Ба рӯи ҳок ёди ман накардӣ,
Кунӣ ёдам чу андар зери хокам.

Канори атрогинат кучо шуд?
Баҳори рӯи бечинат кучо шуд?
Фигон аз талху шӯриҳои қисмат
Муҳаббатҳои ширинат кучо шуд?

Худоё, эй худоё, эй худоё,
Мақун ёри маро аз ман ҷудоё.
Сурудам дар гулӯ чун мор печад,
Агар ёре набошад ҳамсадоё.

Зи ҳар ҷониб хабар меояд имрӯз,
Ба ҷони ман шарар меояд имрӯз.
Шумо, эй кӯчаҳои шаҳр,

Ки ёрам аз сафар меояд имрӯз.

Ҷавони бемуҳаббатро ҷӣ гӯям?
Аруси беназофатро ҷӣ гӯям?
Ҳазон ҳам пеши худ дорад тароват,
Баҳори бетароватро ҷӣ гӯям?

Мабодо соати дил кандани ёр,
Мабодо дил ба санг афкандани ёр.
Паймбар карда гар меъроҷи гардун,
Бувад меъроҷи ман то гардани ёр.

Агарҷӣ сӯхтам, хоми ту будам,
Қабӯтарбаччаи роми ту будам.
Нақӯномии ман коме наёвард,
Хушо вақте, ки бадноми ту будам.

Ғанӣ аз базми дарвешон гурезад,
Ғамӣ аз сӯхбати мастон гурезад.
Ба дидори ту бигрезам зи хона
Чу зиндонӣ, ки аз зиндон гурезад.

Чу моҳӣ меравам дарёё ба дарёё,
Чу оҳу меравам сахро ба сахро.
Замину осмонро мезанам пай,
Ки боре ёбамат танҳо ба танҳо.

Замоне кӯи ту хуш манзилам буд,
Дилам озод аз дарду алам буд.
Ду чашмат чашмаи нури илоҳӣ,
Ниҳоли қоматат боғи дилам буд.

Агар нози ту дар дунё нағунҷад,
Агар ишқи ту дар дилҳо нағунҷад.
Биёву дар дили шоир макон гир,
Ки ишқ андар дили девона ғунҷад.

Туро бо ман дили фарзонае буд,
Маро бо ту ҳама афсонае буд.
Туро бо ман дили шӯридаи ишқ,
Маро бо ту дили девонае буд.

Дилам гум мезанад шабҳо, худоё,
Ба ёди он руҳу лабҳо,

Агар он мохрӯ бо ман насозад,
Чи суд аз моҳу кавкабҳо, худоё.

Дилам то метапад, ташвиш бимонад,
Зи қоҳи Қаҳкашон қоҳиш бимонад.
Бимонад ҷарҳи гардун ҳам зи гардиш
Сарам гар як дам аз гардиш бимонад.

Туро озурдаму дилрешам имрӯз,
Туро гум кардаму беҳешам имрӯз.

Ба олам дар ба дар чун шохи Эрон
Гадоям, муфлисам, дарвешам имрӯз.

Бидех чоме, ки месӯзад замирам,
Бидех чоме, ки то ман дарнагирам.
Зи дасти марг бигрезам шабу рӯз,
Ба умеде, ки аз дасти ту мирам!

Чаро аз ман рамидӣ, эй гули ман,
Зи кӯям по кашидӣ, эй гули ман.
Дар ин дунё, ки гул пахлӯи хор аст,
Гуле бо ман начидӣ, эй гули ман.

Аз ин фарзонагӣ девонагӣ бех,
Аз ин хамбастагӣ бегонагӣ бех.
Даруни хонае аз хам чудоем,
Аз ин хамхонагӣ бехонагӣ бех.

Ту май мерехтӣ дар чоми ошик,
Ту фахре доштӣ аз номин ошик.
Чахонро мезадӣ пай бо хаёле
Барои як сухан пайғомин ошик.

Ало, эй навнихоли навбари ман,
Биафкан соя боре бар сари ман.
Биафкан сояву оромишам дех,
Ки осояд дили нсьёнгарини ман.

Нигаххон ту таскини дилам буд,
Таманнои ту тамкини дилам буд.
Аҷобат бин, ки бо ин бехудой
Замоне ишқи ту дини дилам буд.

Маро бо ту мухаббат буду бигзашт,
Чавонӣ ҳам чи давлат буду бигзашт.
Ҳама рӯзам ба ҳукми рӯзгорон
Ғае неку ғае бад буду бигзашт.

Бахор омад, шитобон бигзарад боз,
Гули ман аз хиёбон бигзарад боз.
Ҳама ишқе,
ки андар сина дорам

Чу борон дар биёбон бигзарад боз.

Сари осудаат савдо надида,
Ду чашми обият даръе надида.
Дили ман сӯхт, хокистар шуд, аммо
Дили ту рӯи гармиро надида.

Фалак, то хастӣ ту, нолиш бимонад,
Барон ганҷи ту ранҷиш бимонад.
Сарамро чарх мегардонӣ ҳар дам,
Илоҳӣ, чархат аз гардиш бимонад.

Бахор омад, ҳама дунёям ишқ аст,
Дилу чонам, сару савдоям ишқ аст.
Дар ин дунё, ки сар то сар дурангист,
Зи сар то по, зи сар то поям ишқ аст.

Бие, эй гул, дилам аз ғам раҳо кун,
Барон хотири ишқам дуо кун.
Агар ғахвораи ишқам набудӣ,
Сари ғахворасангам гирияхо кун.

Бие, ки чони чонат будаам ман,
Бахоре дар ҳазонат будаам ман.
Ту аз ман рух магардон, ки замоне
Рухи бахти чавонат будаам ман.

Сабӯеро ба бӯе мефурӯшанд,
Нумӯеро ба мӯе мефурӯшанд.
Чӣ гуям як гурӯҳи бенасабро,
Ки даръеро ба чӯе мефурӯшанд.

Чаро аз ваъдан худ дер кардӣ?
Ҳавасхон диламро пир кардӣ.
Басо бигзашт бар ман чаври тақдир,
Ту чаври бадтар аз тақдир кардӣ.

Сахаргохе, ки борон нам-наме дошт,
Дилам аз беғамини ту ғаме дошт.
Надонистам,

ки дар ишқу мухаббат
Дили пурорзӯям чӣ камӣ дошт?!

Чу мо бар мо касе фаръедрас нест,
Чу мо ҳамдостону ҳамнафас нест.

Хар он гах бо ту бошам, дар хаёлам
Ба ғайри мо дар олам ҳеҷ кас нест.

Биё, дил дар табу тоб аст, эй ёр,
Биё, ин лаҳза ноёб аст, эй ёр,
Биёю вонамо мохи рухатро,
Ки имшаб кӯрмахтоб аст, эй ёр.

Шабошаб рӯ ба дидори ту орам,
Дили шайдо ба исори ту орам.
Баёзи гарданат дори баланд аст,
Сари худро сари дори ту орам.

Хиёбон зери барф афтода, эй гул,
Замину осмон озода, эй гул,
Касе чуфти муносиб бо ту бошад,
Ханӯз аз модараш нӯзода, эй гул.

Тамоми бешаҳо месӯзад имшаб,
Ситора дар само месӯзад имшаб.
Ситора дар само сӯзад, бисӯзад,
Дилам баҳри шумо месӯзад имшаб.

Худовандо, дили деринаам ку?
Талоши ҷон, шарори синаам ку?
Зи боғи дил хазон мерезад имрӯз
Нигори хушгили сабзинаам ку?

Биё, гулро ба гул пайванд созем,
Биё, дилро зи дил хурсанд созем.
Дар ин дунё, ки худ фанду фиреб аст,
Чаро мо ҳамдигарро фанд созем?

Тароватҳои мӯят ёдам омад,
Назокатҳои рӯят ёдам омад.
Дар ин соат, ки гунгу лолам аз дард,
Садон гуфтугӯят ёдам омад.

Дуоям кун, ки дар кӯи ту мурдам,
Ду чашми чор бар сӯи ту мурдам.
Зи ту бӯи вафое ҳам наёмад,
Дареғи ман,

ки бо бӯи ту мурдам.

Хушо ишқо, сафон манзили ман,
Матон асли ман, обу гили ман.
Агар оби сад укёёнус бирезанд,
Намирад оташи ишқи дили ман.

Биё, дарёе равем, эй чашми дарёе,
Биё, якто шавем, эй хусни якто.
Аз ин пастӣ, ки ҷон пастакон аст,
Биё, боло равем, эй қадди боло!

Гарам он ёр дар пахлӯ нишинад,
Ба пешам якдилу якрӯ нишинад,
Ниҳам сар бар сари зонуш, то кош
Сари гӯрам сари зону нишинад.

Ба дастам дасти ёре буд вакте,
Маро бо ёр коре буд вакте.
Забони баргҳои зард гӯяд,
Ки моро ҳам бахоре буд вакте...

Чу май хӯрдан тавонем, эй дилафрӯз,
Чаро бояд хӯрем афсӯсу афсӯс?
Ба холи он касе хоҳам гиристан,
Ки шабро шаб нагуфту рӯзро рӯз.

Навон ишқи мо ночӯр монад,
Чароғи бахти мо бенур монад.
Надонистем қадри якдигарро,
Ду дасти мо бурун аз гӯр монад.

Дилам парвардан ғамҳои ишқ аст,
Нигоҳам оҳуи саҳрои ишқ аст,
Вале бо ин ҳама ишқошнӣ
Намедонам кучо маъвои ишқ аст...

Дилам дар байни абрӯи ту монда,
Хаёлам бастаи мӯи ту монда.
Ҷунон аз худ фаромӯшам,
ки гӯи
Сарам андар сари кӯи ту монда...

Паси дунё давидему давидем,
Ғами дунё кашидему кашидем.

Ба поёни раҳи сарманзили умр
Ба гӯристон расидему расидем.

Зи худ беҳуд шудам, ёди ту кардам,
Ба худ боз омадам ёди ту кардам.
Ба хокистони дунё хар чӣ хокест,
Ҳама бар сар задам,
ёди ту кардам.

Зи ман бемуддао будию рафтӣ,
Забону дил чудо будию рафтӣ.
Худо гуфтам, худо гуфтам, ки баргард
Ту аммо беҳудо будию рафтӣ.

Дилафрӯзи ту будам,
эй дилафрӯз,
Ту расми сӯхтан аз ман биемӯз.
Ба ҳаққи сӯхтанҳои баландам,
Чароғе дар сари гӯрам бияфрӯз.

Сарам як лаҳза бесавдо набуда,
Дилам як лаҳза бепарво набуда.
Муродам аз баландихон дунё
Ба ғайр аз комати боло набуда.

Туро чустам зи хусни навбахорон,
Туро чустам зи даври рӯзгорон.
Надонистам,
ки бошад ёри зебо
Насиби як касу доғи ҳазорон.

Зи ишқат синаро афрӯхтам ман,
Туро ҳамчун китоб омӯхтам ман.
Дилат бо ман,
сарат бо дигаре буд,
Аз ин носозгорӣ сӯхтам ман.

Миёну гарданат — тангоби дарё,
Ба ду сохил нишаста ташналабҳо.
Пуле медоштам,
месохтам пул,
Ки осон бигзарад коми дили мо.

Парид аз оташу гум шуд шарора,
Кучо чӯям туро, дилбар, дубора.
Ситора аз фалак афтоду гум шуд,
Фалак аммо намонда беситора.

Ту дасти заргарӣ, ман зар надорам,
Ту ақли сарварӣ, ман сар надорам,
Ту хусни дилбарӣ,
ман дилшикаста,
Ту майрезии ман соғар надорам.

Гули ман, гулпарастатро маёзор,
Дили ман — нақди дастатро маёзор.
Ҳазорон ҳамнишастӣ беғамат хаст,
Ғами ман — ҳамнишастатро маёзор.

Ба ҷони ман ғаме хар нокас овард,
Ба ҳаққи гулпарастиям хас овард.
Расида буд поям бар лаби гӯр,
Лаби ту аз лаби гӯрам пас овард.

Бакоро бебаҳо созад чудоӣ,
Худоро беҳудо созад чудоӣ.
Мабод он дам, мабод он дам, ки як дам
Туро аз ман чудо созад чудоӣ.

Ба имое ту имонам гирифтӣ,
Гуле додӣ, гулистонам гирифтӣ.
Бисӯзад решаи ҷони ҷавонат,
Ки «ҷонам» гуфтию ҷонам гирифтӣ.

Ту аввал қиссан ногуфта будӣ,
Вале пас қиссан ошуфта будӣ.
Худоро шукри он соат кун, эй гул,
Ки вакте бо ман аз худ рафта будӣ.

Ғаму андӯхи ман бӯи ту дорад,
Дили ман мӯя аз мӯи ту дорад.
Ғами худ афканам бар мавҷи дарё,
Ки дарё мавҷи гесӯи ту дорад.

Дили ман мурғи дастомӯзи ӯ буд,
Шарори синаам аз сӯзи ӯ буд.

Хушиҳое, ки дар дил доштам ман,
Ҳама аз ишқи чонафрӯзи ӯ буд.

Ба ошиқ меҳрубонӣ кун,
Зи ёрон дилситонӣ кун, гули ман,
Зи қабристон гузар сози чу хар бор,
Даме шукри ҷавонӣ кун, гули ман.

Дарахти пир чӯби гӯр гардад,
Касе кадрат надонад, кӯр гардад,
Туро хар кас набинад рӯзи равшан,
Аз ин дуньёи равшан дур гардад.

Лаби дарёё насими тоза дорад,
Муҳаббат ҳам дару дарвоза дорад.
Кушояд ҳар касе дарвозаашро,
Ки ному шӯҳрату овоза дорад.

Туро нашнохтам, таксири ман буд,
Начустам ман туро, таъхири ман буд.
Пушаймонии ман, ношукрин ту
Ба хоки мурда кишти дери ман буд.

Зиёда кишвари мо кӯҳсор аст,
Зи тоҷи қуллахояш тоҷдор аст.
Агар бахре надорад кишвари мо,
Дили мо бахрҳои беканор аст.

Ҳар он чӣ ишк донад, мо надонем,
Ғаме ҳам гар диҳад, мо шодмонем.
Паямбарро кушад чашмони нилӣ,
Чи ҷои мо, ки як озурдаҷонем.

Нихоли ошиқон пайванди ишк аст,
Камоли ошиқон савганди ишк аст.
Заволи ошиқон ҳаргиз ачал нест,
Заволи ошиқон аз фанди ишк аст.

Хӯрам аз ишки ту то зиндагӣ ҳаст
Ғами пайваста, эй абруӣ пайваст.
Диламро, эй басо бишкастӣ, аммо
Хуморат дар дили бишкаста наҷкаст.

Сари зулфат сари улфат надорад,
Хами зулфат ба чуз кулфат надорад.
Ман аз он ёри харчой гурезам,
Ки исме дораду исмат надорад.

Зи ишкат гар сафо ояд, чи хубе,
Муроди чони мо ояд, чи хубе.
Зи гесуят ба чуз атри фарангӣ
Агар бӯи вафо ояд, чи хубе.

Касе, ки нанги миллат дорад, эй дӯст.
Ба сина доғи зиллат дорад, эй дӯст,
Ту баҳри давлат аз миллат машӯ даст,
Ки давлат баъди давлат дорад, эй дӯст.

Хазони мо бахори дигарон буд,
Шикасти мо барори дигарон буд.
Хар он сайде, ки шуд нимбисмил аз мо,
Чи бас осон шикори дигарон буд.

Гуруҳе аз тамомӣ нотамоманд,
Агарчи пухта мегӯянд, хоманд.
Ачаб дорам ман аз такдири онон,
Ки доранд обрӯю ташнакоманд.

Шабн торику бимафкан бимирам,
Ва ё рӯзи хушу равшан бимирам.
Чӣ фарқи рӯзу шаб? Ҳайф аст, ҳайф аст,
Ки мирад оламе,
 чун ман бимирам...

Саводи шоирӣ мактаб надорад,
Қалам парвои рӯзу шаб надорад.
Бувад шоир фидони замона,
Ҷаҳони шоирӣ мансаб надорад.

Бидонад дарди хар як дилшикаста,
Бидонад ранчи теша, ранчи даста.
Бувад хунёгари мумтоз шоир,
Ки донад нағмаи тори гусаста.

Набошй як нафас осуда, эй дил,
Нахохй як дами беҳуда, эй дил.

Хар он роҳе, ки нопаймудаам ман,
Ту онро сар ба сар паймуда, эй дил.

Ҷаҳони рангу бӯ сират надорад,
Ки хим-хим дораду химат надорад.
Аз он дилбар дили худ воситонед,
Ки комат дораду кимат надорад.

Биё, мотам бигирем, ишқи мо мурд,
Ҳама тобу табу сӯзу наво мурд.
Зи умри бевафо ҷурме набошад,
Ки худ дар пеши чашми мо вафо мурд.

Ҳама дар неъмату носери дунё,
Ҳама дар маснаду машғули савдо.
Агар ғаркидари гӯё кунад марг,
Бигӯяд: ташна мурдам зери дарьё!..

Замоне шеърӣ тар будему рафтем,
Зи сар то по шарар будему рафтем.
Касеро на зафар буд, на хатар буд,
Зафар андар хатар будему рафтем.

Ғаҳе ман масти шавқи ҷустуҷӯям,
Ғаҳе масти маю ҷому сабӯям.
Ҳама он май ки хӯрдам, ман нахӯрдам,
Ғами дил хӯрду ман бадноми ӯям.

Ду чашма як шавад,
дарьё бисозад,
Ду дил қоним шавад, дунё бисозад.
Агар имрӯз аз дирӯз хуб аст,
Ҷаҳони равшани фардо бисозад.

Ту медонӣ, ки худ ин ҷарҳи даввор
Бувад бар ноҳуни мо зор ҳар бор.
Дамад ҳар субҳи содиқ аз дили пок,
Барояд офтоб аз чашми бедор.

Яке барвақту дигар дер бошем,
Яке сарсабзу дигар пир бошем.
Напаймоем то охир раҳеро
Ҳама аз зиндагӣ носер бошем.

Бузургон гар сағиранду кабиранд,
Ба ҳар зулматсари равшанзамиранд,
Басо безарфи дун шодоб бошад,
Вале дарьёдилон лабташна миранд.

Замоне бигзарад нисёну шӯрат,
Ҳама андешаҳои роҳи дурат.
Ҳазорон боғ сабзонӣ ба уммед,
Ки рӯяд як дарахте рӯи гӯрат.

Агар бишкаст охан ё ки фӯлод,
Нагӯям эй дареғ, эй вой, эй дод!
Валекин аз хиёнатҳои ёрон
Диле чун бишканад, фарьёду фарьёд!

Ту чун ман пуралам ҳаргиз набудӣ,
Ки аз аҳли қалам ҳаргиз набудӣ.
Ту бо ман ҳамқадах будӣ даме чанд,
Валекин ҳамқадам ҳаргиз набудӣ.

Шитобон омадам, рафтам шитобон,
Надонистанд қадам ҳамриқобон.
Надонистанд ман ҳам вақте будам
Шарики қонхаробон,
дилкабобон...

Ғаҳе дар маҷлису даъво ҳамӯшам,
Ғаҳе бо ҳештан танҳо бичӯшам.
Ҳаромам бод шири поки модар,
Ки марди ро ба номардӣ фурушам!

Агар ман мурдаам, савдо намурдаст,
Танам мурда, дили шайдо намурдаст
Ба ёди он ҳама дарьёдилиям
Лаби дарьё биё, дарьё намурдаст.

Зи ҳусни туст ҳусни орзуям,
Ба кӯи туст роҳи ҷустуҷӯям.
Агар пурсандаҳо фардо бипурсанд,
Ба ҷои номи худ номи ту гӯям.

Кучой, модари қонпарвари ман,
Худон умри ман, пайғамбари ман.

Сарам дар бистари марг аст имрӯз,
Биё аз ғӯру биншин бар сари ман.

Зи ношодини мо шоданд чанде,
Зи бедардӣ танободанд чанде,
Зи сайди зинда метарсанд аз дур,
Ба сайди мурда сайёданд чанде.

Бахори гулфишон омад, гули ман,
Ба ҷӯ оби равон омад, гули ман.
Дили ман ҳам ҷу мургони фирорӣ
Зи нав бар ошён омад, гули ман.

Чи хуш мегуфт борон дар биёбон:
Шитобон омадам, рафтам шитобон.
Зи шаб то субҳдам хондам тарона,
Вале нашинд ғӯши сахтхобон.

Ситора чашми бедори ту бошад,
Дили поки ман исори ту бошад.
Бупечад дар балову зор мирад,
Касе дар қасди озори ту бошад.

Гули ҳасрат паёми навбахор аст,
Валекин қисматаш носозгор аст.
Паёми фасли гул дар лаб бимирад,
Чи ҳасратҳо, ки дар ин рӯзгор аст...

Зи ишки хонуме бехонумонам,
Агарчи дар замонам, безамонам.
Замину осмонам буд вақте
Дарего,
безамину осмонам.

Маро як ишқ сад дунё бубахшад,
Маро як ҷом сад дарё бубахшад.
Зи сар то по гунахгорам гар имрӯз,
Гунаҳҳои маро фардо бубахшад.

Ғае дар худ кабирам, ғаҳ сағирам,
Ғае худро амирам, ғаҳ асирам.
Маро то он ки аз дунё барад марг,
Ман андар худ, ман андар худ бимирам

Ба раҳ дидам туро, роҳам хато шуд.
Қади болои ту моро бало шуд.
Ба ёди бӯсаҳои насьяи ту
Тамоми нақди умр аз каф раҳо шуд.

Ту, эй шеърӣ равони ман, кучой?
Ту, эй тобу тавони ман, кучой?
Маро пири ба ҷанги худ гирифтаст,
Ту, эй ёри ҷавони ман, кучой?

Ду чашмаш ҷун шавак сӯям ниғаҳ кард.
Ба бечурмӣ маро ғарқи гунаҳ кард.
Наменолам ман аз ҷархи синахкор,
Сафедандомаке рӯзам синах кард.

Бахор омад, дарахтон гул кушоданд,
Чи хубон укдаи кокул кушоданд.
Ҳама озодаву озод,
гӯӣ

Ки аз пои асирон гул кушоданд.

Маро ғаҳ ону ғаҳ ҷунон гуморанд,
Ғаҳ неку бадамро як шуморанд.
Беҳ аз он ишрате дар зиндагӣ нест,
Агар як дам маро бо ман гузоранд.

Шикори бахт доим бебарор аст,
Шумори вақт доим бешумор аст.
Канори рӯд як каф об хӯрдем,
Надонистем дарё раҳгузор аст...

Бубояд шодмону комрон зист,
Ғафӣ андак канори дилбарон зист.
Ҷу рӯзат пур шавад аз бахши қисмат,
Ба рӯзи дигарон кай метавон зист?!

Ба ғайри кӯи ту манзил надорам,
Дили бо дигаре монил надорам.
Ба ҳар қас дил ниҳодан ҷун натавонам,
Ки андар синаам сад дил надорам.

Гули ман, бе ту дил ғамнок гардад,
Ба чашмат танг ин афлок гардад.

Ту бошӣ, хок гирам, зар шавад, лек
Набошӣ, зар бигирам, хок гардад.

Дил андар синаам ҳар дам шукуфад,
Ғах аз шодӣ, ғаҳ аз ғам шукуфад,
Дилам ҳамнавъи гулҳои пиёдаст,
Ки помоли саворон ҳам шукуфад.

Ту пайдо гаштиву гум шуд дили ман,
Сари зулфи ту шуд сарманзили ман.
Чу даръё ишқи ту шӯриду шӯрид,
Ба даръё рафт кишту ҳосили ман.

Дуоят мекунам: фархунда бошӣ,
Ҳамеша бо лаби пурханда бошӣ.
Ба он ҳусни паямбарофаринат
Маро куштӣ, илоҳо зинда бошӣ!

Зи шармат шармсорам кардӣ, эй гул,
Ба як гул бебахорам кардӣ, эй гул.
Пас аз як шаб, ки будам ҳамканорат,
Ба ғамҳо ҳамканорам кардӣ, эй гул.

Намехоҳам, ки аз кулфат бимирам,
Ба ё аз роҳати улфат бимирам.
Чу аз хуршеди рӯят сӯхтаман,
Биё, дар сояи зулфат бимирам.

Замину осмонро дӯст дорам
Хулоса, ин ҷаҳонро дӯст дорам.
На дар ҳусну ҷамол, андар мурувват
Занони мардсонро дӯст дорам.

Зи ҳаҷрат пайкарам месӯзад, эй ёр,
Ба гардун ахтарам месӯзад, эй ёр.
Дари дилро кушо бо ман,
ки дигар
Ҳама бому дарам месӯзад, эй ёр.

Ман он як рахгузар будам, ки рафтам,
Ман он марди сафар будам, ки рафтам.
Зи дунёи дили пурорзӯят
Ман он як беҳабар будам, ки рафтам.

Хуш он рӯзе, ки ҳамҷоми ту бошам,
Хумори чашми бодомӣ ту бошам.
Нахоҳам номи ҷовидон зи дунё,
Агар гумном бо номи ту бошам.

Қади ту ҳамқади ман буд, эй гул,
Висолат қисмати ман буд, эй гул.
Бирафтанд ошиқону ишқбозӣ
Замоне навбати ман буд, эй гул.

Маро бар рағми душман офариданд.
На баҳри сайри гулшан офариданд.
Ту донӣ, мушти хокам баҳри киштан,
На баҳри бод кардан офариданд.

Гирифти маҳ — гирифти хотири ман,
Шикасти роҳ — садди манзили ман.
Агар дар мисрае як сакта бинам,
Ҳазорон сакта афтад дар дили ман.

Зи оби чашми мо киште нарӯяд,
Зи роҳи шеърӣ мо кас раҳ напӯяд.
Зи оби рӯ ғах оби ҷӯй бехтар,
Ки ташна ҳам хӯрад, ҳам рӯй шӯяд.

Азизон, аз бароям май бирезед,
Ба ҷомам бода пай дар пай бирезед,
Ман он нисбёнгарӣ ҳадношиносам,
Маро аз нав ба қолаб кай бирезед!

Шабе дар хоби ман пайдо шав, эй гул,
Дар оғушам биёю во шав, эй гул.
Мақоми ҷовид аз дунё ҷӣ ҷӯй,
Биёву дар дили ман ҷо шав,
эй гул.

Раҳи кӯят раҳи тақдири ман буд,
Ду абрӯят ду сатри шеърӣ ман буд.
Назар кардан ба рӯи кулчан ту
Тамоми умр чашми сери ман буд.

Надонам ишқ ин ё макру бозист?
Надонам ё ситам ё макр ё чист?

Бигӯяд: Бе ту бар ман зиндагӣ нест»
Вале бинӣ, ки бе ту хубтар зист...

Гуле ёбӣ, кунӣ бӯстон фаромӯш,
Ба нафъи чон кунӣ чонон фаромӯш.
Чу шамъе ёбӣ, эй ношукр, боре
Ту созӣ аз маҳи тобон фаромӯш.

Баҳорон баргро ранги чавонист,
Ба фасли тирамах ранги хазонист.
Мазан сангам ба ҳаққи пургуноҳӣ,
Гуноҳи ман гуноҳи зиндагонист.

Шаби тӯят дили зорам ғамин буд,
Гиреҳи мушкилам андар чабин буд.
Гунаҳпӯши ту — сарбанди гулобӣ,
Гунаҳбардори ман танҳо замин буд.

Маро дигар дар ин манзил наёбӣ,
Дигар он ошики бедил наёбӣ.
Ту он соҳилнишини бехурӯшӣ,
Дили даръеям аз соҳил наёбӣ.

На доғе дар руҳи сабзинаат буд.
На андӯху ғами деринаат буд.
Чи давлат доштӣ вақти чавонӣ
Сари Лоик ба рӯи синаат буд.

Гул аз гул рангу бӯи нав бигирад,
Ҳам аз хуршед маҳ партав бигирад.
Ғаҳ аз шогирд ақл омӯзад устод
Ғаҳе раҳбар паи пайрав бигирад.

Ба аҳли завқ завқи як нафас чист?
Мурод аз шоирӣ хуш зистан нест.
Ба кӯи ҳақпарастӣ ҳақ задам,

Тамаллуқкор аз ман хубтар зист.

Кулахро қач ба ними сар гузоранд,
Ду-се танпарварони бодахоранд.
Ҳазар аз зотҳои обхокӣ,
Ки хушқу обро яксон шуморанд.

Касоне, ки якумрӣ бехурӯшанд,
На беакланд, на боаклу хушанд.
На бо туғён, на бо селанд ҳамрой,
Чу санги соҳили даръе ҳамӯшанд.

Намехоҳӣ, ки мо манзур бошем,
Ғаҳе хоҳӣ, ки аз худ дур бошем.
Гар аз кӯрии худ чизе набинӣ,
Ҳамехоҳӣ, ки мо ҳам кӯр бошем?

Ало, дилбар, ба ман лутфи ту кам буд,
Ситамхоят ба ман болои ҳам буд,
Яке сӯям назар кардию рафтӣ,
Ки гӯӣ ишқи ту чун шохнам буд.

Ҳама гулҳо ба дасти хор буданд,
Ҳама соҳибдилон бемор буданд,
Ҳама сарпастҳо осуда мурданд,
Сарафрозон ба зерӣ дор буданд.

Зи ғам хӯрдан қучо сайд орамидаст?
Зи камхӯрдан кӣ бар давлат расидаст?
Махӯр ғам, то тавонӣ хӯрд бода,
Зи ғам хӯрдан касе серӣ надидаст.

Гурӯҳе хомтабъу хомчӯшанд,
Ба ҷуз бадгӯӣ бар қоре нақӯшанд.
Аз он даръе,

ки натвонанд бигзашт
Зи бухлу кина обе ҳам нанӯшанд.

Ба қавли ту касе бовар накардаст,
Касеро ҷаҳли ту музтар накардаст.
Зи таҳдиди ту сӯи осмонҳо
Ситора гашти худ дигар накардаст.

Агар худ шамъи маҳфилҳо набошанд,
Намехоҳанд ҳам парвона бошанд.
Рабудан гар набитвонанд бӯса,
Ба нохун рӯи зебо мехарошанд.

Зи хоку санг бас оина созанд,
Зи неши мор бас нӯшина созанд.

Бишуд бўзина одам, лек бархе
Зи нав аз одамі бўзина созанд...

Хама кори ҷаҳон андар ҳисоб аст,
Савол ин ҷосту ҷое ҷавоб аст.
Нахуст аз бозпечи гоҳвора
Бидониستم насибам печутоб аст.

Шамоли тунди фасли тирамоҳон
Фурӯ резонд барги шохсорон,
Ту гӯй баргҳо дар рӯи дунё
Парешонанд монанди ғарибон...

Биё то кокулонатро шуморам,
Ҷаҳонро бо ту гирам дар канорам.
Ту бад сангиндилӣ, эй кошу сад кош
Шавад санги дилат санги мазорам...

Дар ин кӯю гузар меҳмонам, эй гул,
Туро аз зиндагӣ ҷӯёнам, эй гул.
Зи донишҳои дунёвӣ инсон
Ҷафат номи туро медонам, эй гул.

Даме афсонаи дилро шунидем,
Ба ҳам печидаву бо ҳам тапидем.
Чӣ рӯзеву чӣ бахти комиле буд,
Ки мо аз беҳудӣ бар худ расидем.

Туро аз толеи худ кофтам ман.
Зи худ рафтам туро то ёфтам ман.
Зи байти абруят тақлид кардам,
Суханро ҳамчу мӯят бофтам ман.

Гули ман,
иди наврӯзат муборак,
Чуни чашми дилафрӯзат муборак.
Маро наврӯз бе ту кӯҳнарӯз аст,
Чу ман ёри бадомӯзат муборак!

Зи ишқи ту тавонгар мешавад дил,
Латифу тозаву тар мешавад дил.
Агар ишқи ту ҷони тоза бахшад,
Ба сад пирӣ ҷавонтар мешавад дил.

Баҳор асту бирезад резаборон,
Нишоне хоҳад аз ман рӯзгорон,
Ҳар он нахле, ки биншондам, шавад кош
Сутуни хонаи наваҳонадорон.

Саҳар хуршед бикшояд дари ман,
Нишонад ҳамчу ёре дар бари ман.
Кӯшояд ҷашми рӯзи дигарамро,
Бипурсад то чӣ бигзафт аз сари ман...

Зимистон барфҳо чандон фитоданд,
Қабон хокро оҳор доданд.
Ту гӯй барқаҳо чун мӯсафедон
Ба ҷашми хештан айнак ниҳоданд.

Нишин, эй раҳгузар, баргӯй розе
Зи ёди манзилу роҳи дарозе.
Басо рафтанд аз ин раҳ раҳгузарҳо
Ба дӯши хештан бори ниёзе.

Дар олам кош кас бекас намирад,
Зи ёре ёр дил вопас нагирад.
Бадо бар он, ки рӯзе ҷашм пӯшад,
Барояш ҷашми бедоре нагиряд.

Ҷама кас хешро якто бихонад,
Ҷама кас хешро сонӣ бидонад. Q
Гумон дорем баъди мурдани мо
Ҷаҳон бебудӣ мо ҳолӣ бимонад...

Ҷаҳе дуру ҷаҳе манзурам, эй ёр,
Ҷаҳе хушбӯро ҷаҳ маҳмурам,
эй ёр.
На ҳар чӣ дида будам, диданӣ буд,
Ҷаҳе бинову ҷаҳе кӯрам, эй ёр.

Чӣ гум кардӣ, чӣ меҷӯй, гули ман.
Дигарбора намерӯй, гули ман.
Ҷама доғе, ки дар дил дорӣ аз ишқ,
Ба ашк акнун намешӯй, гули ман.

Китобамро ба хилват хондаи ту,
Диламро дар барат бикшодаи ту,

Фигон аз кӯрии чашми мухаббат,
Чу доге дар дили ман мондай ту.

Ба тан пирохани чуллу фасурда,
Тамоми мевахошон чида бурда.
Хазон мерезад аз шохӣ дарахтон
Чу гунчишкони ногаҳ тирхӯрда.

Видоъ, эй номан наспурдан ман,
Видоъ, эй пайрахи наспардан ман.
Видоъ, эй рӯзи беҳуда гузашта,
Видоъ, эй кӯдакони мурдан ман!

Бар ҳар вазъе шинос авзон худро,
Аз ин дунёе бичӯ дунёи худро.
Зи камобии даръе тирамоҳон
Бубин холи дили даръеи худро.

Чу мирад шоире,
хайкал гузоранд,
Ҳисоби байтхоҷиро шуморанд.
Вале аз шеърҳои мурдан ӯ
Ба дил як заррае парво надоранд.

Чу хуснат шеъри вичдонӣ надидам,
Чу мӯят риштаи чоне надидам.
Ба байти абрӯят дар шеъри тоҷик
Ягон шахбайти ҳамсоне надидам.

Басо расми куҳан бо номи нав зист,
Бисоти кӯҳна бо андоми нав зист.
Чу бинӣ гӯру тобуте, бидонӣ
Ки шакли кӯҳна дар айёми нав зист.

Маро бетобу бетаб н-офариданд,
Ҳамӯши мӯҳр бар лаб н-офариданд.
Наҳоҳам зиндагии қолабиро,
Маро зеро ба қолаб н-офариданд.

Раҳи осон напаймояд дили ман,
Дар осоиш наёсояд дили ман.
Набинад хоҳири афсурдаеро,
Агар худро нафарсояд дили ман.

Кудумат нек бод, эй тифли навзод,
Ба рӯи олами вайрону обод.
Ба гардун ахтарат бошад — набошад,
Ба мардум аҳтари бахтат аён бод!

Дили худро ҳимоят кун, ки вақт аст,
Зи пешонӣ шикоят кун, ки вақт аст.
Туро ман дар дили худ куштам, эй ёр,
Биё худро зиёрат кун, ки вақт аст.

Яки мову сади мо бигзарад боз,
Ҳама неку бади мо бигзарад боз.
Замоне ҳаққи навбат буд моро,
Замоне навбати мо бигзарад боз.

Гаҳе на ёди хӯрду хоб кардем,
Ки то рози диле даръеб кардем.
Барои ташнагонӣ зиндагонӣ
Дили худро шабу рӯз об кардем.

Дар ин дунёе бубояд қахрамон буд
Паи ҳифзи амонӣ беамон буд.
Ба дилнармӣ наёрӣ тоби сахтӣ,
Бибояд сахтрӯю сахтҷон буд.

Бадо шахре,
ки он ҷо окиле не,
Барои фаҳри мардум фозиле не.
Чӣ бадбахт аст он мулку маконе,
Ки даръе дораду даръедиле не.

Зи ҷони ҳастӣ май хӯрдему рафтем
Диле додему дил бурдему рафтем.
Чу дунёе ҷои худёбист, донед.
Ки худро ҷустуҷу кардему рафтем.

Яке гӯяд, ки беҳад содаам ман,
Яке гӯяд, ки ошиқбодаам ман.
Намедонанд аммо бадғумонон,
Ки шоирпешаву дилдодаам ман.

Наям як фарди бепарвон айём,
Манам қурбонӣ гардишҳои айём,
Агар авзон ман ҳар ранг будаст,
Бидонаш нусхаи авзон айём.

Аламбардори номи ман ту бошӣ,
Давоми ман, паёми ман ту бошӣ.
Бимирам сарбаланд,
 эй тифли фардо;
Агар қониммакоми ман ту бошӣ.

Дар олам чуз сарафрозӣ надонам,
Хунар чуз шеърпардозӣ надонам.
Зи бозихои дунӣ ёи ғиромӣ
Азизон,
ғайри дилбозӣ надонам.

Дилам шоду дилам ношод бошад,
Дилам аз рукни шеър обод бошад.
Зи рахҳои дарози умри кӯтоҳ
Раҳоварди ман ин абъёт бошад.

Ками моро ба чои пур бигиред,
Зулоли ашки моро дур бигиред.
Зи ҳар байте,
ки бинвиштам ба ҳар ҳол
Ба ҳоли хештан дархур бигиред.

Зи хуни гарми мо фаввора созед,
Зи барқи чашми мо истора созед.
Агар мирем,
 дорем орзӯе,
Ки аз тобути мо гахвора созед.

Ало, эй ёри нобӯсидаи ман.
Ало, гулдастаи ночидаи ман.
Зи баъди ман гувоҳи зинда бошед
Зи ишқи дери новарзидаи ман.

Мақони ман замини пурнишот аст,
 Ҷаҳони ман ғайри боқушод аст.
 Дилам мургест,
 к-андар роҳи парвоз;
 Сурудам чун паре аз ӯ ғайрадаст.

Якero қасру боғу манзиле ҳаст,
Чароғи ақл неву қандиле ҳаст.

Якero сандуки пур аз тилое,
Марo дар сандуки сина диле хаст!

Сухан аз пеши худ кай бофтам ман,
Варо аз рози дилхо кофтам ман,
Дарозу кӯтаҳи мисрахоро
Зи ожанги чабинҳо ёфтам ман.

Барои халқ буд доне, ки киштем,
Барои халқ буд, к-аз худ гузаштем.
Накардем иддаон баркамолӣ,
Сухан аз халқ буду мо навиштем.

Туро кисмат ба фоли ман сиришта,
Ва ё бахри заволи ман сиришта.
Чӣ чашмони хаёлангез дорӣ,
Ки гӯӣ аз хаёли ман сиришта.

Гули рӯят хазонеро набинад,
 Ғубори осмонеро набинад.
 Нишонат кард агар тири нигоҳе,
 Дар ин дунё нишонеро набинад.

Гули ман, номи ман нашинданат бех,
 Гули ишқи маро ночиданат бех.
 Ту он сон бегуноҳӣ,
 ки худое,
 Гунаххон маро нодиданат бех.

Лаби рӯду лаби рӯду лаби рӯд,
Бичинам бўса аз чашму лабу рӯт.
Аз ин будан чӣ ҳосил, гар наболӣ,
Ки вақте ошиқат буд, лонкат буд.

Нигаҳхон ғазалворат маро кушт,
Суҳанхон асалдорат маро кушт.
Аҷал раҳми маро меҳӯрд, аммо
Ғами ишки чигархорат маро кушт.

Касе нагзашта дарен мактаби дил,
Надонад матлаби дил, мазхаби дил.
Шабу рӯзи худо бисёр, лекин
Манам қурбони ҳар рӯзу шаби дил.

Дарахти бебаре бодо насибат,
Сарон бедаре бодо насибат.
Сарамро бекулах дидию рафтӣ,
Кулоҳи бесаре бодо насибат.

Ду чашмат ду ҷаҳон дорад, гули ман,
Ҷаҳони пургумон дорад, гули ман.
Яке розӣ, яке норозӣ аз бахт,
Муросон замон дорад, гули ман.

Ғизоли саркаши ошикгурезам,
Биё, дар пеши поят ҷон бирезам.
Чӣ хушбахтам агар як байти бўса
Ба рӯи коғазӣ рӯят нависам.

Ба пой сарви озодат бимирам,
Ба чашмони шарарзодат бимирам.
Худо гар бар мани беҳуд диҳад бахт,
Ба он ҳусни худододат бимирам.

Ту фарди хеш ҷустӣ, банда фардо,
Ту ҷустӣ моли дунё, банда дунё.
Зи дунё хардумон рафтем, аммо
Ту аз ҷоҳ об хӯрдӣ, ман зи дарё...

Дилам хоҳад, ки беҳуда намирӣ,
Дами осуда аз дарё бигирӣ.
Ба доман ашк тӯфон-карданат чист?
Бигир аз домани тӯфонзамире.

Бидидам тирамаҳ дарё ҳазин аст,
Ба лабхош оҳҳои вопасин аст.
Чу пири варшикаста, паршикаста,
Зи худ навмед дар рӯи замин аст.

Дареғо, иддае кӯтоҳдастанд,
Ки аз таърихи худ тарфе набастанд.
Миёни кӯхҳои сар ба афлок
Чӣ гӯям, иддае ҳастанду пастанд.

Кӣ ҳастиву чӣ ҳастӣ худ надонӣ,
Надорӣ ҳамзабону ҳамзабонӣ.
Ба дӯши ту агар бори ҷаҳон нест,
Чаро ту бори дӯши ин ҷаҳонӣ?

Фалокат чист, марғи бемаҳал чист?
Сари ин мӯхлика шӯру мағал чист?
Басо аз касди одам мирад одам,
Ғуноҳу касду оҳанги аҷал чист?

Ало, эй раҳгузар, хайру саломат!
Ба мо ҳам як нигар, хайру саломат!
Зи мо дар ин раҳи шакку гумонҳо
Гумони бад мабар, хайру саломат!

Ту ки ҳусни худододи заминӣ,
Ту ки нирӯи даврони фаринӣ,
Ало, эй моҳи ҳубон, шоҳи ҳубон,
Чаро бо бадсигалон ҳамнишинӣ?

Зи шинохези пурмағрури дарё
Набинӣ ранҷи роҳи дури дарё.
Касе, ки шӯри дарёӣ надорад,
Намебинад чӣ дорад шӯри дарё.

Чу борон гум шавам дар ҳоки саҳро,
Равам бар хок ҳамчун оби дарё.
Агар дунё барои ман набудаст,
Бимирам аз барои ҷумла дунё.

Худоё, ҷумла фармони ту гиранд,
Тарику роҳи имони ту гиранд.
Табибе гар кушад бемори худро
Ҷама филфавр домони ту гиранд.

Чӣ садде роҳи оҳамро бигирад?
Чӣ дасте санги роҳамро бигирад?
Ту гар сарбори дӯшамро бигирӣ,
Чӣ кас бори ғуноҳамро бигирад?

Гумон дорем ӯ маҳзи камол аст,
Ба ё ҳам бартар аз ҳадди ҳаёл аст.
Чу аз дунболи ӯ рафтем, дидем,
Ки дар дунболи ӯ на дум, на бол аст...

Гули ман, шавқӣ лабҳои ту дорам,
Умед аз чашми шаҳлон ту дорам.
Саропон ту дунёи таманност,
Таманнои саропон ту дорам.

Маро аз ғайбати мардум чӣ парвост?
Маро аз тӯҳмати ҳар дун чӣ парвост?
Чу май дар гардиш орам бо азизе,
Маро аз гардиши гардун чӣ парвост?

Ба ҷуз худкомагию хобу хӯрде,
Тапишҳои баландат кай шумурдӣ?
Зи шарёнат басте дарёи хун рафт,
Дили ғофил, ту аммо ташна мурдӣ.

Чу моҳӣ дар сари қуллоб мурдам,
Сарам дар ҳалқаи ғирдоб мурдам.
Агарчи меҳр варзидам ба ҳубон,
Дареғи ман, ки бе меҳроб мурдам.

Яке з-афсонаи зан чон бикоҳад,
Яке — девонаи зан чон бикоҳад.
Яке дар хонаи зин род мирад,
Яке дар хонаи зан чон бикоҳад.

Як олам кӯру як бино ту будӣ,
Як олам гунгу як гӯё ту будӣ.
Ҳама лабташна буданду дарего
Надонистанд, ки дарё ту будӣ.

Ман охир меравам аз дори дунё,
Бисозам то сабуктар бори дунё.
Чу санге зиндагиам тард созад
Зи роҳи сахту ноҳамвори дунё.

Бидон,

бе машъали ақли дурахшон,
Бидуни офтоби ақлу ирфон
Агар сад Нораку Роғун бисозӣ,
Бимонад Тоҷикистон торикистон...

Ба ёди чизҳо чизе надидӣ,
Зи ганҷи кӯҳҳо резе надидӣ.
Баҳори умр қурбон кардӣ, аммо
Ба ғайр аз гарди пойизе надидӣ.

Ало афсурдаҷоно, ҷонфазо ку?
Ҳамидақомато, қадди расо ку?

Асое доштӣ, он ҳам шикастанд,
Асоеи зиндагонӣ, асо ку?

Ало афсурдаҷоно, ҷонфазо ку?
Зи баҳри зиндагонӣ баҳраат ку?
Агар шерӣ намодӣ, бениходӣ,
Агар шерӣ ҷиходӣ, наъраат ку?

Маро то умр дар рӯи замин аст,
Насиби диданат, эй нозанин аст.
Чӣ хуш бо ҷони Лонг бозӣ кардӣ,
Зи бозихон дунё бурдат ин аст.

Ҷамоли ту ҷамоли зиндагонист,
Висоли ту висоли зиндагонист.
Заволи давлати ҳуснат мабодо,
Ки баҳри ман заволи зиндагонист.

Дареғи зиндагию зуду дераш,
Дареғи навҷавону кӯҳнапираш.
Бимирӣ сер аз ҷон охири қор
Миёни гармсери сардсераш.

Чӣ сон мардӣ бихоҳӣ аз мани фард,
Ки даврон ҳар замон биборадам гард?
Зи як тан мард мардӣ чун бихоҳӣ,
Замона чун бувад номарди номард!

Зи «боло» чун сари болот ҳам шуд,
Ҳама афзунӣят якбора кам шуд.
Раисат мӯхтарам, буд, муттаҳам шуд,
Сансат муттаҳам буд, мӯхтарам шуд.

Аз ин мастию пастихо чӣ ҳосил?
Аз ин кӯтоҳдастиҳо чӣ ҳосил?
Чу ақлат хому армонхот хоманд,
Аз ин оташпарастиҳо чӣ ҳосил?

Дили ту тоқати исён надорад,
Дили ман тоқати инсён надорад.
Дареғи миллати камтолеи ман,
Пас аз Сомониён сомон надорад.

Ту метонӣ дусад бўхтон навиштан,
Ту метонӣ азизонро бихиштан.
Ту аз ҷӯе ҷаҳидан метавонӣ,
Вале натвонӣ укёнус наваштан.

Ҷӣ сардорон, ки оре ҳам надоранд,
Гуле ҳам неву хоре ҳам надоранд.
Шаҳиди он шаҳидони начибам,
Ки мурданду мазоре ҳам надоранд.

Ало рӯбахдиле, ки шермастӣ,
Ки нашносӣ русуми ҳақпарастӣ,
Маро гар мекушӣ, дастат бихушқад,
Маро гар даст гири, зӯрдастӣ.

Мазори ман,
 туӣ гахворан ман,
Паноҳи ин дили садпораи ман.
Зи ҳар девору сархорат намояд
Нишони модари бечораи ман.

Худоё, ҳамнишини окилон кун,
Худоё, ҳамрадифи одилон кун.
Ба қабристон агар рӯзе бихуспам,
Маро ҳамсоии соҳибдилон кун.

Агар даъвои бутсозӣ набошад,
Агар оҳанги худнозӣ набошад.
Ба манзил мерасем, алҳамдулиллоҳ,
Агар дарди маҳалбозӣ набошад.

Туӣ буду набудам, миллати ман,
Туӣ самти сучудам, миллати ман.
Суруди умри ман поён пазирад,
Ту меҳонӣ сурудам, миллати ман.

Дили ман, эй дили бечораи ман,
Дили ғампарвару ғамхораи ман.
Ту ро сад пора хоҳад кард охир
Ғами ин миллати садпораи ман.

Ҷаҳон пахновар аст, аммо ҷӣ танг аст,
Кучо санге фитад, бар пойи ланг аст.

Зи кӯхистони сангафкан ҷӣ нолам,
Ки дар пироманам дилҳои санг аст.

Зи нолидан зи худ болидан авлост,
Зи гиристан зи худ шӯридан авлост.
Зи ғарқидан ба дарёи сиришқат,
Ба дарёи диле ғарқидан авлост.

Ҷаҳон бегонабозӣ дӯст дорад,
Ҷаҳон девонабозӣ дӯст дорад.
Ба пирумунӣ шамъи мурдан хеш,
Ҷаҳон ғамхонасозӣ дӯст дорад.

Ҷаҳон афсонасозӣ меписандад,
Зи худ бегонасозӣ меписандад.
Ману ту қадри шодӣ то бидонем,
Ҷаҳон ғамхонасозӣ меписандад.

Зи ғамхорони беғам сӯхтаи ман,
Зи ҳамроҳони беғам сӯхтаи ман.
Надонистанд қадри сӯхтаи ро
Ҷу сахроҳои беғам сӯхтаи ман.

Фалак, фарзонагонро куштанат чист?
Ҷама якдонагонро куштанат чист?
Ту худ девона қардӣ окилонро,
Пас аз он девонагонро куштанат чист?

Замини қобили мо қоҳиле шуд,
Зи форигболиву форигдилӣ шуд.
Замини безор шуд з-он соҳибоне,
Қ-аз онҳо ҳосилаш беҳосилӣ шуд.

Ба заҳр олуи асли мазҳари хеш,
Ҷудо ғаштем мо аз масдари хеш.
Заминро беамон куштем, афсӯс,
Ҷу ночинсе, ки куштаи модари хеш.

Замин астарван аст имрӯз, эй вой!
Ки ҷон шеван аст имрӯз, эй вой!
Барои зистан буд аз азал, лек
Барои мурдан аст имрӯз, эй вой!

Чахони мо бурун аз шарху бастаст,
Ки мисли зочае дасте ба дастаст.
Абармардоне онро офариданд,
Вале афсӯс дунё дунпараастаст.

Чӣ пурсӣ аз дили ғамхоран ман
Ва ё аз меҳнати ҳамворан ман?
Замин бечора шуд аз ранҷу захмат,
Чӣ чоӣ як дили бечоран ман?

Ту гуфтӣ: Мо заминро осмонем
Ту гуфтӣ: Сохиби кавну маконем.
Вале гар мурдагонро ёд н-орем,
Яқин дон мурдатар аз мурдагонем.

Дареғо, тоҷикон аз хеш дуранд,
Барои дидани худ ҷумла кӯранд.
Ба саршон сангборон ҳам биборад,
Ба сони сангҳои худ сабуранд.

Ба зерӣ хок бас аллома хуфта,
Ҳазорон шӯришу хангома хуфта.
Агар «Шахнома»-и- Фирдавси бо мост,
Ба зерӣ хок сад «Шахнома» хуфта.

Агар сад покдоман будай ту,
В-агар ҳам ҷокдоман будай ту,
Дареғи домани умрат, ки охир
Насиби хокдоман будай ту.

Намедонем асли нодири хеш,
Намедонем шеърӯ шоири хеш.
Ғаҳе он қадр бефарҳангу кӯрем,
Ки бошем ошкоро мункири хеш.

Фаромӯш карда девору дари худ,
Фаромӯш карда номи кишвари худ.
Намедонам чӣ сон як идда бадбахт
Нишинад рӯ ба рӯ бо модари худ.

Қасоне, ки ба қас ҳамдам набошанд,
Зи санги селроҳа кам набошанд.
Зи номи одамі бас одамонем,
Ки даъво мекунам, одам набошанд.

Дар ин дунё, ки эҷоди тазод аст,
Ба қавли Рӯдакӣ, абр асту бод аст.
Пай одамгарӣ фурсат надорем,
Пай ноодамӣ фурсат зиёд аст.

Чахон аз мо батар овора будаст,
Ҳама зӯровараш бечора будаст.
Тамомӣ қай бувад ангорахоро?
Тамомӣ зиндагӣ ангора будаст.

Бигӯ, ҷамъу парешон меравам ман,
Бигӯ, хандону гирён меравам ман.
Аз ин дунёи печутоби дилҳо
Чу дарё печпечон меравам ман.

Ба дил гуфтам; ки ёбам ёри дигар,
Қашам бори ғаму тимори дигар.
Тамомӣ кӯххо пешам давиданд:
— Бикаш моро, сипас кӯхсори дигар.

Фаромӯш кардӣ суди миллати хеш,
Баровардӣ ту дуди миллати хеш.
Ба табли дигарон арғушт рафтӣ
Нахондӣ як суруди миллати хеш.

Наво дорад, валекин ҳамнаво нест,
Ҳаво хоҳад хӯрад,
аммо ҳаво нест.
Ба дарди аҳли миллат гар даво хаст,
Ба дарду иллати миллат даво нест.

Ғусастӣ ту ҳама пайванди миллат,
Шикастӣ ту ҳама савганди миллат,
Ба фарзандони миллат додӣ иллат,
Яке дидам: шудӣ фарзанди миллат...

Худоё, бар ҳама худношиносон
Худогоҳӣ бидеҳ ё марғи осон,
Дилам з-он раҳбари коно гирифтаст,
Ки меҳонад Хуросонро хурӯсон...

На аз роҳи ягон мактаб гузаштӣ,
На аз қонуни тобу таб гузаштӣ.

Илочи иллоти носури миллат
Ба чуз вахдат, ба чуз вахдат набошад.

Гахе дар хасрати вахдат гиристам,
Гаҳ аз хорию аз зиллат гиристам.
Чу дониستم, ки тоҷик нест миллат
Ба иллатҳои ин миллат гиристам.

Бигӯ: эй, миллати ман, ин чӣ дидаст,
Ки нури худшиносӣ нопадид аст?
Худовандат чу рӯзе офаридаст
Магар дар ту худовандӣ надидаст?

Ту худ нашинохта, худнозиат чист?
Сари ҳар бом парчамбозиат чист?
Дахон пуркафк андар рехи миллат
Чу дар сар ақл не, сарбозиат чист?

Чу мо сарсаҳт эзид н-офарида,
Чу мо ҷонсаҳт таърихе надида.
Ба ҷои ҳар ҷакоди Тоҷикистон
Ҳазорон сол хуни мо ҷакида...

Ба дор овехта қомуси тоҷик,
Забонкӯтаҳ шуда ҷоқуси тоҷик.
Ҳама бонии ними нони хешем,
Надорад боние номуси тоҷик.

Гурӯҳе хуб хӯрда, хуб хуфтанд,
Ҳичое аз ғами миллат нагуфтанд.
Наояд то ки саршӯи бар сари дор,
Сари худро гирифтанду бирафтанд.

Басо кас завқи ҳамдари надоранд,
Зи роҳи ҷустуҷӯ гарде надоранд.
Аз ин даҳмардагӯён ҳосиле нест,
Ки дар худ заррае марди надоранд.

Ба ақли кӯтаҳат гардан фароз аст,
Ба беармонӣ ҷонат беинӣ аст.
Забони модари гум кардаи лек
Забонат дар забонбозӣ дароз аст.

Ба рӯи хоку дар зерӣ самоем,
Надонем аз кучое то кучоем.
Агар сайёрамон гумроҳ бошад
Кучо мо раҳиносу раҳнамоем?

Ало, эй ҳеҷкас, мову манат чист?
Ба рӯи моҳи тобон доманат чист?
Ало, эй ҷашман хушқидағоз,
Ба дарё шӯр омӯзонданат чист?

Ҳамойин шуд касофат бо шарофат,
Мувоҷи шуд фалокат бо қафолат.
Бинозам «дӯстии халқхоро»,
Баробар шуд рақобат бо қаробат.

Далолатро адолат ном карданд,
Қарохатро малоҳат ном карданд.
Чӣ дилқӯрист, ки бархе зи боло
Қасолатро асолат ном карданд.

Дусад дарбон, валекин дар надорад,
Дусад фармон, валекин фар надорад,
Аз ин сарқори мо дигар чӣ хоҳӣ,
Ки сарқор аст, аммо сар надорад...

Гурӯҳе тирарӯ, беаҳду паймон,
Гурӯҳе тирадил, бе нури имон.
Ман аз қуффор ҷун нолам, ки ҳар рӯз
Бирӯяд аз мусалмон номусалмон???

Дилу ҷонат дилу ҷоне набуда,
Агар қурбони ҷононе набуда.
Зи сад сарвар сарат гумроҳ бимонад,
Агар дар роҳи имоне набуда...

Ҳумори май кучоят бурд, дидӣ?
Ҳама симу заратро хӯрд, дидӣ?
Ҳама симу зарат як ҷав наарзад,
Сари шиша саратро хӯрд, дидӣ?

Ба сомоне наёммад з-осмонам,
Таманноу умеду ормонам.
Намонад дар замин, балки бимонад,
Ба коми зиндагонӣ устухонам.

Зи ту чун Рӯдакӣ гирён бимирам,
Чу Лохутӣ зи ту нолон бимирам.
Барон ту диламро об кардам,
Надодӣ об, то осон бимирам.

Дар ин дунё ба сони шабрави кӯр,
Туро нодида мурдам, ёри рахдур.
Суханҳои барат ногуфтаамро
Биёву бишнава аз чоки лаби гӯр...

Намедонам сағирам ё кабирам,
Намедонам амирам ё асирам.
Хамин донам, ки дар дунёи фонӣ
Ба хасратхову армонҳо бимирам.

Биё, доғи куҳанро тозаам кун,
Ба ишқи худ баландовозаам кун.
Чу будам ҷоннисори хосаат ман
Агар мурдам, кафан аз хосаам кун.

Ба чашмони хуморинат бимирам,
Ба рухсори нигоринат бимирам.
Ниҳам то сар ба болини киёмат
Бифармо то ба болинат бимирам.

Таи сарбор мондӣ шонаамро,
Кашондӣ пояи кошонаамро.
Маро афсона кардӣ, лек афсӯс
Нахондӣ охири афсонаамро.

Ту дидӣ як назар ҷӯби қаламро,
Надидӣ шӯро ошӯби қаламро.
Ту дидӣ нақши матлуби қаламро
Надидӣ аҳли саркӯби қаламро...

Зи чашми бевафои ту дилам монд,
Зи қаҳру норавон ту дилам монд.
Чу коғазбозии шӯро ба мардум,
Зи кулли ваъдаҳои ту дилам монд.

Викори ман, гурури ман кучо шуд?
Шарори ман, сурури ман кучо шуд?
Хаме наздиктар оям лаби гӯр,
Раҳи армони дури ман кучо шуд?

Қарз
Дар ин
Чом

Ба сӯи ҷангали Лайлӣ¹ нигоҳам,
Ба кӯхи Оснӣ² бошад паноҳам.
Сучуд орам ба Чилмехробат³ аз дур,
Ало, эй зодгоҳам, ёдгоҳам!

Маро аз ғайбати мардум ҷӣ парвост,
Ва ё аз тӯхмати ҳар дун ҷӣ парвост.
Чу май дар гардиш орам бо азизе,
Маро аз гардиши гардун ҷӣ парвост?

Тапидам, бас тапидам, бас тапидам,
Дамидам, бас дамидам, бас дамидам.
Ба ними кулла рафтам, ё нарафтам,
Хамидам, пас хамидам, пас хамидам...

Кушодам синаро то раҳ кашидам,
Ҷаҳон дидам, вале худро надидам.
Агар тасхир кардам куллаи кӯҳ
Бубин, дар пояи кӯҳ орамидам.

Замоне буд ишқу давлати дил,
Замоне буд кадрӯ киммати дил.
Замоне буду ишқе буду бигзашт,
Биё, хасрат кунем, эй Ҳазрати Дил!

1, 2, 3, Мавзеъҳо дар зодгоҳи гӯянда — Мазори Шариф

ФЕХРИСТ

I. РҶЗҲОВУ СҶЗҲО

Таклиди Мавлавӣ	6
Ғазали тӯлонӣ	8
Кадри шоир	10
Шеър дар бемористон	11
Забонгумкарда	12
Ифтихор ва эътироз	13
Эй табиат!	19
Эй обшор!	—
Ало, шодоб соҳилҳо	20
Хӯрдаҳо	21
Чу ман ҳам одамизодам	22
Сангро бардоштан душвортар	24
Ман, ки мурдам, ба рӯи турбати ман	25
Қасидае барои Сапеда	26
Ох, агар боз туро медидам	30
Ба он рӯю ба он мӯю ба он чашм	31
Навбахор омад, гули ман	32
Бахоре буду маҷнунбеди навбарг	33
Дидоргоҳи дерин	34
Баъди чанде ки басо об зи сарҳо гузарад	35
Ту шеърӣ Саъдӣ меҳондӣву ман рӯи ту медидам.	36
Ту осмони манӣ	37
Ту, эй ғахвораю тобути ишқи ман!	38
Пас аз чандин сабуриҳо	—
Қучо рафтӣ, ҷавониям?	40
Аввали ишк — осмони баланд	42

II. МОДАРНОМА

Қасидаи модар	44
Ба модарам	46
Нону насиб	48
Ҷарзандон	49
Модар	51

Қарз	52
Дар шаби борон	54
Чомаи гадоӣ	56
Дар киёси ғӯри мардон пештар	57
Чорлард	—
Муноҷот ба модар	59
Ту монанди замин танҳоӣ, модар	60
Волотар аз ҳама	61
Дар он соат, ки дилгирам кучой, модари пирам.	62
Чу аз модар ба дунё омадам ман	63
Ҳаққи модарӣ	—
Дилам парвоз меҳаҳад	64
Модари бечора	66
Суруди модар	67
Рубой ва дубайтиҳо	68
Ту озодӣ магар, эй зан?	69
Суол аз модари тоҷик	72
Модари хушназарам, ҳар назарам ҳаҷи туст	73
Замину осмони ман туй, модар, туй модар	—
Бо ду чашми хирабини нури кӯхистон, модарам	74
Будӣ дунёён ману рафти зи дунё, модарам	—
Ба кӯи охират рафти, сари кӯи ту менолам	75
Ниҳодам дастан гул ин сахар рӯи мазори ту	76
Модарам, бо дарди худ шому сабо гап мезади	77
То ту будӣ, модарам	—
Модарам, эй модари дунёнадида	78
Роҳнишин	79
Дар сари ғӯр	80
Ҳазон	82
Гунбади сабзи мазори модарам	83
Қатбае дар пушти вопасини акси модарам, ки Му-	84
хиддин Олимпур бардоштааст	85
Ҳасрат	—

III. ДАРЕҒО, ҶАВОНӣ...

Меҳр ва зар	88
Чашми ҳаҷдахсолағӣ	89
Ки дар овони ҳаҷдахсолағияш	90
Ҷавонӣ меравад	91
Муҳаббати аввал	92
Дидгоҳи хотира	93
Маро хушбахт кун, эй гул	95
Қузаи ормон	—
Бихишти гумшуда	97

Дар базм	98
Ало, эй дилбари дар бехудӣ гум кардаям, боз о!	100
Мархабо пон муборак	101
Туро рӯзе ман аз такдир медуздам	102
Ба сарат тоҷи арӯсӣ шаби тӯй	103
Занги охири	104
Худфурӯзӣ	105
Мукофот	—
Чароғатро фурӯзон кун	106
Маро дар кӯчаҳои шаҳр бинӣ	107
Хоҳамат рӯзии пароканда	108
Равам бегаҳ лаби дарё нишинам	109
Ватан	110
Оғоз	112
Кӯҳистон	113

IV. ИЛҲОМ АЗ «ШОҲНОМА»

Писари ҳаждаҳуми Кова	116
Рӯҳи Рахш	117
Фурури Рустам	118
Пуштбонӣ	120
Гирия Кова бар ҳабдаҳ писараш	121
Навҳан Таҳмина бар Сӯҳроб	—
Охири чанги Рустам	122
Арвоҳи домангир	123
Фирдавсӣ ва Темур	124
Васияти Фирдавсӣ	125

V. АЗ ҶАЗАЛИҲ

Оламизодам барои одамай чон меканам	128
Ало, шеърӣ Аҷам, фардо маро ту зинда хоҳӣ дошт	—
Мо баҳри дилшиносон шеъру тарона ҳастем	129
То ман зи ту, эй ҷарҳи фалак, ком нагирам	130
Сар ба пон зиндагӣ бинҳода мемирем мо	—
Сабукбореми бори оламе бар дӯш мегардем	131
Чу як марди хирад мирад, бимирад ҷумла осорам	—
Сад баҳро гузаштаму дар соҳилам ханӯз	132
Об хӯрдм умрхо аз косаи гирдобхо	—
Шумо, шикастабахоён, маро чӣ медонед?	133
Одам агар бичустаед, одаматон одамак аст	—
Мо ҳам барои хеш ҷаҳон офаридаем	134
Ҷони инсон ташнаи фатҳу кушониш будааст	—

Дару девори ҷаҳон худ дару девори зан аст	135
Шинан мо санги хоро бишканад	—
На зи ранҷу азоб метарсам	136
Дар рӯи ҷаҳонему надонем ҷаҳон ҷист	—
Як зумра, ки сӯзи ҷонашон нест	137
Як зумра касон пир таваллудшудагонанд	—
Мо солхӯрда ҳастем, ё сол хӯрда моро?	138
Ҷавонему хушиҳои ҷавониро намедонем	—
Гурӯҳе на саволу на ҷавобанд	139
Айш хоҳӣ, азобхо бинӣ	—
Дастҳое, ки фишурдам ёд бод	140
Гарчи ман кӯтоҳдастам, кӯтаҳармон нестам	—
Аз кӯҳ санге ҷун фитад, сад сангро бечо кунад	141
Рафт умру нарасидем ба сарманзили дил	—
Аз байни ҳама бурду бало мегузарад дил	142
Ба ҳама нағмаи ноҷӯр дилам месӯзад	—
Зи баҳори ҳусни ёре ба баҳори дил расидам	143
Марав аз ман, ки бо ту меравад дунёи рангинам	—
Дӯстон, то умр бошад ҳар баҳор ошнӣ шавед	144
Баҳор омаду ман сабзҳои меҳрам	—
Ҷамолӣ гулча надиӣ, баҳор омаду рафт	145
Ман чу аз ғахвораи нақшини худ берун шудам	—
Аз дур ошёнӣ туро ёд мекунам	146
Чанд зору низор гардидаем	147
Ох, эй кони дасиса, ох эй дунёи песа	—
Фикри ҳар касро ба қадри ҳиммати ӯ офаридӣ	148
Содлаю содлашуморем, ҳамин тинати мост	—
Кӯзаро бишкатавӯ бар санг тӯхмат мекуни	149
Худ ба ними роҳу ангези рашодат мекунем	—
Ҷаро ҳаёт ҳар нафас туро азоб медиҳад	150
Чанд рӯзам монда ё на, дар ҷаҳони бекарона	151
Ними умрам дар ғамӣ сарвода рафт	—
Ҷунонат ёд меорам, ки раҳгумкарда манзилро	152
Бе дарди дил касест, ки дилбар надоштаст	—
Ишқи ту дар сини ман ҳади ҷаҳон буд	153
Эй бародар, ману ту ҳамватанем	—
Миёни мо ҳар он чӣ буд, ҷашмони ту медонад	154
Нам-нами борон чу ёдат кард, ёдат мекунам	—
Ҷаҳат асири мастии маю сабӯ набудаам	155
Ёр меҷӯему бо ноёр қисмат мекунем	—
Тирамаҳ омад, азизон, аз алам шеван занем	156
Агар сад сол ҳам ҷӯй, маро дигар намеёбӣ	—
Ҷаро ғае бе ман бимонӣ, дар ғамӣ ман гирия кун	157
Даромезам дигар бо қиссаю афсонаи дарё	158

Оё чи шуд, ки аз ҳама олам чудо шудем? . . .	—
Дар ин замона бо ҳар баҳона на ту бимонӣ, на	
ман бимонам	159
Як наъраи шерона, эй миллати шерафкан! . . .	160

VI. ЧОМИ ХАҶЕМ

Рубоиёт	162
-------------------	-----

VII. РЕЗАБОРОН

Дубайтиҳо	194
---------------------	-----

ЛОИҚ

АВВАЛУ ОХИРИ ИШК

Рассом *У. Ашӯров*
Муҳаррири саҳифабанд *М. Саидова*

Ба матбаа 01.06.94. супурда шуд. Чопаш 16.08.94. Ба имзо расид. Андозаи 84×108¹/₃₂. Қоғози типографии №1. Ороиши адабӣ. Чопаш барҷаста. Ҷузъи чопии шартӣ 14,386. Ҷузъи рангаи шартӣ 14,28. Ҷузъи нашрию ҳисобӣ 12,425. Теъдоди нашр 10000. Нарҳаш шартномавӣ.

Матбааи аввалини Вазорати матбуот ва ахбори Ҷумҳурии Тоҷикистон 734025, Душане, хиёбони Рӯдакӣ 37.

Китоби
максими
Паруно-и
Тирамо хуҷаст

Назор илҳомӣ.

Сӯҳров ~~Масъуд~~

Саломат
Дуздан
Мен севдани севдани
ушн негари

Шинг аст гонги бебаҳо як бор пайдо мешавад,
Ин зиндаги баҳри шумо бо шинг зӯро мешавад.

Сурӯди хузн-ангезӣ қадимиро махон, модар!

Дилатро ба бо сурӯди аввалани ман даме афрӯз!

Агар дасторхону зоман нава дӯзӣ бо умед,
На танҳо баҳри ман,
Баҳри ҳама фардаиён ҳам дӯз!

Ҳақиқат дон касеби воқеиятро, саломат бош,
Аё мебар, аё мебар!

Шоир андар сентаи ширин

26 106